העולם הזה

פרישה או שילטון-יחיד

גולדה מבשלת אולטימטום למיפלגה

ZOO

העורך והמייסד הראשון:
ד"ר מלכיאל זוארץ ז"ל
ממשיכי דרכו יבל"א: ב. מיכאל, חנוך מרמרי,
קובי ניב, אפרים סידון
כתובת המערכת: רחוב זוארץ 1

ועד שכונת טלביה בירושלים מתנגד למינוי נשיא פרנק

טוענים: יוריד ערך הדירות באזור

ועד שכונת טלביה בירושלים, בה שוכן בית הנשיא, פירסם הבוקר גלוי דעת בו הוא מביע התנגדותו למינוי נשיא מבני עדות המזרח.

בגילוי הדעת טוענים חברי הוועד כי כניסתו של נשיא פרנק לאיזור תוריד את ערך הדירות והמבנים ב־17 עד 33 אחוזים. „אין לנו מאום נגד בני עדות המזרח", אמר יו"ר הועד „אך לא נסבול עירעור ערכי המוסר של ילדינו". בהדגישו את ההבדלים בין המנטאליות המזרחית וה־חינוך הקפדני המוענק לילדי השכונה, הוסיף היו"ר שמראה נשיא־המדינה היו־שב בפיג'מה על מרפסת ביתו ביום שבת ומפצח גרעינים, תערער את אמונתו של הנוער במדינה ובערכי היסוד שלה.

„די לנו בקטמון ובמוסררה", ציינה הגב' רגינה פאחסנחיים באזני כתבנו — „לא ניתן להפוך את שכונתנו לשכונת עוני. שלא לדבר על הכבסים הרטובים שאשתו בטח תיתלה בחצר".

בתגובה על גילוי הדעת, הכחיש היום מר י. צור את השמועות הזדוניות שהופצו ביוזמתו, כאילו דם ספרדי זורם בעורקיו.

פרשנים תוהים:

התמשיך המפד"ל לשבת בממשלה?

● החלטתה של ועידת המפד"ל בדבר סיפוח הגדה, האם פרושה פרישה מן הקו־אליציה במקרה של נסיגה חלקית? מה הפרושים שיש לתת להחלטה זו? כרגע נראים הדברים בצורה זו:

הקיצונים מבקשים לקבל את ה־נוסח הבא:

● כל ויתור על חלק מנחלת אבות ה־נמצא בידינו, כמוהו כהתכחשות להבטחה האלוהית ולצו התורתי.

● המפד"ל לא תהיה שותפה לשום ממשלה, אשר תציג מפת שלום, באם לא יוגדל מספר שריה לחמישה.

שר הפנים הציע להסתפק ב־שלושה עקרונות:

● זכותנו הדתית־היסטורית על הארץ המובטחת ומשרד הפנים.

● השאיפה לשלום בר קימא עם מפ־לגת העבודה.

● הבטחת גבולות בטחון למדינה ושר נוסף למפד"ל.

גם הצעה זו לא זכתה לתמיכה, שכן לא דיברה בפירוש על פרישה מהממשלה, במקרה של נסיגה מעקרון השר הנוסף.

לאחר דיונים מיגעים ומורטי עצבים, נתקבל הנוסח הבא: „המפד"ל לא תוכל להיות שותפה לאחריות הממשלתית, אם תוגש תכנית שלום שיהיה בה משום ויי־תור על חלקים מא"י, נחלת אבותינו, הנמצאים בשליטת המפד"ל; אלא אם כן יתמלאו דרישותינו לבנק נוסף."

ההחלטה האם נוסח זה הוא אולטמטיבי, תפול כנראה כבר בשנים הקרובות.

בת־הרב בחזה חשוף

השלב השני במיבצע להחדרת שירי משוררים לעם ישראל שלא כדרך הטבע, יהיה בהפצת פוסטרים צבעוניים של גי־בורי השירים.

הפוסטר הראשון בסידרה יראה את בת־הרב מן השיר בת־הרב ואמה (לחן: שייקה פיילות, מלים: צ'רני חובסקי) ב־שיער פזור ובחזה חשוף.

חוגים חסידיים נגד חינוך מיני בבתיה"ס

חוגים של חסידים וחסידות בירושלים החליטו להתארגן במשותף נגד הנהגת חינוך מיני בבתי הספר. על כך מסרה אמש ג'והנה לווינגסטון החסידה, מחסי־דות אומות העולם, שהגיעה אמש בטיסה ישירה לארץ. בשיחות טלפוניות ישירות שהתקיימו במשך יום אתמול עם מנהיגות הלהקות בשבדיה ובדנמרק, נתבקשו הללו להעביר לארץ בדחיפות ממצאים על הנ־זק שגרם שם החינוך המיני. המידע יועמד לרשות „הוועדה להגנת קודשי האומה."

„זו פגיעה ללא תקדים בעבודתנו," אמרה ג'והנה החסידה. „כולנו מתפרנסות כיום מהבאת ילדים לעולם. ולמרות עבו־דתנו הקשה והאחראית אנו עלולות למ־צוא עצמנו ברחוב. באם יוחלט על הבאת ילדים באמצעות שיטת המגע המיני (פטנט מס. 9126)."

מאות עקורים ערכו צעדת־מחאה בשלג וקראו: „אין תחליף לבירעם!"

(ידיעות 4.3.73)

הממשלה: להד"ם

במסיבת עתונאים שנערכה אמש הכחיש דובר הממשלה מכל וכל את טענת העקורים, כאילו „אין תחליף לבירעם". בדבריו הדגיש הדובר ש־הממשלה עשתה ועושה כל מאמץ על מנת להחדיר לתודעת הציבור העקור את תחליף הבירעם שהוצא לאחרונה.

התחליף, או בשמו המסחרי „אינ־סטנט בירעם", מיוצר ע"י חברת „תח־ליף בירעם בע"מ" במימון ממשלתי. עוד הוסיף הדובר שהוראות השימוש הן פשוטות עד כדי כך שגם ערבי יכול להבינם. כתבנו הכלכלי ששלח את המוצר לבדיקה במעבדה פרטית, מוסר שהאבקה מורכבת בעיקרה מגוש חלב מעוקר.

עוד נמסר שבתהליך ייצור מתקדם נמצאים מוצרים נוספים. ביניהם „תר־סיס עקרבה", „איקרית נמס" ו„פצפו־צי רפיח".

דבר המערכת

שאלנו עצמנו למאי תפש המין וכל הכרוך בו, מקומם של ערכינו ועמי־דתינו הגאה. שכן נתבשרנו שגם למישרד חינוכינו חדר הסקס ואין חו־קר. אין תמה על כך שברוסיה הסובייי־טית „המתקדמת" פשו המין והמינות בכל שיכבות הציבור. אך בנו, ש־שמאלנים לנו בכל אתר ואתר, מה מצאנו בעיסוק דפטיסטי זה שממלא הוא פינו מיים.

שכן ייאמר כאן בפירוש: בטרם קמו עלינו שמאלנינו ומשטינינו, לא עסקנו במדינתנו במין ושאינו מינו. השמאל והמין חד הם ואין האחד קם עלינו ללא משנהו.

מי אם לא קרל מרכס היהודי, מגדולי המינים היה? ואין מקרה ש־בין מבקשי נפשנו רבים האנשים שהורתם ולידתם ביחסי־מין במלוא מובנם.

נאמר בגלוי: השמאל וצאצאו הישיר — המין, זרים לנו ולחזו־ננו ואם לא עכשיו — אימתי.

קורא

יקר מאוד

כבר בגליוננו הראשון (zoo הארץ 1588) התרענו על קשר השתיקה אשר נרקם סביבנו.

כמו בהרבה מקרים דומים נשארנו גם בתחום זה בודדים במערכה. שום עיתון לא טרח לעלות על הנושא בעקבותינו. אף עיתון לא הקדיש לשערורייה זאת, שנחשפה ע"י צוות הכיסוי שלנו, („דבר המערכת" zoo הארץ 1726) אפילו מילה אחת.

אבל zoo הארץ לא ירפה. למרות נסיונות ההשתקה הכלכליים, העלבו־נות, האיומים וההתעלמות ננצח גם ב־

זוארץ (במרכז) וידידים

מערכה זו, כפי שניצחנו בשאר המערכות („הפועל ת"א — בית"ר י־ם 0:2" zoo הארץ 1816).

✶

אתה, קורא יקר, שונה מכל קורא אחר של כל עיתון אחר. אתה אינך רק קורא. אתה גם שותף לכתיבתו ויצי־רתו של עיתון — עיתון תוסס ולוחם.

בעזרתך, חמודי, נמשכים ויימשכו גי־לויי zoo הארץ וכל גיליון של zoo הארץ הוא עדות חיה, נושמת ורוטטת לעובדה זאת.

בזכותך, פוצקל'ה, יימשך המאבק ה־ציבורי שלנו נגד כל תופעה של צבי־עות, עריצות, אריכות, עוולה ושחיתות.

✶

בוודאי, שמת לב שלגליוננו הראשון צורף מוסף בן 38 עמודים בשם העולם הזה. כרגיל, נשמח מאוד לשמוע את חוות דעתך על שינוי וגיוון זה שהכנס־נו בעיתון. האם לדעתך יש להמשיך ולצרף את העולם הזה לעיתוננו? האם לפטר את עורכיו, או שמא להיפך — אולי אנחנו צריכים להתפטר ולתת למו־סף להופיע באופן עצמאי?

✶

ולבסוף, קורא מתוק, נזכיר לך שגם להבא נשמח לקבל ממך חומר לעי־תון. שלח לנו כל מה שעולה בדמיונך הפרוע ואם החומר יהיה טוב אנו מב־טיחים, כרגיל, לפרסם אותו ללא היסוס.

שלח את החומר לפי כתובת המוסף ואל תשכח לציין על המעטפה „עבור ד"ר מלכיאל זוארץ ז"ל".

אז, קורא יקר, אנחנו מחכים.

מכתבים למערכת

גולדה השארי!

בשמחה ובגאווה קראנו את הודעות כתבינו בארה"ב שהנה אכן גולדה נשארת.

לא יכולנו שלא להתמלא חרדת־קו־דש כלפי הנס היהודי הזה — גולדה היהודית הגאה, המפורשת, מלאת ההדר. השמחה על השארותה היא שמחה אמי־תית ואין בית בישראל אשר לא נמלא אורה לשמע הידיעה.

נכון הוא שיש כמה מן הפרשנים, ה„ידועים" באהבתם לציון, המנסים להו־ריד המוראל ולשכנענו שיש עדיין סיכוי שגולדה לא תישאר, אבל דבר לא יעזור לאותם משטינים, העובדה נשארת עוב־דה — גולדה נשארת.

יש רק לקוות שהמלל הרב שנשפך כאן השבוע לא ישכנע לפתע את ראש־

(המשך בעמ' 3, טור 4)

הארץ

— ממישנתו של מייסדו :

יש האומרים הן, יש האומרים לאו ויש המחרישים — והמה הצבועים!

מ. זוארץ
קושטא 1902

(המעך מעמ' 2, טור 1)
הממשלה לחזור בה מהחלטתה.

כולנו תקווה וציפייה וקריאה של שמחת אמת — גולדה, השארי בארה"ב!

1,412,088 חתימות

✶

לאור הבחירות הקרובות לנשיאות מדינת ישראל ולאור הכרזותיה של ראש ממשלת ישראל, הגברת גולדה מאיר, ש־אין באפשרותה להמשיך ולכהן בתפקידה כראש־הממשלה, האם אין זה מן הראוי שגברת גולדה מאיר תקבל עליה את התפקיד הנעלה של נשיאת מדינת־ישראל? האם יש ספק שהיא האדם ה־מתאים ביותר למישרה הנעלה של נשיאת ישראל?

מקס זליגמן, תל־אביב
(מתוך הארץ, 8.3.73)

לבית ולמשפחה

גימטריא

ש. ס. מנס־ציונה כותב לנו, כי: יחזור אלינו גולדה בכבוד גדול (1984) = $= a^2 + 2ab + b^2$

פרסי ספרים יוגרלו בין הפותרים נכונה.

טוטו, לוטו ופייס

בהגרלות הלוטו, הטוטו והפייס לא זכו השבוע אפילו בפרוטה שחוקה המס־פרים הבאים:

02-363627, 03-716736, 053-977405, 065-726454, 03-556079, 04-551220, 055-223651, 04-185566, 03-202366, 053-316028, 02-522111, 03-546833, 04-469788, 063-332840, 03-026444, 02-464199, 055-991487.

פינת המודעה הקטנה

דחוף. למעי עיוור דרוש כלב. לפנות ת. ד. 1183.

גראפולוגיה

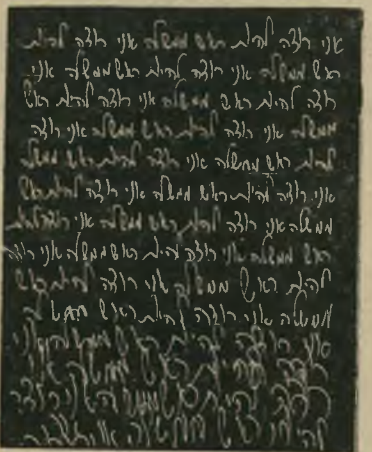

ל־ג. מ. המודאגת מירושלים,

ובכן, ג. מ. המודאגת מירושלים, כתב ידך מראה בבירור על ילדות עשוקה ואבא נגר. כמו־כן ניכרים זעזועים עו־נתיים שחשפיעו עמוקות על נשמתך ה־רכה. בהיותך אדם עדין הנוטה לרג־שנות, קשה לך למצוא את ייעודך ב־חיים. את עומדת בפני הכרעה חשובה אך קשה לך להחליט וכרגיל את מצפה להוראות מגבוה. הקצוות המעוגלים שלך, אותיות בגדכפת בכתב ידך, אופייניות לאנשים נבוכים המחפשים את עצמם ואת דרכם. סיומי האותיות הזוי־תיים מצביעים על אישיות מסוגרת, ה־מסתירה בחובה את הרצונות והמאווים האמיתיים.

עצתי: החליפי מקום עבודה ומיק־צוע והקדישי מזמנך למילוי קרפיונים.

לסידרת „הרומן הרומנטי"

דרושה גרושה

לכתיבת זכרונותיה
בעלת התכונות הבאות:

אקס־אשתו של אקס־אופיציר
ממשפחה ירושלמית טובה.
אומרת מעט ועושה הרבה.
בעלת אופי רך ונוח.
אוהבת לעזור לזולת.
בצר לה מצטחקת.
בעלת תחושת שליחות היסטורית.
ידיעת אנגלית הכרחית.

מתאימות תפנינה
ל„אלף לילה ולילה",
שד' מלכיאל 6, ת"א

האדם שתרם 2 מיליון דולר לניכסון הזמין את גולדה לעלות ליאכטה שלו

(ידיעות אחרונות 4.3.73)

דוקטער יאכנע על היאכטע

נשיאשווילי

חברים,

ברשותכם, אשמיע קולי מעל במה זאת, במחאה על הנימה הגזענית שהשתרבבה בימים אלה לגרונם של החברים הסבו־רים שיש לבחור בנשיא מבני עדות המזרח.

חברים,

מיזוג הגלויות הוא בראש מאווינו ו־מקום כבוד לו בהתווית דרכה של המפלגה בעתיד. אך לא ניתן לרגשנות לעוור את עינינו. גם בעניינים שבלב אין להתעלם משיקולים שבמציאות ובכלכלה, כי ב־דמנו הוא.

מה לא עשינו למען אחינו הספרדים? כמה משאבים ומאמצים הושקעו בהעלאתם מעומק ניוונם המוסרי־תרבותי אל רמתנו אנו? וכי כל זה לשווא היה? בחינם? הלא יכולנו לתת להם נשיא לפני עשר שנים ולפתור בעייתם באחת! אך לא! התנועה בחרה בדרך הקשה. בדרך ההג־שמה והחלוציות.

את אשר נעשה אין להשיב, ואת אשר השקענו — שקע זה מכבר. וכי מדוע ניתן נשיא לעדה שכה הרבה הושקע בטיפוחה? האם ישיב הדבר לאסמינו ולו מעט מזעיר מן הטוב שהשפענו עליהם? שכן זאת עליכם לדעת חברים, שאין כמו נשיא למיזוגה המוחלט של עדה זו או אחרת בשאר הגלויות, ואין כמו נשיא להבטחת נאמנותה המוחלטת של אותה עדה לתנועה ולמוסדותיה. כן, כן.

וחברים,

נמצאת בינינו בימים אלה, עדה חדשה שזה מקרוב באה. עדה שמיזוגה עלול לעלות מחר בדמים מרובים. ואני מתכוון חברים, לאחינו הגרוזינים. הגרוזינים — הפרנקים של המחר — זקוקים לנשיא הרבה יותר מאחינו הפרנקים. **אנו** זקוקים לנשיא גרוזיני הרבה יותר מאשר לנשיא פרנק.

שכן חברים!

חשבו נא לרגע מה עדיף. עוד כ"ה שנים של מאמצי שיכנוע, טישטוש והס־ברה, מאמצים שיתישו את קופת התנועה, או מינויו לאלתר של נשיא גרוזיני, מי־נוי שיבליט לעיני עם ועולם את קליטתם הטוטאלית של אחינו הפרנקים הגרוזינים, וימנע מראש כל טענות על קיפוח ואפ־לייה כאשר ימלאו יובל שנים למדינת ישראל.

חברים,

נתאחד כולנו מאחורי הסיסמא, סיסמת הבחירות לנשיאות 1973: „בנשיא גרוזיני בחרת — לביטחון עזרת!"

הכיבוד באולם מס' 3.

פרשנדתא

פרשננו: אולי נתייחס תחילה לדב־רים שאמרה ראש הממשלה על המשך כהונתה. מה דעתך, פרש?

פרש: ובכן, אם שמתם לב, הרי ראש הממשלה אמרה „יש מפלגה".

מפריש: נכון.

פרש: ומי שמכיר את אופיה יודע יפה מאד למה היא מתכוונת.

פרשננו: בדיוק. מה דעתך, מפריש?

מפריש: בוודאי. ראיתם גם שראש הממשלה מצמצה פעמיים.

פרש: נכון.

מפריש: מצמצה פעמיים בעיניה כש־אמרה „והיא תחליט", ומי שמכיר אותה יודע בדיוק.

פרשננו: נכון. גם הפעם היא בחרה את המילים בקפדנות מרובה, וזה שהיא אמרה „והיא תחליט" ולא „והוא תחליט".

פרש: כמובן.

מפריש: בדיוק.

פרש: שלא לדבר על תנועות הידיים — שתי משיכות לימין, תנועה חדה למטה.

פרשננו: תנועה חדה לשמאל, אגרוף.

מפריש: ולבסוף שתי משיכות קלות כלפי מעלה ושילוב אצבעות.

פרשננו: שילוב אצבעות כפול. ברור.

מפריש: לחלוטין. אפשר גם להבין בדיוק, למי שמכיר את אופיה, מה יהיה הרכב הממשלה הבאה.

פרשננו: נכון.

פרש: ולפי הממחטה שהוציאה מה־תיק ברור לחלוטין מי יהיה.

מפריש: לגמרי.

פרשננו: בדיוק. והמחרוזת, לפי ה־מחרוזת.

פרש: הלבנה.

פרשננו: כמובן. ברור לגמרי גם.

מפריש: בדיוק מוחלט. והתסרוקת רק מחזקת את ההשערה הזאת.

פרש: ועוד איך.

פרשננו: למי שמכיר את אופיה.

מפריש: בהחלט.

פרש: בוודאי.

פרשננו: לגמרי. תודה רבה לשני עמיתי וכאן נסתיימה תוכניתנו. ערב טוב.

תשקיף

ניכסון שומר אופציה

ללחץ על ישראל

כדאי להתייחס בספקנות לידיעות על ההצלחה הבל־תי רגילה לגבי שליחותה של ראש־הממשלה גולדה מאיר אל הנשיא ריצ׳ארד ניכסון.

מסתבר כי לפחות בנושא העיקרי של שליחותה, המשך אספקת הנשק לישראל מארצות־הברית, אין תוצאות ביקורה של גולדה מעודדות ביותר.

על גולדה הוטל להביא לחידוש חוזי אספקת הנשק לישראל, בעיקר מטוסים, העומדים להסתיים בסוף שנת 1973. האמריקאים אומנם הבטיחו לגולדה כי החוזים יחודשו והאספקה תימשך, אבל דחו אפילו את הדיונים על החוזים החדשים למועד מאוחר יותר. הכוונה מאחורי אקט זה, שהוצנע מאוד כדי לא לחבל ברושם החיובי שיצר מסעה של גולדה, שקופה ביותר.

ניכסון אינו מתכוון להשמיט מידיו את אמצעי הלחץ העיקרי שלו על ישראל. כאשר תגיע שעת הדיונים על חידוש אספקת ה־נשק, תהיה השעה כשרה, לדעת האמרי־קאים, לתבוע מישראל ויתורים בנושאי ה־שטחים והשלום.

גח״ל יתפרק

אחרי הבחירות

פירוק גח״ל אחרי הבחירות הפך כמעט לוודאי.

מנוי וגמור עם האיש החזק במיפלגה הליברלית, שימחה ארליך, להכניס את מיפ־לגתו לקואליציה הבאה. על סמך ביטחון זה הצטרף למיפלגה הקצין הבכיר, העומד לפני שיחרורו מצה״ל. אותו קצין מועמד להיות השר השלישי של המיפלגה בממ־שלה, אחרי אלימלך רימלט וארליך עצמו.

לעומת זאת אין שום סיכוי לשרות ליוסף תמיר, השנוא על רוב אנשי הצמרת של מיפלגתו בשל תאוות הפירסום־העצמי שלו.

בפני מנחם בגין תעמוד הברירה להיכנס גם הוא לממשלה או לפרק את גח״ל. לבגין יהיה קשה להצ־טרף. מפני שהממשלה הבאה תצטרך לפחות להעמיד פנים כלפי האמריקאים שהיא מוכנה להחזיר שטחים תמורת שלום.

קהיר תוחזר

לרשימה השחורה

אחת התוצאות של חקירת הפלת המטוס הלובי בידי גורמי תעופה בינלאומיים, תהיה החזרת נמל־התעופה של קהיר לרשימה השחורה של התעופה הבינ־לאומית, בשל רמת הבטיחות התעופתית הנמוכה שלו.

קהיר כבר נכללה פעם ברשימה זו, אך הוצאה ממנה אחרי שלטונות מצריים הבטיחו להתקין תיקונים טכניים מרחיקי־לכת. תקרית המטוס שאירעה, בין השאר, גם בגלל התמוטטות מוחלטת של מתקני העזר לטיסה של קהיר, תגרום לרביזיה של ההחלטה הקודמת.

התקפת־נגד

נגד יוסי שריד

תומכי משה דיין יוזמים התקפת־נגד כלפי יוסי שריד, הממונה על ההסברה במטה הבחירות של מיפ־לגת העבודה וממקורביו של שר־האוצר פנחס ספיר.

לאחרונה מרבה שריד לפרסם מאמרים והצהרות בעי־תונות. בין השאר תקף את הצהרותיו של שר־הביטחון משה דיין וכן את התבט־אויותיו הפומביות של יצ־חק בן־אהרון.

אנשי דיין עומדים להעלות מול שריד את הטענה כי לא ייתכן שעובד מדינה יבקר בפומבי שר בי־ממשלה, ויתבעו לנ־קוט נגדו אמצעים. שריד הוא מנהל ליש־כת האקדמאים במיש־רד־העבודה.

ראייה לא

פרש

מחלקה ממשלתית מיו־חדת עוסקת בהפצת ידיעות שנועדו לזרוע סיכסוכים ופילוגים בין הקבוצות וה־מיפלגות המתנגדות לעמ־דות הממשלה בענייני שלום וביטחון.

הידיעות על הלחץ המופעל על הארכיבי־שוף יוסף ראייה ל־הפסיק את פעילותו למאבקם של תושבי הכפרים בירעם ואיק־רית מקורם במישרד ראש־הממשלה בירו־שלים. הפירסומים ש־היו בעיתונות על הש־תתפותו של הארכיבישוף באסיפת רק״ח, כביכול, באום אל פחם, באו מחוגי המחלקה המישטרתית העוסקת בתפקידים מיוחדים. כל הידיעות היו זהות והוכתבו לעיתונים ע״י אותו מקור.

כל הידיעות האלה כוזבות. הארכיבישוף הגביר את פעילותו והוא ממשיך לתמוך במאבק. האסיפה לא היתה מטעם רק״ח, אלא מטעמו של הוועד הציבורי הארצי, בו משתתפים חברי מפ״ם בצד חברי העולם הזה — כוח חדש, מק״י, רק״ח, שי״ח יחד עם אז־רחים המצביעים בעד מיפלגות דתיות וימניות. בין תומכי הוועד, במכתבים ובתרומות: חברים רבים של מיפלגת העבודה וגח״ל.

הוועד למען עקורי בירעם ואיקרית יערוך בקרוב עצרת הזדהות המונית, „בלב פתוח לשטח סגור" ש־תתקיים במרכז הארץ. אמנים רבים, מהשמות הבול־טים בבמה ובקולנוע בישראל, כבר הודיעו על הש־תתפותם בעצרת.

רכבל תת־ימי

יוקם בנוייבה

משקיעים זרים עומדים לחקים בחוף נוייבה (נביעות) שבמיפרץ אילת אתר תיירות מיוחד במי־נו, המיועד למשוך תיירים לסיו־רים תת־מימיים במושבות האלמו־גים, שהן מהיפות בעולם באי־זור זה.

לפי התוכנית יוקם בקרוב רכ־בל תת־מימי, באמצעותו יוכלו ה־תיירים לצלול אל מושבות האל־מוגים ולסייר בהם, מבלי להצ־טייד במיתקני צלילה. כל קרון בי־רכבל יכיל ארבעה מושבים ויצוייד בחלונות בעלי זכוכית משוריינת, עמידה בפני לחץ ה־מים, דרכם יוכלו התיירים לצפות במחזות התת־מימיים המרהיבים שבאיזור.

בעל קפה

יפיק ויביים סרט

יונה דאי, בעל קפה האמנים נוגה בתל־אביב, עומד להשקיע כ־700 אלף ל״י בהפקת סרט עלילה ישראלי באורך מלא. שהוא יהיה גם הבמאי שלו. שם הסרט הוא אדם. כוכבו המיועד הוא שמוליק קראוס והצלם הראשי הוא אמיל קנבל.

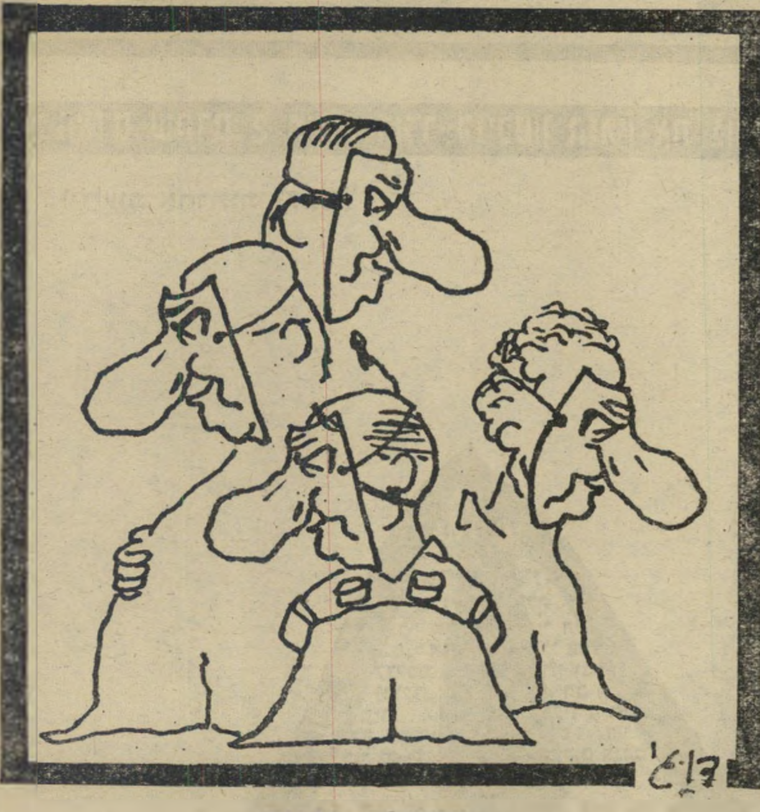

ממשלת פורים

קורסים לברידג׳

בקיבוצי

השומר־הצעיר

כמה קיבוצים של השומר־הצעיר שהנהיגו לאחרונה חוגים למישחק ברידג׳ לחבריהם, נדהמו נוכח גל ההי־ענות של החברים לחוגים אלה. בכמה קיבוצים היה צורך לשכור מורים מיוחדים כדי לאפשר לכל החברים הרוצים בכך ללמוד את מישחק הקלפים הזה.

בתנועה החינוכית של השומר־הצעיר עדיין אסורים משחקי הקלפים.

מתיחות

בגלי צה״ל

צפוייה מתיחות רבה ביחסי העובדים וההנהלה בתחנת השידור הצבאית גלי־צה״ל. כ־50 החיילים המשרתים בתחנה, חלקם בשירות חובה וחלקם בשי־רות קבע, ממורמרים על הנהלת התחנה על שלא חילקה להם הזמנות למופע ערב שירי משוררים הנערך ביוזמת התחנה, בעוד שהעובדים האזרחיים של התחנה זכו בכרטיסים.

על רקע זה מאיימים העובדים להפעיל סנקציות.

עו״ד פלילי

ברח מהארץ?

אחד מעורכי־הדין הפליליים הידועים במדינה עזב לאחרונה במפתיע את הארץ ונסע לארצות־הברית. שמועות בעולם התח־תון מספרות, כי הפרקליט חשש מניקמתו של פושע מועד שתבע ממנו כמה רבבות ל״י, אותם שילם לו קודם לכן כשכר פרק־ליטות. לפני כמה שבועות התלונן אותו פרקליט במישטרה על איומים שהופנו כלפיו והמאיים נעצר לחקירה.

ממישרדו של הפרקליט נמסר כי הוא נסע לחו״ל מסיבות בריאותיות בלבד ויחזור תוך כמה שבועות.

הצטרף
אלי
לספל
קפה טוב!
18 קראט
קפה נמס
גבישי
של עלית
עלית
18
קפה נמס גבישי

קורא יקר —

במכתב שהגיע השבוע למשרדי המערכת מניו־יורק, מתמרמר האמרגן התל־אביבי יאשה כץ, על שהעולם הזה נוהג לכנות את בדרן הטלפאטיה הישראלי, אורי גלר, כלהטוטן ומאחז עיניים. כץ, המשמש עתה בארצות־הברית כמנהלו האישי של אורי גלר — האיש ששיגע לפני כשנתיים את המדינה כולה בהופעות ה„טלפאטיה" שלו — טוען כי „אורי גלר אינו עושה להטים ומאחז עיניים. הוא שהה חמישה שבועות במכון למחקר סטנפורד בקליפורניה, נבדק בידי מדענים ואנשי ציבור ובידינו סרט המראה את המיבדקים האלה. המכון עומד להוציא גילוי־דעת על אמיתותו של אורי גלר..."

אין בכוונתי לחדש את הפולמוס על אורי גלר. אבל כיוון שבשעתו הקדיש העולם הזה מספר כתבות לתופעה זו ולמה שהתחולל סביבה, ואף היה העתון הישראלי הראשון שטען כי מופעיו של גלר אינם אלא מעשי־להטוטים של רמאי המתיימר לטעון שיש לו כוחות על־טבעיים, ודאי יעניין אותך הסיפור שהתפרסם השבוע בשבועון האמריקאי טיים, במדור המדע, על פרשת אורי גלר בגילגולה האמריקאי. מסתבר שעתה מתחלקת גם אמריקה, כמו ישראל בשעתו, לשני מחנות: אלה הטוענים כי אורי גלר הוא יצור בעל כוחות־נפש על־טבעיים ואלה הטוענים כי אינו אלא נוכל.

מכון סטנפורד למחקר, הנמצא בקליפורניה, הוא אחד ממצבורי החשיבה הגדולים והמפורסמים ביותר באמריקה. 2600 המדענים שבו, עוסקים במחקרים ומנסים לפתור בעיות בכל תחומי הפעילות האנושית. הם עורכים מחקרים הן לצרכים ממלכתיים וצבאיים והן בהזמנות פרטיות.

לאחרונה הסתננה השמועה כי כמה מהמדענים במכון, בתוכם האסטרונאוט לשעבר אדגר מיצ'ל, חוקרים את הכוחות הפסיכיים הגלומים בצעיר ישראלי בן 25 בשם אורי גלר, המסוגל ליצור קשר טלפאטי, לאתר חפצים מוסתרים ולכופף חפצי מתכת באמצעות אנרגיה נפשית בלבד.

מיצ'ל עצמו הצהיר בפני כתב הטיים, כי תוצאות המחקר אישרו כי גלר איננו נוכל וכי יש בו כוחות בלתי מוסברים. הצהרה זו הוכחשה בפי נשיא המכון, צ'ארלס אנדרסן, שטען כי מיצ'ל אינו מוסמך לדבר בשם המכון והתייחס בייתר ספקנות לכישוריו המופלאים של גלר.

הידיעות על המחקרים הנערכים סביב גלר במכון סטנפורד הגיעו גם למישרד ההגנה האמריקאי, שחוקריו ביקשו להיכנס לתמונה. אחד מהם היהריי היימן, פרופסור לפסיכולוגיה מאוניברסיטת אורגון. שני האחרים, הם אנשי מדע של מישרד ההגנה האמריקאי. בתום סידרת הבדיקות שערכו השניים על גלר, הגיע אחד מהם למסקנה כי גלר הוא „נושא מעניין להמשך המחקר," בעוד שני האחרים, בתוכם הפרופסור היימן, לא התרשמו מגלר כלל.

אורי גלר בשער „העולם הזה" 1729
פירסומת שווה מיליונים

היימן טען כי הצליח לגלות, בעת שגלר ביצע את תעלוליו, כמה מעשי רמיה מובהקים, שחוקרי מכון סטנפורד לא היו ערים להם.

✶ נתונים בלתי מבוקרים

באחד המקרים, למשל, ביקש גלר מאחד מחוקרי מישרד ההגנה האמריקאי, לרשום על נייר סיפרה בין אחת לעשר. כאשר החוקר כתב את הסיפרה ואורי גלר הסתיר את עיניו, הבחין היימן, שעקב בקפדנות אחר גלר, שהוא פשוט מציץ מבעד לאצבעותיו.

במחקר אחר, כשהצליח גלר להזיז מרחוק מחוג של מצפן בעשר מעלות שלימות, בכוח רצונו בלבד, כביכול, חזר אחד החוקרים האמריקאיים על התעלול כשהבחין שגלר מתנועע ומרעיד את הריצפה. גלר האשים אז את החוקר ברמיה, טען כי הסתיר מגנט בכיסו. אך בחיפוש שנערך בכיסי החוקר לא נמצא כל מגנט.

פרופסור היימן ציין כי מחקרי מכון סטנפורד, עליהם מסתמך עתה אורי גלר כהוכחה לאמיתות כוחותיו העל־טבעיים, מבוססים על נתונים בלתי מדוייקים ובלתי מבוקרים.

למרות זאת נמשכו מחקרי מכון סטנפורד על אורי גלר שלושה שבועות נוספים, בהם שולמו לו 100 דולאר ליום, מלבד ההוצאות. כשיצא מהמכון התנדב גלר להמחיש את נפלאותיו בפני עורכי הטיים (כשם שעשה בשעתו במערכת העולם הזה). בתום הופעתו הזר קוסם מקצועי, בשם ג'ימס רנדי, על כל מעשיו, בהסבירו כי כל קוסם מאומן יכול לבצעם.

השאלה הנשאלת היא מדוע חוזר אורי גלר על התעלולים שביצע בישראל בפני אנשי מדע אמריקאיים, גם אחרי שהוכח בישראל כי הוא נוכל, וכי ניסה בזמנו לזייף תמונה מפגישתו עם כוכבת הקולנוע האטילקית סופיה לורן?

התשובה טמונה אולי בעצם הפירסום והוויכוח הציבורי סביבו. אורי גלר זוכה היום בארצות־הברית לפירסומת השווה מיליונים. המחלוקת סביבו רק מגבירה את התעניינות ההמון בו, בדיוק כמו שהיה בישראל.

נסיונותיהם של ישראלים שונים לחדש את אגדת אורי גלר, בהסתמך על עדות, מדעית כביכול, של מכון אמריקאי נודע, אין בהם כדי לשנות את גישת העולם הזה כלפי התופעה. בעינינו נשאר אורי גלר, להטוטן זריז, בדרן מוכשר ומאחז עיניים.

תל-אביב, מאחורי גני התערוכה ● השערים ייפתחו כל ערב משעה 6 ● כרטיסים רק לאותו ערב ורק בקופות ה„דרייב-אין". ✶ ילדים עד גיל 6 בחינם ✶ מגיל 6 ועד 10 — 2.50 ל"י ✶ מבוגרים — 4.50 ל"י.

* * *

למבוגרים בלבד — כל ערב ב־9.45

הצגת בכורה ארצית

„הסנדק השחור" מושך בחוטי האבקה הלבנה, בסימטאות הארלם האפלות.

צ'רלסטון בלו

גברת! עשי שביתה במטבח!

מזללת ה„דרייב־אין" מציעה:

דרייב-אין בורגר מבשר בקר נקי	**דרייב-אין הוט-דוג** נקניק מיוחד בלחמניה טריה
דרייב-אין ביפסטק עם סלט בפיתה	**צ'יפס-הזהב** טרי וטעים

תה ✶ שתיה קרה ✶ קפה ✶ כריכים ✶
עוגות ✶ סוכריות ✶ פופ־קורן ✶

שרות אדיב וצוות מומחה לשרותך לפני הסרט ובהפסקות.

אנשים

„אני לא הייתי מוכן להסתובב עם פיג'מה בין פרות אפילו תמורת מאה אלף ל"י," הביע אבא אבן את דעתו על משה דיין

■ בדיבורו האטי המפורסם, מסר השר **חיים בר־לב** לכנסת סקירה על פעולות מישרדו. בשעה שהקשיב לוויכוח על הסקירה, העביר לו אחד הח"כים את הפתק הבא: „אומרים שאסון המטוס הלובי היה נמנע אילו אתה היית עדיין הרמטכ"ל. עד שהיית מסיים את מתן הפקודה ליירטו, היה המטוס מספיק לעבור את התעלה." בר־לב חייך.

■ רגע לא־נעים בכנסת: סגן שר־האוצר, ד"ר **צבי דינשטיין**, ענה על שאילתות והתקרב לסיום. אחריו היה צריך חיים בר־לב למסור את סקירתו, אבל בגלל תקלה אי־חר. מרוב ייאוש שיגר מזכיר הכנסת, **נתנאל לורך**, פתק לח"כ מסויים, הידוע בשל מינהגו לשאול שאלות נוספות: „אנא, שאל שאלה נוספת ארוכה!" אבל לאותו ח"כ לא היתה שאלה נוספת. דינשטיין גמר — וליו"ר הישיבה, **ראובן ארזי**, לא היתה ברירה אלא להפסיק את הישיבה לכמה דקות — דבר נדיר בכנסת.

■ רבים שראו את סיקור הטלוויזיה אחרי הרצח בנצרת, והתרשמו מצילומי־ההווי בשכונת הגרוזינים, היו מתפעלים עוד יותר אילו ידעו כי הדבר עלה כימעט בחיי הכתב. גרוזי חמום־מוח, שהתרגז על הצילומים, שלף סכין וניסה לנעוץ אותה בגופו של **חיים גיל**, איש הטלוויזיה. הסכין רק פגעה במעילו, ועוברים־ושבים סילקו את התוקף.

■ את דעתו על סידרת הצילומים הביתיים של שר־הביטחון **משה דיין**, שנערכה תמורת 13 אלף דולר ופורסמה בעיתונים בארץ ובעולם, הביע השבוע שר־החוץ **אבא אבן**. היה זה בביקור שערך אבן במיפעל חרסה בבאר־שבע לרגל הוצאת סיפרו עמי. כנראה שהיין שהוגש השפיע עליו, מפני שכאשר הוזכר שמו של דיין ע"י אחד הנוכחים, התפרץ אבן: אני לא הייתי מוכן להסתובב בפיג'מה בין פרות אפילו תמורת מאה אלף ל"י."

■ גם ל**רות דיין**, גרושתו של משה דיין, אין דיעה טובה על סידרת הצילומים הביתיים: „אני חושבת באמת שהצילומים של משה עם חלוק־בית הם בהחלט מכוערים. איני מבינה איך הסכים להצטלם כך. זה נורא!" גם על מינהגי האכילה של בעלה־לשעבר יש לרות גילוי: „למי הוא מספר מעשיות שהוא אוכל סטייק בפיל. הרי אני יודעת טוב מאוד היכן הוא אוכל. הוא אוכל בגונדולה או בקאסבה, אז שלא יספר מעשיות!" ועל עיסקי הנשים של שר־הביטחון: „חבל לי שהוא נתון לסחטנות של מיני נשים ובחורות, שאת שמן הוא ודאי כבר אינו זוכר. באמת חבל לי עליו שהן מצליחות לסחוט אותו. ...הוא אינו מסוגל להינות ממשהו. הוא חסר סבלנות להיות חמש דקות במקום אחד. היו מיקרים שחשבתי שהוא מתנהג כמו ילד, בעיקר בענייני נשים."

■ בדיחה המתהלכת בחוגי האוניברסיטה בירושלים: „אחרי שהאוניברסיטה חיסלה את הר־הצופים, נשארו בסביבה רק שני הרים: הר־מן והר־פז." הכוונה היא לשני ראשי האוניברסיטה: הנשיא **אברהם הרמן** והמנהל **יוסף הרפז**.

■ בעת שהעניק השבוע ראיון ל**רפאל בשן**, ביקרה אצל שר־האוצר **פנחס ספיר** קבוצה מחסידי בעלז שביקשו קרקע לבנייה. שאל אותם ספיר באידיש: „כמה חסידי בעלז יש בעולם?" „כ־40 אלף משפחות," השיבו החסידים. „כן ירבו," ענה להם ספיר. החסידים: „אנחנו רוצים לבנות שיכונים לזוגות צעירים." ספיר: „הצעירים שלכם מדברים עיברית או אידיש?" החסידים: „עברית ואידיש." ספיר: „ובישיבות מלמדים גם מיקצועות חילוניים?" החסידים: „לא!" ספיר בחיוך: „מה עם חינוך מיני?" החסידים המזועזעים: „חס ושלום! גם אתה בטח נגד זה." ספיר: „מי אמר לכם?"

שושיק שני, ציפי שביט ושולה חן

כשפנות ניסיון למשקפי מיס דיור בצבעים ובדגמים שונים, שיצאו השבוע לראשונה לשוק הישראלי. תמורת ההדגמה קיבלה כל אחת משלושת הזמרות־שחקניות, זוג משקפי מיס דיור, שהותאמו לה במיוחד על־ידי מעצבי בית־החרושת, בהתאם למיבנה פניה.

■ לאשתו של עורך מעריב **אריה („צ'יק") דיסנצ'יק, רחל דיסנצ'יק**, יש צרות עם המכונית שלה. לפני שבועיים, במלאות למעריב 25 שנים, קיבלה רחל מבעלה מכונית אלפא רומיאו ספורטיבית. אולם מאז היא נראית לעיתים קרובות במוסכי השירות של החברה. לאחרונה הופיעה כאשר נפגעה על־ידי מכונית אחרת, היתה צריכה להחליף חלקי פח רבים במכונית.

■ הפתעה לא־נעימה נגרמה לאחד מיצרני הנעליים הגדולים בארץ כאשר יצא ביום השישי האחרון לכנס בינלאומי למעצבי נעליים באיטליה, יחד עם בעל מיפעל נעלי מרה **משה מאירוביץ**. בדרך לנמל התעופה בלוד התווכחו השניים, המיפעל של מי ידוע יותר. כשהגיעו ללוד, ניגשה דיילת שלום של אל־על את מאירוביץ, הראתה לו כי היא נועלת נעליים מתוצרת מיפעלו ונתנה לו טיפול של אח"ם — וכל זאת לעיניו הנדהמות של בעל המיפעל המיתחרה.

■ מסתבר שהידיעה שפורסמה בשבוע שעבר (העולם הזה 1853) כאילו העיתונאי **יוסף („טומי") לפיד**, עורך ירחון הנשים את, שמחזהו הכושי עשה את שלו הוצג בטלוויזיה הוא גם „הקורא" הבוחן את המחזות המוצעים להצגה בטלוויזיה, אינה אלא עורבא פרח. מקור הידיעה בכתבת ידיעות אחרונות **אורה שם־אור**, שהגישה מחזה מפרי עטה לטלוויזיה. כאשר הוחזר לה המחזה ונאמר לה כי הוא נפסל להקרנה, התרגזה אורה, שאלה את מזכירת מחלקת הדרמה בטלוויזיה מי פסל את המחזה שלה. התשובה היתה: „הקורא." כאשר התעניינה אורה לדעת מי הוא הקורא נאמר לה: „טומי." אורה שם־אור סברה בטעות כי הכוונה היא לטומי לפיד, לא ידעה כי הקורא הוא בעצם הד"ר (לספרות) **טום** („טומי") **לוי**. כך פירסמה בעיתונה כי טומי לפיד הוא הקורא של הטלוויזיה. מבקרת הטלוויזיה של הארץ, **הדה בושם**, הסתמכה על הידיעה המוטעית של אורה שם־אור והעולם הזה ציטט את רשימתה של הדה. שתי העיתונאיות נאלצו השבוע להתנצל בפני טומי לפיד על טעותן, התנצלות אליה מצטרף גם העולם הזה.

פסוקי השבוע

● **העיתונאי עמוס קינן**: „שפת הכוח היא השפה היחידה שבה אנו יודעים לדבר. ועל כן אנחנו טוענים שזוהי השפה היחידה אותה הם (הערבים) מבינים."

● **מזכ"ל ההסתדרות יצחק בן־אהרון**: „יש לנו קיטוב של עוני מנוון מחד ועושר מנוון מאידך, ומנסים להסביר לנו, כאילו זו גזירה מן השמיים."

● **הנ"ל**: „מזה 25 שנה קיים במדינה תהליך של סוציאליזם הפוך — הפקעת רכוש הציבור והעברתו לידי פרטים. וזאת, בשם הפרה הקדושה של הפאנטום, קליטת העלייה ופיתוח הטכנולוגיה."

● **הד"ר הרצל רוזנבלום**, עורך ידיעות אחרונות, על התוכנית להכליל חינוך־מיני בתוכנית הלימודים: „זה דבר שהשכל אינו סובלו. כך אין מחדירים לארץ רפורמה שהיא המסוכנת והמרחיקה לכת יותר מכל הרפורמות בהן נתנסינו."

● **שר־האוצר פינחס ספיר**: „כל אדם יכול להיות ראש־ממשלה."

מריה פאראנדורי

(מימין) הזמרת היוונייה המופיעה בקביעות עם רמלחין היווני הגולה מיקיס תיאודורקיס, חזרה לארץ ביום השישי השבוע מסידרת הופעות בלבנון, דרך קפריסין. באולם הנוסעים בנמל התעופה לוד היא נפגשה עם הזמרת הישראלית־לשעבר הלנה הנדל שהגיעה לסיבוב הופעות בארץ. השתיים שוחחו בתחילה ביוונית, עברו לצרפתית והלנה הנדל סיפרה למריה פאראנדורי כי בתוכניתה משולבים כמה משירי המלחין מיקיס תיאודורקיס ביוונית.

מכתבים

הפלת המטוס - סיכום ביניים

מה עוד אפשר לכתוב ולא נכתב על פרשת המטוס הלובי? שמענו את הסבריו של שר־הביטחון, ואת נטילת האחריות של הרמטכ"ל, ולא שמענו את יגאל אלון.

ראינו את פניו הנפולים של מפקד חיל־האוויר, ולא ראינו את האלוף רחבעם זאבי עומד מאחורי כתפו השמאלית של הרמטכ"ל.

כמו כן שמענו את אריה אורגד האומר בטלוויזיה שהמטוס התרסק בנסיון הנפל שלו לנחות, כאשר הוא נושא למעלה ממאה נוסעים על מטענם, ובוער באלפי גלונים של דלק.

וגם ראינו את נסיון הנפל להאשים את הקברניט בחוסר הרשאתו להטיס בואינג 727.

קראנו גם את אפרים קישון: אל לנו להתנצל ולא זאת בלבד שלא נתנצל, אלא גם נוסיף לירט כל מטוס שיחדור ל־מרחב האווירי שלנו.

אבל לא ראינו את הקריקאטורה של דוש ובה ישראליק סוגר את התיק שפתח לאחר הטבח בלוד.

וידיעות אחרונות מצא שבדיוק לפני שלוש שנים, באותו יום ובאותה שעה, נפל מטוס סוויסאייר בדרכו לישראל. ואם נמתין כמה ימים, יתעורר חכם הגימטריא של אותו עיתון וימצא שנפילת המטוס הלובי שווה לאיזה מספר ששווה למספר אחר ששווה לאיזה פנינת פז ואולי הפנינה תהיה מאורעות תרפ"ט.

ומעריב העלה מתוך תיקים מאובקים כי לפני שבע שנים נחת פה מטוס מצרי, ואנו תדלקנו את המטוס ואולי אפילו נתנו כריך גבינה לטייס והרשנו לו להמשיך הלאה.

והארץ שאל את אזרחינו והם קבעו ש־73% מתוכם חיו בעד. בעד מה? בעד הריגתם של יותר ממאה נוסעים. אם המיקרה לא היה כה טרגי היינו אולי צוחקים.

אבל עמוד אחד לפני אותו משאל מעורר חמלה, קראנו גם את יעקב רוטבליט, אותו יפה נפש שהיה חסר סבלנות עד יום שישי, מועד פירסומו של העמוד השבועי שלו. כי יש להכות על הברזל בעודו חם.

ולא קראנו את עמוס קינן שלקח את תיק המסעות של יעקב רוטבליט, וכותב לנו מן העולם הגדול, כמה טוב שם וכמה רע פה. כמו רוטבליט ודן בן־אמוץ שהיו בחו"ל, אותה הגברת בשינוי אדרת.

ולא נותר לי לחייך חיוך עגום, ולהיזכר בסרט הרי המזוהם, בו גם השוטר וגם הפושע, שניהם היו מטורפים כל אחד ב־דרכו שלו.

וכך גם אצלנו, שניהם כאחד: השוביניסטים שהשוביניזם מעבירם על דעתם ואנשי השמאל יפי הנפש — שניהם שווים כל אחד בדרכו שלו.

אחד שכואב לו, באר־שבע

■ המיסיון היהודי

אי־אפשר להאשים את הגיזען החשוך הרב דרעי בהרס משפחות וגרימת סבל רב לאזרחים — אלא את המדינה העומדת מאחוריו ומסייעת בידו!

האפלייה הלאומית הנעזרת בשוטרי מישטר הכיבוש — הוא המיסיון היהודי המלוכלך.

ש. אמיר, צפת

■ האם גם בארזים נפלה השלהבת?

שני הרבנים הראשיים לשעבר מוסיפים להחזיק (על־פי הסכמתו של שר־האוצר כמובן) בדירות השרד שלהם, במכוניו־תיהם המפוארות על נהגיהם. וכבר הוזמנו מכוניות יוקרה במחירים גבוהים מן הרגיל עבור שני הרבנים החדשים, וגם דירות פאר.

האם גם בארזים נפלה השלהבת?

האם זקוקים עדיין שני רבנינו המופל־גים בתום כהונתם לפאר מלכותי כזה שמסתכם בהון תועפות?

האם היתה זו גם דרך הרבנים בעבר להנות ממותרות על חשבון הציבור העמל, או ההיפך מזה?

אנו יודעים על חיי צנע והסתפקות ב־מועט של רבנים גדולים בעבר ואפילו על חיי סיגוף.

האם אין רבנינו חיים בארץ בתקופה שבה לא עובר כמעט יום ללא מאבק המונים עמלים על שיפור תנאי חייהם, על צפיפות הדיור, על שיכונים לזוגות צעי־רים ועל ביעור הפשע והניוון בפרברי ה־עוני.

והתמוה ביותר ששר־האוצר נותן את האישור הרשמי שלו בלב קל ואין איש פוצה פה על כך!

מאשה פורמן, רמת־גן

■ עישון מבזה

המדינה מתבזה בפומבי יום יום ושעה שעה, כאשר עשן סיגריות מסריח מיתמר מול השלטים „העישון אסור" ועל ראשיהם של האזרחים הסובלים!

דן יהודאי, רחובות

■ על דיין להתפטר

בשל האינטרס החיוני של מדינת־ישראל, נחוצה התפטרותו של שר־הביטחון מר משה דיין.

בכל ההזדמנויות שהיו לנו התנגשויות עם אויבנו, התקיפה העיתונות הבינלאו־מית את יחסו המתגרה של שר־הביטחון ואת אופיו האימפולסיבי, וראו בו את אחד המכשולים בדרך לשלום במזרח־התיכון.

כיום נוכחותו של מר דיין בממשלה מהווה תירוץ בידי הערבים לא לחתום על חוזה שלום איתנו.

קשה לדעת באם לאחר התפטרותו של מר דיין יהיו הערבים מוכנים להסכים לזכויותיה של מדינת־ישראל, אך לא יוכלו לתרץ את סירובם בקיום אישיותו של מר דיין.

למר דיין הזדמנות טובה להוכיח כי הוא רוצה לעשות משהו למען עמו בה־גישו את התפטרותו.

א.פ.ק. כרוך, סופר ועיתונאי, ירושלים

■ אלוהים, האדם והשטן

רוצחי ספטמבר השחור מקבלים הון תועפות בעיקר מלוב. ברצוני לשאול את אנשי התנ"ך וגדולי העולם, כולל האו"ם, הנשיא ניכסון והכס־הקדוש: המותר למי־שהו להוציא כסף מהארץ בצורת נפט, ולהשתמש בכסף זה לרציחת אנשים חפים מפשע? הרי אלוהים נתן את הארץ לבני אדם (תהילים קט"ו) לא לרוצחים מסוג קדפי וחבריו.

לאור זה דורש הצדק, להוציא את ה־נפט מרשות הרוצחים. הוא שייך לכל בני־האדם הרוצים לעבוד ולחיות, כי כך ציווה האלוהים.

מאיר בלומברג, ראשון־לציון

■ אסון מצער

מטוס הבואינג הלובי שיורט ונפל כש־הוא עולה באש בסיני, הצית מחדש גלי האשמה בעולם נגדנו. יפה עשה הרמטכ"ל, שנטל על עצמו את האחריות למתן ה־הוראה לטייסי צה"ל ליירט את המטוס, כדי לגרום לנחיתתו, והתוצאה ידועה לכולנו.

ממשלת־ישראל ותושביה, מביעים צער עמוק על אובדן בחיי אדם, אזרחים חפים מפשע, קורבנות למצב הלוחמה שקיים ב־איזורנו.

העולם חייב להבין שהערבים עצמם המיטו עליהם את האסון בעיקבות ה־איומים להטעין מטוס בחומר־נפץ, ולפו־צצו מעל מטרות ישראליות.

מן הראוי שמערכת ההסברה של המ־דינה, תביא לידיעת העולם כולו מקצת מהרגשותיו ותגובותיו של האזרח היש־ראלי הפשוט, לגבי המקרה המצער. איננו חייבים להוכיח כי קיים בנו רגש אנושי ורגשי צער, אפילו לגבי אנ־שים, שהם אויבנו המושבעים.

אני מציע למנהיגי ארצות־ערב לחפש דרכים להסדר איתנו ובכך למנוע אסונות כדוגמת אלה, ולהענות בחיוב להצעת השר דיין בקשר לקו החירום האדום בינינו לבין מדינות־ערב.

יוסף סמדג'ה, באר־שבע

■ ברכה מכל הלב

> **„העולם הזה" 1852, „אללה יר־חמו", על הפלת המטוס הלובי בסיני.**

ברצוני לברך את ח"כ אורי אבנרי מכל

ישראל שחק
הופעה מכובדת

הלב על הופעתו המכובדת בכנסת בזמן הדיון בפרשת יירוט המטוס הלובי, ועל מאמרו המצוין בפרשה זאת.

אני מרגיש חובה לעשות את זה, דווקא בגלל שאני חולק על הרבה מן העמדות שלו בשנים האחרונות, אבל הופעתו הזאת ומאמרו, מתעלים מעל כל שיקולים של חילוקי דיעות.

ד"ר ישראל שחק, ירושלים

■ רגע של עברית

עדנה: מה זה „פרו"? פרו־נאצרי, פרו־אמריקני, פרו־סיני?

דניאל: רוצים לומר: מנאמני נאצר, מנאמני אמריקה, מנאמני סין. או: מחסידי נאצר, מחסידי אמריקה.

עדנה: אם כן, מדוע אין אומרים כך?

דניאל: אני יודע?

עדנה: אהה. מעתה אומר: מנאמני נאצר ולא פרו־נאצרי או: מחסידי מאו.

דניאל: או: מחסידי השמאל החדש.

עדנה: או: מנאמני האופוזיציה.

חיים נקר, בת־ים

■ „ג'קי" של חיפה

> **„העולם הזה" 1852, „יום שישי אצל ג'קי", על קפה החתיכות ו־השמות המפורסמים של תל־אביב.**

מי אמר שג'קי יש רק בתל־אביב? מה עם עירנו היפה חיפה? - גם לנו

הם ואנחנו - יהודים וערבים

> **„העולם הזה" 1847, „הם ואנחנו — ערבים ויהודים", מכתב למערכת של הקורא ישראל אלכסנדר המגיב על תוכנית הטלוויזיה „היום לפני 25 שנה" בה משתמשים בביטוי „הם ואנחנו" כשהכוונה ליהודים וערבים.**

בעיקבות מכתבי למרכז ההסברה, שהעתק לא מילולי שלו התפרסם ב„העולם הזה", קיבלתי את התשובה המצורפת:

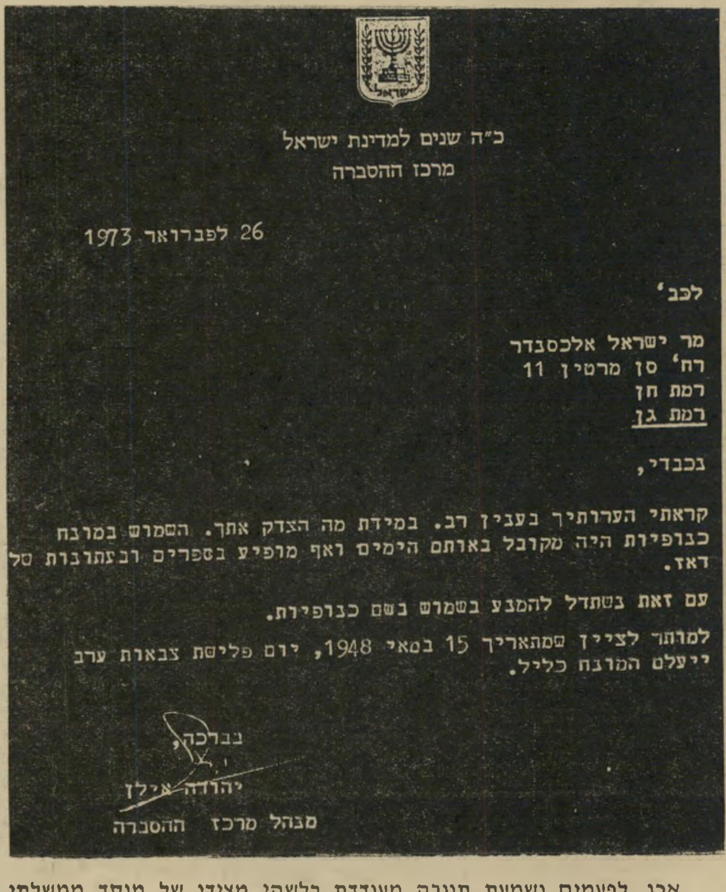

כ"ה שנים למדינת ישראל
מרכז ההסברה

26 לפברואר 1973

לכב'

מר ישראל אלכסנדר
רח' סן מרטין 11
רמת חן
רמת גן

נכבדי,

קראתי הערותיך בעניין רב. במידת מה הצדק אתך. השמוש במונח כנופיות היה מקובל באותם הימים ואף מופיע בספרים ובעתונות של דאז.

עם זאת נשתדל להמנע בשמוש בשם כנופיות.

למותר לציין שמתאריך 15 במאי 1948, יום פלישת צבאות ערב ייעלם המונח כליל.

בברכה,
יהודה אילן
מנהל מרכז ההסברה

אכן, לפעמים נשמעת תגובה מעודדת כלשהי מצידו של מוסד ממשלתי רישמי. אין זה קורה לעיתים קרובות, אך גם סגנונית צנועה והססנית זו הינה לטובה ויש לברך עליה.

ישראל אלכסנדר (ואן דייק), רמת־גן

יש קפה לעניין בו תוכלו לגלות, ביום ובלילה, לא רק בימי שישי, את כל המי ומי.

שמות? בבקשה:

שבח וייס, שמעון ישראלי, יעקב אור־לנד, הצייר גיבעתי, השחקן עודד קוטלר, ליאורה ריבלין, רותי סגל, אילן תורן, כל התיאטרון החיפאי, רינה אביבי אשתו של נשיא אכזיב, בנימין גלאי, גדעון ספירו יחד עם מערכת עיתון הסטודנטים פוסט מורטום, מנכ"ל שמן בנימין ג'יבלי, ראש הטכניון גולדברג, גולדמן מהגלריה, לנצמן והכלב שלו ציבי, ועוד חתיכות, כלבים וסתם ברנשים.

אז בואו תיראו אותנו בקפה כרמל.

קורא, חיפה

■ אדיפוס

של העורך

„העולם הזה", גליון 1849, „על הרומנים של הזמר יהורם גאון.

אני לא יודע אם זאת טעות. אבל ב־שער האחורי המוקדש לכל הרומנים של יהורם גאון, הכנסתם את תמונת אמו של הזמר בין התמונות של אהובותיו.

האם זה בגלל תסביך האדיפוס של ה־עורך?

גיל דגני, גבעתיים

מישור צבאי

ומישור מצפוני

פרשת המטוס אינה רק בעייה צבאית מדינית. היא גם בעייה דידקטית.

כדי להבין את כוונתי יש לראות את הסיטואציה בשני מישורים:

מישור אחד שהוא צבאי אבסו־לוטי, ומישור שני המוסרי מצפוני.

למה הדבר דומה? לחייל אשר קיבל פקודה לירות בשבוי או באוייב חסר מגן הנמצא תחת חסותו ונתון לחסדיו.

נשאלת השאלה: האם עליו ל־בצע פקודה זו או לסרב לבצעה ובאם סירב עליו להענש?

הננו מודעים לתקדימים כגון משפט נירנברג וסגן קלי. על מש־פט נירנברג לא אוסיף משום הב־דלו המהותי. אתעמק בסגן קלי.

אין ספק שסגן קלי קיבל את הפקודות המיוחסות לו להשמיד את הניקרה בדרכו ללא הבדל חייל, אשה וילד. כידוע מילא קלי את הפקודה. את האחריות הטיל לממונים עליו.

בפסק דינו נפלה האחריות עליו לכן הוא גם נענש.

אין ספק שזה היה המצב עת ביצעו הטייסים את הפקודה ליירט את המטוס.

אין ספק שהם ראו מטוס גדוש אזרחים.

אין ספק שזאת ידעו הממונים עליהם ואף הרמטכ"ל.

אין ספק שהפקודה והביצוע היו מוטעים. זאת מתברר לאחר מעשה.

קיים ספק אם יועמדו לדין ה־אחראים לטרגדיה. לכן אין להסיק מסקנות ויש „ללמד בני יהודה קשת".

מרדכי הוכמן, בני־ברק

■ טעות

לעולם צודקת

א ש הממשלה, מרת גולדה מאיר קיבלה אתמול בבניין הקונגרס בוושינגטון עבודת שיבוץ עשוייה עץ ובת דמותה. (מעריב, 1.3.73).

אהובה עם־שלם, גבעתיים

●

קוראים חשולחים מכתבים מתבקשים לנסח אותם בקצרה. עדיפות תינתן למצרפים תמו־נות למכתביהם.

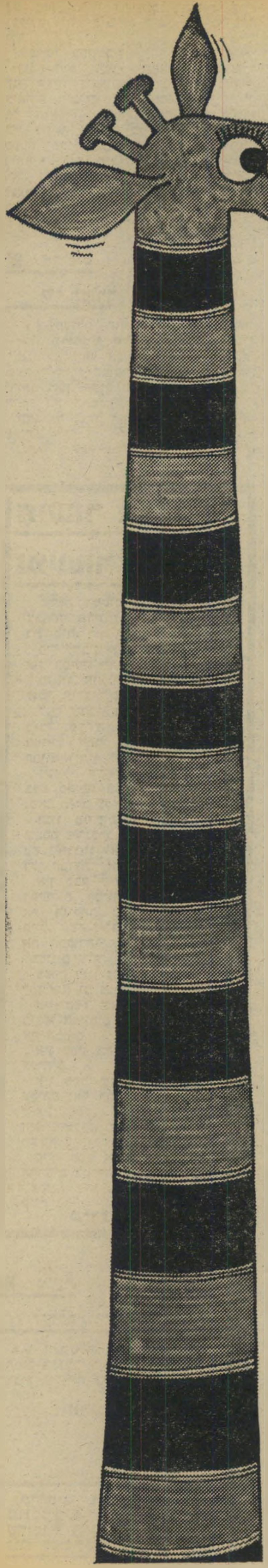

סטקלטס לשעשוע

מה שקובע בהלנה רובינשטיין
זוהי האיכות.
ומדוע לא הפנטסיה ?

נא להכיר : Stacklets, המצאה חדשה ומקורית ביותר של הלנה רובינשטיין. סדרה של קרמים צבעוניים ומבריקים בצלוחיות שקופות זעירות ה-מוברגות אחת לתוך השניה. השתעשעי בהענקת ברק ל-שפתייך, עינייך ולחייך בכל צבע שתבחרי בו. שני לרצונך את הופעתך כולה, התאימי את איפורך לבגדיך...

אינך זקוקה למברשת, נגיעה קלה באצבע ואל פנייך. סטקלטס מופיעים בשלוש סדרות. ׳ציק-לטס (ללחיים) איילטס (לעיניים) ליפלטס (לשפתיים) והם מציעים לך אין סוף אפשרויות של שילובי צבע, ובעצם, איש לא מפריע לך להשתמש בצ׳יקלטס לעי-ניים או בליפלטס ללחיים. הניחי להבדלים המסורתיים אל תהססי והשתעשעי בשינוי.

אחת ההנאות במשחק בצלו-חיות הצבע היא האפשרות להרכיב שילובים שונים ומ-שונים של צבעים.

בבוקר, לדוגמא, עברי מראש על סדר היום שלך, אולי לא יהיה לך זמן לחזור הביתה ולשנות את האיפור שלך לפני שאת יוצאת בערב. תכנני איזה איפור תרצי בערב והב-ריגי להנאתך את צלוחיות הצבעים שאת חושקת בהם. אולי יהיה לך יום אחד יותר צלוחיות מביום אחר אך לעולם לא תחסרי את הבט-חון שבארנקך איפור לכל מאורע, לכל תאורה, לכל מצב.

סטקלטס — צורה חדשה של זוהר, משחק חדש לצעירים ולאלה המאוהבים בצבע, פנ-טסיה וקלילות.

הלנה רובינשטיין
היופי בפעולה

סיקורת

בקרוב יצטרכו להקים בישראל מישרד לתולדות יוחסין. לאחר פרשת משה דיין של הביטחון ומשה דיין של מי־הקולון, התעוררה עתה גם הבעייה של פעמיים שלמה ניצן.

עיתונאים שפנו אל שלמה ניצן, הזמר השחקן והמומחה בהא־הידיעה למעשיות חסידיות, בשאלה מה הן ההאשמות שהוא תולה באגודת הסופרים — הסתבר שלא הוא זה הפורש. מספר צעיר, שאף שמו הוא שלמה ניצן, הוא שעזב את אגודת־הסופרים. כל קשר בינו לבין הניצן האחר הוא רק השם בלבד.

תיאטרון

ביכנר מתג״ים לצה״ל

„וויצק", מאת גיאורג ביכנר בתיאטרון התאן. תירגום ועיבוד: נחמי דרימר. במאי: מייקל אלפרדס. תאורה: בן־ציון מוניץ. משתתפים: אהרון אלמוג, נעמי בכר, שבתאי קונורטי, צביקה חלפרן, ששון גבאי, ספי ריבלין ורחל שוורץ.

יוהאן קריסטיאן וויצק היה שכיר־חרב גרמני שרצח את אהובתו הבוגדנית, הוצא בשל־כך להורג בשנת 1824.

פרידריך יוהאן פראנץ וויצק הוא גיבור מחזה שנכתב ב־1837 על־ידי צעיר בן 23 בשם גיאורג ביכנר, אשר השתמש בסיפור של וויצק האמיתי על־מנת ליצור את מה שנהוג לכנות „הטראגדיה הראשונה של המעמד העובד".

טראגדיה שבה וויצק נשחק על־ידי הנסיבות, נרמס על־ידי בני־מעמדו, ונתקל בחומת לעג, אדישות ואכזריות מצד הבורגנות הנפוחה מחשיבות עצמה, המתייחסת אליו כאילו היה חפץ, ולא בשר־ודם. למרות כל זאת, מנסה וויצק, המחוספס לכאורה, אך רגיש מתחת למעטה הגס, לשמור על כבודו כאדם.

שמעון וויצק הוא גלגולו האחרון של אותו האיש האומלל, אשר באדיבותם של מייקל אלפרדס ונחמי דרימר, עלה לארץ, התגייס כעובד צה״ל ומנסה למצוא לעצמו אחיזה במציאות הישראלית. כך, סבורים אלפרדס ודרימר, יגע גורלו ללב הקהל המקומי יותר.

אולם מה שקורה כאן הוא שכאשר העיבוד הישראלי נאמן למקור של ביכנר — למשל בסצינה בה מהרהר קצין על מהות הזמן שעובר — הוא מאבד כל קשר עם המציאות הישראלית. לעומת זאת, כאשר ישראל מעוגנת היטב על הבמה — כמו בסצינה בה פסבדו־פנתרים משוחחים בשפתם בבית־קפה — הולך ביכנר, וכל מה שהיה ראוי בו להערכה, לאיבוד.

אם לא די בכך, נוטה העיבוד גם להוסיף הגזמות משלו לסרקאזם המר של ביכנר. למשל, הסצינה בה מוכיח רופא את וויצק על שאינו מסוגל להשתין לתוך בקבוק כפי שהוא נדרש. או סצינה אחרת, בה אותו הרופא מאבחן בעיני הקצין את התקפת־הלב הקרובה, ומלקק את שפתיו בהנאה לעניין הרפואי של מקרה כזה — בסצינות אלה, גובל העיבוד במערכונים של להקה צבאית. וזה נאמר לאו דווקא לשבח.

מובן שכאשר ההצגה נקרעת בין שתי קצוות אלה, גם השחקנים מתבלבלים. פרט לאהרון אלמוג, שמצליח להמחיש את חורבנו של וויצק על כל שלביו, נראים האחרים כתרשימים לקראת תפקידים שלא גובשו עדיין. בין אם זו נעמי בכר בדמות מרים (שבהצגה הישראלית הפכה לאשתו החוקית של וויצק, במקום להיות פילגש כמו במקור), שבתאי קונורטי או האחרים.

ואם כי ההצגה מועלית בצורה מעניינת, בזירה המחולקת לחמישה מוקדים, שהעלילה נעה ביניהם בעזרת התאורה — ולמרות הרצון הטוב של כל הנוגעים בדבר, שהשקיעו ודאי מאמץ ניכר — ההרגשה היא, בסופו של דבר, שדאגו כאן לכל הפרטים, ורק את רוחו של ביכנר שכחו להזמין לחגיגה.

בכר ואלמוג
נקרעים בין שני הקצוות

ספרים

אלכוהול בקוטב

BEAR ISLAND
by Alistair MacLean
Fawcett Crest, 1972.

„אי הדובים", מאת אליסטר מקלין. בהוצאת פאוסט קרסט, 1972. 288 עמודים — 6.90 ל"י.

חסידי ספרות־המתח הקשוחה של אליסטר (תותחי נברון, הסיירת יוליסס ועוד) מקלין, האוהבים את סיפורי־ההרפתקאות שלו, בהם גובלת האלימות בסאדיזם ותסבוכות העלילה מפתיעות יותר מאשר הגיוניות — ימצאו את מבוקשם במסע חדיש זה של הסופר אל הקוטב הצפוני.

הקוטב שימש כבר, בנופיו השוממים, ובטבע המתעלל לאנשים, רקע לכמה מסיפוריו הקודמים (למשל הלילה הנצחי, תחנת זברה אינה עונה). כמו במקרים קודמים, הגיבור, אם כי אינו נראה כזה, הוא בכל זאת לצד החוק, והנבלים הם עדיין רוסיים. מה שמוכיח כי מקלין אינו זריז, כדוגמת כמה מחבריו, שהספיקו בינתיים להפוך את סין העממית לאם הרשע.

הסיפור כולו, שהוא פרשת ריגול במסווה של מסע לצילום סרט באי־צפוני מרוחק, מטובל בהפתעות וגוויות על צעד ושעל, והדבר הקשה ביותר להבנה הוא כיצד מצליחים האנשים לעמוד יציבים על רגליהם, תוך כדי בליעת כמות אלכוהול שהיתה מספקת בקלות אוכלוסייתה של עיר בינונית במשך שנה תמימה.

אבל, כאמור, ההגיון הוא לא החלק החזק בספר זה. ומאחר ואלימות, מתח, ודמויות בלתי־שיגרתיות נמצאות כאן לרוב, אין על מה להתלונן.

„אני משוגעת – אז מה?"

אביבה גלי
„אם יש משוגעים —

אינני זקנה, נעלמתי לי, והחלטתי לעבור לחלקת־אלוהים קטנה משלי.

„אולי שגיתי בכך שלא ישבתי במיסדרונות והזכרתי לכולם שאני קיימת. אך אני יותר מדי אינדיבידואליסטית. יש לי ועדת־שיפוט פרטית משלי. אין לי ביטחון שאני גאון ואין לי יומרה להיות נערצת. אבל אם חנה מרון ומרים ברנשטיין־כהן אומרות לי, על חומר שקראו, כי זה טוב — זה נותן לי כוח להמשיך."

■ ■ ■

ממשיכה אביבה ומספרת: את שתי ההצגות הראשונות שלי בכלל ביימתי בתיאטרון האנגלי הקטן. אחר־כך העדפתי לעבד חומר שנראה לי לפי דרכי, כמעניין. כך העליתי עם קבוצות שחקנים את היער הקסום, הצגת־ילדים שזכתה בהמלצת משרד החינוך והתרבות, ומעולם לא ידעתי לנצל זאת. אחר־כך בגן הכוכבים, גם כן לילדים, בחרתי תמלילים מעולים, והגשתי אותם בעצמי.

אחר־כך היה אוקסן וניקולט, 130 פעמים. ואחר־כך בא חלום בצבעים.

בעבודה שיתפתי שוב קומץ שחקנים, שבחרו להתמודד עם חומר זה, מאשר לשחק תפקיד של סטטיסט שמיני בתיאטרון גדול. וכך התרגלתי והיום אין לי שום שאיפה להיות שייכת לתיאטרון כלשהו. יש לי יותר מדי רעיונות משלי ופחות מדי רצון לעבוד עם שחקנים ממוסדים שלא איכפת להם.

וכך אני קיימת כתיאטרון כיס ומעלה בו הצגה שלישית מפרי־עטי. הראשונה היתה אלבום משפחתי שביימה מרים ברנשטיין־כהן. הציגו אותו 160 פעם והוא ניקנה על־ידי רדיו הולנד. אחריה ביים פיטר פריי את השמיניסטים שלי. ועכשיו ביימתי בעצמי את האשה האחרת. זו הצגה חדשה המכילה שלוש קומדיות שכתבתי: קומדיה שחורה, קומדיה לירית וקומדיה מטורפת.

נעזרתי בשלמה גרוניך, שהלחין, ובלידיה פינקוס־גני, שדאגה לבמה ולתלבושות במינימום של הוצאות. ,אל תדאגי, אמרה לי לידיה כשתמהתי מנין אקח כסף לשלם לה, אני לא אחייה ממך'...

■ ■ ■

מה אני מבקשת, בסופו של דבר? לא תמיכה כספית, ולא מימון. רק שאחרי כל כך הרבה שנים — שיכירו בכתפיים הצרות שלי, הסוחבות לבד תיאטרון שהוכיח את קיומו. הייתכן שאני אשלם מיסים כמו כל תיאטרון גדול, בשעה שאני צריכה להיאבק על שכירת אולם כל פעם מחדש?

כתבתי לשר יגאל אלון — ונעניתי כי הוא עסוק עד אפריל. פניתי לעיריית תל־אביב וביקשתי שיתנו לי רק אפשרות להשתמש באולם כלשהוא פעמיים בחודש. ישנן כמה אפשרויות — ביניהן האולם שמשמש בית לסדנא למחזה מקורי. כל מה שאני מקשת הוא עידוד מסויים, שלא אצטרך להופיע כקבצנית ולשלם הון בשביל אולם, אם יהיה כזה פנוי פעם ביובל.

האם צריך לעודד אנשים כמוני, או לא? איני חיונית לתיאטרון הישראלי. אני יודעת שהוא לא ימות יחד איתי. אך גם איני רעה יותר מהרבה מחזות מיובאים, ומרבים אחרים המקבלים תמיכות ואלפים רבים של לירות. אם עוד עשרה כמוני יפעלו, אז אולי אחד מהם יעשה משהו מצויין. ואם ישנם כמה מטורפים כמוני — בואו ננצל את המטורפים. הרי זה לא טירוף שלילי, זה טירוף חיובי.

היא איננה צעירה. אך עיניה המרצדות בתמימות, מעידות שלא איבדה את תקוותיה האין־סופית בעתיד.

היא איננה כוכב שביט שפרץ לפתע משמי אלמוניותו. אך גם איננה די מפורסמת, בהשוואה לשנות הניסיון הארוכות המונחות על כתפיה, כזמרת, שחקנית, כותבת ובמאית.

ובכל זאת, היא בהחלט תגלית. כי היא ממורמרת. לא על הוועדות השונות לעידוד המחזה המקורי, אף שמעולם לא התייחסו אליה בהערכה מספקת. היא לא ממורמרת על המחזאים המקוריים האחרים, המציגים את יצירותיהם בתיאטרונים הגדולים. היא איננה ממורמרת על כך שכבר מזמן נאמר לה שהיא נפלה בין הכיסאות: „כשחזרתי מלונדון, שם למדתי מוסיקה, זימרה ובימוי, באתי אל יוסף מילוא, אחד ממכרי, וניסיתי להשתלב בעבודה בתיאטרון. הוא אמר לי: ,את יודעת, הצרה שלך היא שאת לא צעירה ואת לא זקנה'."

■ ■ ■

אביבה גלי, ילידת ירושלים, מעלת היום את הפקתה השביעית, האשה האחרת, בתיאטרון כיס. היא לבדה אחראית לשיגעון הזה של תיאטרון פרטי, המתקיים לו בשולי התיאטרון הישראלי המקובל: „התחלתי רחוק מאוד. שתי נשמות נלחמו בתוכי על ייעודי. שרתי וכתבתי, כתבתי ושרתי מוסיקה קלאסית. לפעמים לסירוגין, לפעמים הקדשתי את זמני לשירה בלבד. משגבר בי התיסכול, כתבתי.

„בזמנו הייתי כה תמימה שזה גבל בטפשות. חשבתי שמעריכים אדם על־פי מעשיו. וכשמילוא אמר שאיני צעירה וש־

מיכאל וסהר ב„האשה האחרת"
— למה לא לנצל אותם?"

תמרורים

מונה. לראש המחלקה לביופיסיקה במכון וייצמן, במקומו של פרופסור אפרים קצ׳לסקי שהקים את המחלקה ועמד בראשה במשך קרוב ל־25 שנים, פרופסור **ישראל דוסטרובסקי** המשמש כנשיא המכון בפועל. יליד פולין, עלה לארץ בצעירותו, שירת בפלמ״ח ואחר למד כימיה באוניברסיטה העיברית בירושלים. הצטרף ב־1954 למחלקה לביופיסיקה במכון וייצמן.

מונה. לתפקיד מנכ״ל מישרד הפירסום בינג־ליניאל, אל״מ (מיל.) **יצחק נסיהו,** שסיים את לימודיו באוניברסיטת תל־אביב וכיהן בין תפקידיו בצה״ל כמזכירו הצבאי של ראש־הממשלה המנוח לוי אשכול.

נבחר. על־ידי סנט אוניברסיטת בר אילן, לתקופת כהונה שנייה של רקטור האוניברסיטה, פרופסור **צבי קדרי** (48), שנולד בהונגריה, למד לשון ושפות שמיות באוניברסיטה העיברית בה קיבל ב־1955 את תואר הדוקטור. ב־1963 החל להרצות בבר אילן שם ניבחר לדיקן הפקולטה למדעי היהדות וב־1971 לרקטור.

הורשע. בבית־משפט השלום בתל־אביב, באשמת העלבת שוטר, כוכב הכדורגל לשעבר **יהושע** („שייע״) **גלזר,**

שייע גלזר
קללות לשוטר

שנידון לקנס של 250 ל״י. גלזר נהג במכוניתו בחולון ועבר עבירת תנועה. שוטר רשם לו דו״ח ובתגובה הוא העליב אותו.

נפטרה. בלונדון, בגיל 47, **אלין שפר,** מגדולות החלילניות בעולם, שהופיעה עם התיזמורת הפילהרמונית של קנזס סיטי, אשר למנצחה, אפרם קורץ, היתה נשואה.

נפטר. בליברפול, מהתקף־לב, בגיל 72, עת עמד על דוכן המנצחים וערך חזרה עם התיזמורת הפילהרמונית של העיר על מרש האבל מתוך ארותיקה של בטהובן, באולם הקונצרטים של ליברפול, המנצח **פאול קלצקי.** יליד פולין, היה המנצח של תיזמורת רשות השידור של שווייץ, ניצח ב־1955 על הקונצרטים של התיזמורת הפילהרמונית הישראלית במסע שלה ברחבי אירופה.

נפטרה. בביתה שבדאנבי במדינת ורמונט, ארצות־הברית, בגיל 80, הסופרת **פרל ס. באק** שזכתה בפרס נובל ובפרס פוליצר לספרות. ילידת וירג׳יניה המערבית, גדלה בסין, חזרה בגיל 17 לארה״ב לתקופת לימודים ומ־1914 עד 1935 פעלה כמיסיונרית פרסביטריאנית בסין. ב־1932 זכתה בפרס פוליצר עבור סיפרה האדמה הטובה שגיבורו הוא איכר סיני העולה לגדולה וב־1938 היתה האשה הראשונה שזכתה בפרס נובל לספרות. הוציאה לאור 85 רומנים וסיפורים שרובם מוקדשים לאסיה ולסין שלפני תקופת מאו.

נפטר. בגיל 83, השוחט־מוהל החדרתי **יוסף חיים איינשטיין** שמל כ־13 אלף ילדים. דור רביעי בארץ, השתקע ב־1920 בחדרה.

נפטר. בבית־החולים רמב״ם בחיפה, בגיל 90, האחרון שנשאר בחיים מכל אנשי גרעין סג׳רה, **אריה פבריקנט,** שנולד ברוסיה, עלה לארץ בגיל 20 והתיישב בגליל התחתון.

פרסום ד״ר יעקבסון

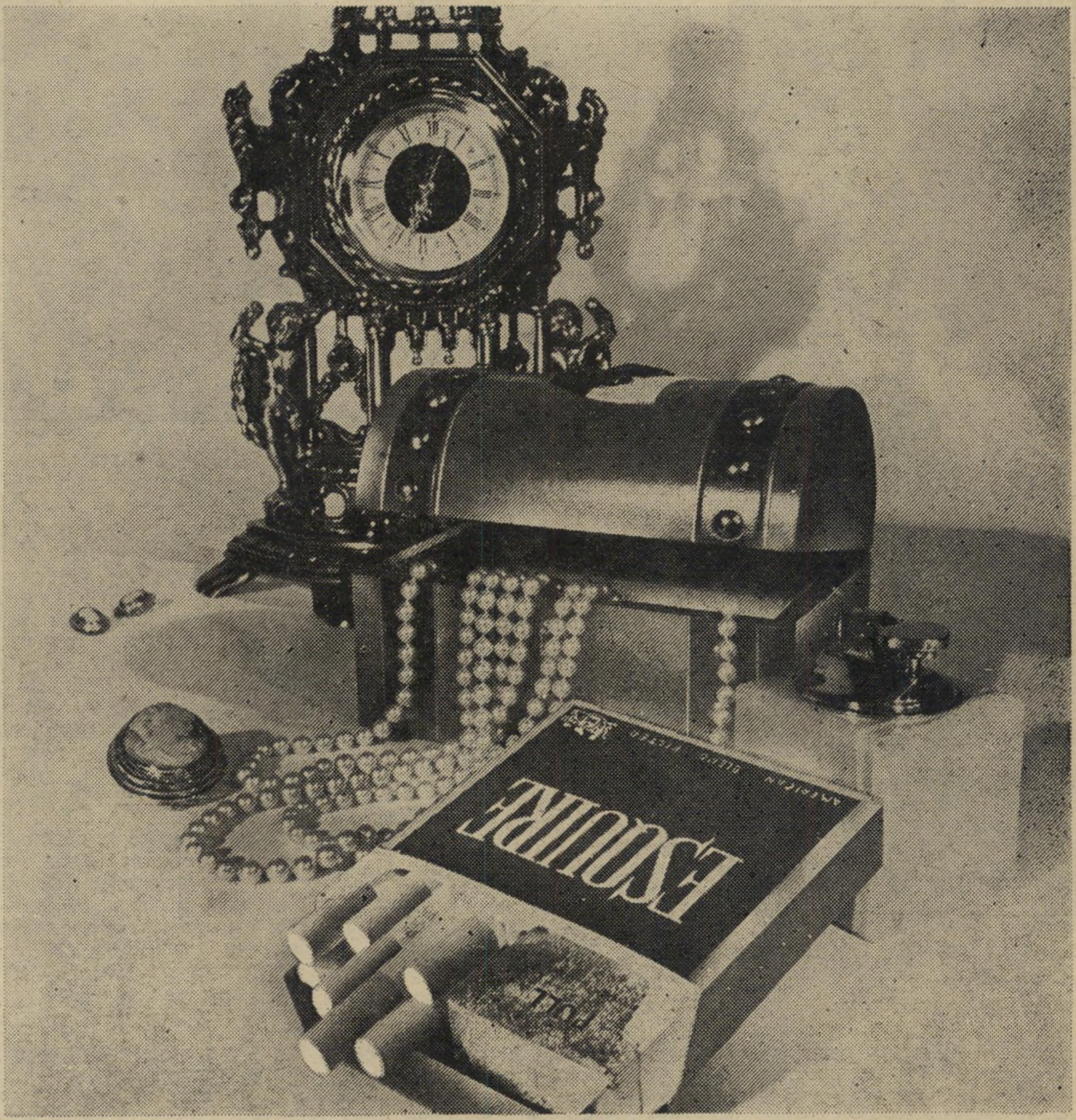

הסיגריה המעודנת למעשן המפונק· באריזה השטוחה האלגנטית... לראשונה בישראל

ESQUIRE

תערובת אמריקאית· פילטר empire size· תוצרת דובק· ערבות לטיב

ה גיע הזמן להודות ולהתוודות: אני באמת לא נורמלי. בחיי.

גיליתי את זה כאשר הסתכלתי במסך הקטן, וראיתי מחזה מיוחד במינו.

היו שם מדרגות. ובמדרגות האלה ירדה כיתה של חיילי חיל־הנחיתה של ארצות־הברית, במדים מפוארים, ונשאו דגלים.

ואחר־כך ירדו שם (מימין לשמאל) ריצ׳ארד ניכסון, גולדה מאיר ופאטרישה ניכסון. דיק, פאט וגולדה.

הם ירדו בהילוך מלכותי, כשהוד המעמד זוקף את קומתם, וזוהר ההווייה מאיר את פניהם באור פנימי.

החצוצרות הריעו לכבודם, משרתים ומשרתות עמדו דום, והשלישייה הקיסרית פנתה, בצעדים מדודים וחגיגיים, לעבר חדר־האוכל.

מסך.

■ ■ ■

א ני יודע, מעמד זה היה צריך לרומם את לבי, להפעים את נפשי. הייתי צריך לקרוא הללו־יה, או לומר „ברוך שהחיינו והגיענו ליום הזה.״

זה היה נורמלי.

ולראייה: משוררים ופרשנים, ואפילו עיתונאיות, התמוגגו בימים שלאחר מכן, יום אחר יום, בחדווה מתמשכת.

אנשים רציניים ונאורים השתפכו בעמודים שלמים, כשדיו מכונות־הדפוס נמהלת בדמעות־ההתרגשות.

מוספי ליל־שבת שמו את התמונות המרגשות בשער.

אין ספק: האדם הישראלי הנורמלי חש בגדולת הרגע. אוזניו היו כרויות למשק כנפי ההיסטוריה.

הוא ראה את מלכת היהודים צועדת בין קיסר אמריקה וקיסריתו, מתחת לדגלים המקודשים, לשמע תרועות השופר.

הוא התרגש. תחושת הרגע חנקה את גרונו. נפשו אמרה הידד.

זה היה נורמלי.

■ ■ ■

ך אני, כפי הנראה, באמת לא נורמלי. באמת־באמת.

כי אני ראיתי משהו שונה לגמרי.

ראיתי קיטש מונומנטלי.

ראיתי הצגה כל־כך מגוחכת, כל־כך גרוטסקית, עד שהיה נדמה לי, לרגע, שהומוריסט עליז מציג לנו להטוט קולנועי, מעין פוטומונטאג׳ נייד, בהרכיבו את ראשי שלישיית האישים על גופותיהם של שלושה קומיקאים.

בעוד שנייה, אמרתי לעצמי, הם יתפרצו בצחוק, ותתגלה המהתלה. איזו מתיחה, חה־חה!

(המשך בעמוד 16)

מלכת הקיטש

גולדה מאיר בין ריצ׳ארד ופאט ניכסון בטכס המלכותי (למעלה), סצינה מלכותית של הבאלט על הקרח (למטה)

דו"ח מיוחד

מה מתרחש מאחורי הקלעים של שיבוץ המועמדים לעמדות השילטון

גולדה: לקראת שילטון יחיד

מדוע היא משגעת אותם? מדוע היא מתעללת בהם?

אלו היו השאלות שריחפו בשבוע האחרון מעל לכל ההתרחשויות הפוליטיות בישראל. הם כוונו כלפי ראש־הממשלה גולדה מאיר, ששהתה אותה שעה בארצות־הברית, ופליטת פה מכוונת שלה בהופעתה בטלוויזיה האמריקאית, בדבר כוונותיה להמשיך בכהונתה, הקפיצה את כל צמרת מפלגתה והרקידה אותה במחול שדים של התרפסות והתבטלות עצמית.

השבוע, כשחזרה גולדה מאיר לישראל כשהיא חדורת ביטחון־עצמי מחודש כתוצאה מהצלחת מסעה בארצות־הברית, **היה ברור מעבר לכל ספק: לגולדה אין אפילו צל של כוונה לפרוש מכהונתה כראש־ממשלה בשלב זה.** אף־על־פי־כן היא לא תצהיר על כך, לא תודה בכך, ולא תקבל על עצמה את המשימה לעמוד בראש רשימת המערך לכנסת, לפחות עד חודש מאי הקרוב. **היא תמשיך לשגע את הממשלה, את חבריה למיפלגה ואת המדינה כולה במישחק ניחושים והתרפסות המכוון כולו למטרה אחת בלבד: להקנות לה למעשה שילטון יחיד בממשלת ישראל.**

לרקוד לפי הקאפריזה

חשד שהתעורר עוד לפני מספר חודשים בדבר כוונותיה הנסתרות של גולדה, קרם השבוע עור וגידים ורמזיה למקורביה הפכו לאולטימטום: „אם אתם רוצים אותי — אתם חייבים להישמע לי. אם אני ממשיכה להיות ראש־הממשלה של המדינה הזאת, אז אני אקבע מי ומה יקרה במדינה הזאת.” במילים אחרות: ברור עתה מעבר לכל ספק לחבריה של גולדה מאיר במיפלגת העבודה, כי אם הם רוצים שהיא תרוץ לבחירות, ותמשיך לכהן לפחות שנה אחת לאחריהן כראש־ממשלה, הם חייבים למלא את כל רצונה, להיכנע לכל הקאפריזות שלה, לא להרגיזה ולוותר לה בכל.

ואנשי המערך, לכל פלגיו, רוצים בכך מאוד. הפחד פן ינחלו תבוסה בבחירות אם לא ילכו אליהן בהנהגתה של גולדה מאיר הנערצת, מלכד את כל קצוות המערך, ממפ"ם ועד רפ"י.

במבט ראשון נדמה כי הקורבן שתצטרך מיפלגת העבודה להקריב כדי לרכך את לב גולדה ולשכנע אותה להישאר, אינו כה נורא. מה בסך־הכל היא רוצה?

רשימת התביעות של גולדה אינה כה ארוכה, ולכאורה גם לא מהותית. אבל היא מכילה בתוכה את התביעה לזכות הכרעה טוטליטארית במפלגתה, כשכלפי חוץ יראה כאילו נעשה הכל בתהליכים דמוקראטיים מקובלים.

למשל: גולדה רוצה שיעקב צור יהיה נשיא המדינה הבא במקומו של זלמן שז"ר. ייתכן שממילא יזכה צור ברוב קולות מבין כל המועמדים האפשריים. אבל זה אינו מספק את גולדה. היא רוצה שהוא יהיה מועמד יחיד, לפחות של מפלגתה, ושיראה כאילו המיפלגה בוחרת בצור לא מפני שגולדה מאיר רוצה בכך, אלא מפני שזה רצון כולם.

אבל זוהי רק דוגמא שולית. בצורה דומה רוצה גולדה שדעתה ורצונותיה יתקבלו גם בשאר התחומים.

- **היא רוצה שרשימת המערך בבחירות לכנסת השמינית תורכב על סמך המלצותיה.**
- **היא תובעת את הזכות, הטבעית לכאורה, שהיא תקבע מי ייצג את המערך בממשלה הבאה.**
- **היא תובעת שאלה מחבריה שהביעו את רצונם להתפטר מתפקידיהם, יחזרו בהם וימשיכו לכהן ולשאת בעול לצידה.**
- היא רוצה שלא יעבירו בכנסת חוקים או החלטות בניגוד לרצונה. כך, למשל, היא רוצה שתתקבל דעתה שלא לבטל את הצנזורה על סרטים ומחזות.
- היא רוצה שאנשי מפלגתה לא ישמיעו בפומבי הצהרות שלא לרוחה. אומנם, היא הצהירה בעבר כי „הדחה אחת בדור מספיקה בהחלט” ואין בכוונתה לייצור לעצמה תדמית של מדיחה בעלי תפקידים מכסאותיהם. אבל לעומת זאת היתה רוצה שהמפלגה תדע לרסן אישים כמו בן־אהרון, ואחרים.

בקיצור, גולדה מאיר רוצה שקט. כאילו אמרה לחבריה: „אתם רוצים שאמשיך לעבוד, אז תאפשרו לי תנאים שאוכל להמשיך לעבוד. אלה ואלה הם התנאים שלי. אני רוצה שקט ובלי בילבולי מוח.”

אין ספק שתביעותיה של גולדה הן לגטימיות בהחלט לגבי מי שמפצירים בו בצורה מעוררת רחמים כמי שאין לו תחליף. **השאלה היא רק איזו דמות יש למיפלגת שילטון דמוקרטית כביכול, המוכנה לקבל תכתיבים כאלה של אשה זקנה וקאפריזית, המאבדת את סובלנותה ומנהלת את המדינה לפי הסימפטיות ומצבי־הרוח שלה?**

ספיר רוצה לעשות סטאז'

מה שכמעט ברור הוא, שבסופו של דבר תיכנע מפלגת העבודה לגולדה ותקבל את כל תנאיה.

על־פי סקרים שנערכו לפי הזמנת המערך, הרי אם תתייצב גולדה בראש רשימת המערך לבחירות, עשוייה הרשימה לזכות בשלושה עד ארבעה מנדטים נוספים בכנסת.

תמורת הישג זה תינתן לגולדה הזכות להרכיב כרצונה את הממשלה הבאה. כיצד תיראה ממשלה זו?

ברור שהדברים עלולים להשתנות בכל רגע. אבל התמונה, כפי שהיא נראית כיום לבוחשים מאחורי־הקלעים במערך, מבהירה שהממשלה הבאה תהיה דומה כמעט בכל, להוציא שינויים קלים, לממשלה הנוכחית.

ארבעה שרים בממשלה הנוכחית, שאמורים היו לפרוש וללכת יחד עם גולדה, ישארו וימשיכו בכהונתם במשרדיהם. אלה הם: ישראל גלילי, יעקב שמשון שפירא, חיים גבתי וזאב שרף. זהו אחד התנאים העיקריים של גולדה להמשך כהונתה: הם נשארים יחד עימה.

לא יהיה גם כל שינוי באיוש המשרדים העיקריים האחרים הנמצאים בידי המערך: אבא אבן ישאר שר־החוץ; משה דיין שר־הביטחון, שמעון פרס שר־התיקשורת, חיים בר־לב שר המיסחר והתעשיה, וויקטור שם־טוב שר־הבריאות.

לגבי שאר המישרדים שבידי המערך יתכנו שינויים קלים.

השינוי האפשרי הבולט ביותר הוא פרישתו של ספיר ממישרדי האוצר, לפחות כלפי חוץ. פנחס ספיר, שאינו מוכן לרוץ לבחירות כמועמד המערך לראשות הממשלה, משום שהוא חושש שיאשימו אותו אישית בכל כישלון בבחירות, יהיה מוכן לרשת את גולדה כשנה אחרי הבחירות. לשם כך הוא רוצה להיות בינתיים במעמד של סגן ראש־ממשלה ללא תיק, לעבור תקופה של סטאז', כדי שקפיצתו לכס ראש־הממשלה תתקבל כטבעית עם פרישתה של גולדה.

מובן שספיר ימשיך למעשה לנהל את ענייני האוצר ואת ענייני משרד המיסחר והתעשיה, שהממונה עליהם יהיה איש אימונו ונער הטיפוחים שלו, חיים בר־לב.

שינוי בולט אפשרי נוסף: יגאל אלון יפרוש ממישרד החינוך, ימשיך לכהן כסגן ראש־ממשלה בלבד, ללא כל תיק. בעיני יגאל יש במעמד זה כדי להשאירו בתמונה במקרה שיתחדש הקרב על ירושת כסאה של גולדה. **נראה שגולדה עצמה תתמוך בצעד זה של אלון מן הסיבה הפשוטה: הוא יאפשר לה לצרף לממשלה את נער הטיפוחים שלה, מזכיר מיפלגת העבודה אהרון ידלין, אותו היא רוצה להעזות לפני פרישתה. משום כך יתכן שאהרון ידלין יהיה אולי האיש החדש היחיד של מיפלגת העבודה בממשלה החדשה.**

אבל אם יהיה יגאל אלון סגן ללא תיק, יווצר מצב משונה לפיו שני שרי אחדות־העבודה בממשלה אינם מחזיקים בידיהם אף תיק. נראה שבמקרה כזה ייעשה נסיון לשכנע את ישראל גלילי לקבל לידיו את אחד התיקים שיתפנו.

איך לסלק את אלמוגי?

שני תיקים הנמצאים עתה בידי המערך בממשלה עשויים להיתפנות. הראשון בהם הוא תיק העבודה הנמצא בידי יוסף אלמוגי. ליוסף אלמוגי אין אומנם כל כוונה וכל חשק לפרוש מהממשלה, אולם מופעלים עליו לחצים כבדים ביותר לרוץ לראשות עירית חיפה, וזאת מהסיבה הפשוטה שלמערך אין שום מועמד בר מישקל בחיפה, שיוכל לרשת את מקומו של ראש העיר הנוכחי, משה פליימן, החולה במחלה אנושה.

קשה לדעת אם יכנע אלמוגי ללחצים, מה עוד שטרם הוסרה סופית ההצעה להור־

מחוץ לתמונה של המינויים השילטוניים בישראל בעונה הקרובה נמצא יצחק רבין, שגריר ישראל לשעבר בוושינגטון, שאפסו סיכויו להיכלל באחת הממשלות הבאות, בשל התנגדותם המוחלטת של גולדה וספיר. בתמונה נראה רבין הזועם בפגישה האחרונה של גולדה עם הנשיא ניכסון.

מי בתור

עידו כמזכ"ל הבא של ההסתדרות, מישרה שגם בה אין לאלמוגי חשק רב. **והיה אם יתפתה אלמוגי לפרוש מהממשלה, מסיבה זו או אחרת, נראה שתיק העבודה יימסר לישראל גלילי.**

מישרד שני העומד להתפנות הוא מישרד הקליטה, שהשר הד מפ"מי שלו, נתן פלד, ניכשל בניהולו כישלון חרוץ. ברור שפלד לא יכהן עוד כשר בממשלה הבאה. מפ"ם מועידה לתפקיד זה את סגנו הנוכחי, שלמה רוזן, אבל לגולדה עצמה יש מחשבות אחרות.

גולדה רוצה מאוד לצרף את יעקב חזן המפ"מי לממשלתה הבאה, בתפקיד שר ללא תיק, שיהיה אחד מאנשי הקבינט המצומצם שלה כמיטבחה. אם תצליח במינוי זה, לא יהיה מקום לשר מפ"מי נוסף בממשלה ובמקרה זה ישאר תיק הקליטה פנוי עבור גלילי, שאינו להוט אחריו ביותר, שכן בתפקידו כשר ללא תיק אין לו שום סיכוי או אפשרות להיכשל.

אם לא ירצה גלילי לקבל על עצמו את מישרד־הקליטה, לא מן הנמנע שגולדה תיכפה על מפלגתה להסכים לשבירת מאזן הכוחות הפנימי בממשלה. כלומר: להסכים שיהיו למפ"ם שלושה שרים בממשלה במקום שניים: חזן כשר בלי תיק, ויקטור שם־טוב כשר־הבריאות ושלמה רוזן כשר־הקליטה. מאחר שחזן הוא ימני בדיעותיו לא פחות ממשה דיין, אין סכנה שאנשי רפ"י יתנגדו לו. לכל היותר אפשר יהיה להפריד את שני התיקים שבידי שמעון פרס לשני מישרדים נפרדים, להשאיר בידי פרס את מישרד־התחבורה ולהפוך את גד יעקובי לשר־התיקשורת. לאחדות העבודה יינתן פיצוי דומה.

מישרד פרובלמטי הוא מישרד המישטרה. גולדה וכמה מחבריה היו שמחים להיפטר משלמה הילל, שהוא למעשה בתפקיד זה סגנו של מפכ"ל המשטרה. אבל כיוון שיש אופציה על מישרד זה לשר ספרדי, טרם נמצא תחליף להילל. שני המועמדים שאוזכרו לתפקיד, יוסף נחמיאס ושמואל טולידאנו, מעוררים דאגה בשל קירבתם האידיאולוגית והחברתית לרפ"י לשעבר. נראה שהילל יזכה מן ההפקר וישרת עוד קדנציה כשר המישטרה.

מי יירש את יועץ הסתרים?

אצל שותפי הקואליציה האחרים יחולו גם כן שינויים מעטים. הבולט שבהם: **יצחק רפאל יכהן כנראה כשר־הדתות במקום זרח ורהפטיג שיפרוש מהממשלה, בעיקבות תוצאות הבחירות לוועידת המפד"ל האחרונה.**

בקרב הליברלים העצמאיים מתנהל עדיין מאבק על הייצוג בממשלה בין משה קול, שר־התיירות, לבין גדעון האוזנר, השואף לרשת אותו. האוזנר נושא אומנם עיניו לתפקיד שר־המשפטים. בתנאים הנוכחיים אין כל סיכוי שיזכה בו. אם יחליט קול לפרוש, והסיכויים לכך קלושים, יירש אותו האוזנר כשר־התיירות.

זה בערך יהיה הרכב הממשלה הבאה בראשותה של גולדה מאיר. השאלה הנשאלת היא: אם זה כל כך טוב — אז מדוע זה כל כך רע?

התשובה: זאת הממשלה שרוצה גולדה — אבל לא הממשלה שרוצה בה פנחס ספיר. ביום בו יגיע ספיר לראשות־הממשלה הוא ירצה לראות אנשים אחרים בכמה מישרדים. אבל מכיון שגולדה תיקבע עובדות, קשה יהיה לשנות אותן כעבור שנה אחת בלבד.

על כל פנים ברור דבר אחד: כשיהיה ספיר ראש־הממשלה,

(המשך בעמוד 26)

אתה והלירה

מנחם גולן רכש גם את קולנוע „ירון"

מפיק־הסרטים מנחם גולן קנה בשבוע שעבר את בית־הקולנוע חחמישי שלו. הפעם זה ירון (קריטריון) ברחוב הירקון בתל־אביב. המחיר ששילם — מיליון לירות.

בזמנו תיכנן גולן לחלק את ירון לשני בתי־קולנוע קטנים. בכל מקרה, הוא

מנחם גולן ואשתו
בינתיים, חמישה בתי־קולנוע

רואה ברכישה השקעה טובה במיגרש מצויין באיזור הטיילת של תל־אביב.

בתי־הקולנוע האחרים של גולן:

- **מחצית קולנוע הוד בתל־אביב.**
- **קולנוע אוריון (אורלי), אותו קנה ב־350 אלף לירות, השקיע עוד 200 אלף לירות בשיפוצו.**
- **קולנוע חדש בן 850 מקומות בכיכר־אתרים, ברחוב הירקון פינת קק"ל בתל־אביב, במחיר חצי מיליון ל"י.**
- **קולנוע נוסף בבניין גדול שתיבנה חברת כלל בירושלים.**

הבורסה

הימור מעניין במנייה אמריקאית

בנק ארץ־ישראל־בריטניה חזר לאחרונה על תרגיל קלאסי, שביצע כבר לא אחת בעבר — הפקת רווחי־ענק כתוצאה מ־השתלטות נכונה בחברה נכונה.

ב־1972 הרוויח הבנק עשרות מליוני דולר בשני תרגילים כאלה. האחד: הבנק רכש קבוצת מניות ניכרת של חברת פולקסוואגן, הגיע בה למעמד של מיעוט בעל משקל, אילץ את הרוב לרכוש מידיו את המניות במחיר מפולפל.

התרגיל השני: הבנק קנה נתח רציני ממניות חברת־הענק האמריקאית קרטיס־רייט, שרכשה את הזיכיון לייצור מנוע הוונקל המהפכני. כאשר עלו שערי המניות מתשעה לחמישים דולר למנייה, מצא הבנק את עצמו ברווח ניכר.

עתה, משתלטת קבוצת הבנק על חברה אמריקאית נוספת בשם גולף ריסרץ אנד קמיקלס. היא מחזיקה כבר 25 אחוז מהון המניות של החברה, המסתכם ב־4.5 מיליון דולר, ובאסיפה הכללית הקרובה של החב־רה, שתיערך במאי הקרוב, יתברר כי בידי קבוצת הבנק יהיה רוב של כוח ההצבעה.

גולף ריסרץ מחזיקה במיכרות זהב ו־מתכות בארצות־הברית, אולם לאחר ש־הפסידה במשך כמה שנים ולא חילקה רוו־חים, ירדו שערי מניותיה, עמדו לאחרונה על תשעה דולר למנייה. מומחי הבנק הבחינו בזמן כי חל שינוי לטובה במצב העסקים של החברה.

לחברת גולף יש חברת־בת בשם בנקר היל, בעלת מיכרות כסף, שמצבה מצויין. קבוצת הבנק רכשה גם את מניות החברה הזו, במחיר 50 דולר המנייה. כיום מחיר המנייה 65 דולר.

תוכניתו של בנק ארץ־ישראל־בריטניה: למכור את מניות בנקר היל, ובברווחי־ההון שיעשה לחלק לבעלי המניות של גולף דיבידנד של תשעה דולר למנייה — רווח של מאה אחוז.

המסקנה: מי שמוכן להימור מעניין, וירכוש מניות גולף כיום — עשוי להפיק רווח נאה במאי הקרוב, אם אכן תיתגשמ־נה כל התוכניות.

„אילן־גת" רכשה שליש ב„ארדט"

חברת הבנייה הידועה אילן־גת השייכת לטיבור אילן ורפאל גת, רכשה כשליש המניות של חברת־הביטוח ארדט, וכן את מלוא המניות של מפעל־המתכת מירומית באשקלון.

אילן־גת היתה בקשיים קלים בתקופת המיתון, אולם כיום היא אחת מחברות ה־בנייה הגדולות בארץ. היא רכשה מיליון מניות של ארדט, מתוך הון־מניות נפרע כולל של 2.6 מיליון. 1.6 מיליון המניות הנותרים הם בידי משקיעים דרום־אמריקא־ים, בראשות פיליפ צוקרמן, מנכ"ל החב־רה. רכישת מניות ארדט בוצעה באמצעות חברת דורסאט פיננסייט, השייכת ברובה לאילן־גת.

ארדט עצמה היתה בעלת מחצית מניות מפעל־המתכת מירומית, שייצר בתחילה כלי־שמש וכיום ארונות־משרד, במחזור שנתי של ארבע מיליון ל"י לשנה. המחצית השנייה היתה, עד לפני שנה, בידי מושב תימורים. לפני שנה קנתה אילן־גת את חלקו של מושב תימורים, והחודש גם את חלקה של ארדט במירומית.

הוכפלו התרומות מחו"ל למפלגות

החלק החשוב ביותר של מערכת ה־בחירות לכנסת הקרובה — גיוס הכס־פים — כבר הגיע לשיאו, עוד לפני ש־המיפלגות בארץ תוציאו את הלירה הרא־שונה במאבק על נפש הבוחר:

מדו"ח של האגף למטבע־חוץ במיש־רד־האוצר, שפורסם לאחרונה, מתברר כי, ללא פירסומת מיותרת, הגיעו התרו־מות מחו"ל למיפלגות בארץ, בשנת 1972, לסך העצום של 5.6 מיליון דולר. להש־וואה: ב־1971 היה סכום התרומות פחות מחצי — 2.5 מיליון דולר.

סכום עצום זה מצביע על סכומי־הֶעתק שיוזרמו על־ידי המיפלגות לשוק בשנה ה־קרובה, יתרמו להגברת דהירתה המטו־רפת של האינפלציה. את מחירה של דהי־רה זו יצטרך כמובן האזרח לשלם — מכיסו — בשנה שלאחר הבחירות.

אין מזל לבנקים היהודיים בשווייץ

שלושה שמות יהודיים מעורבים בימים אלה בשווייץ בבזיונות פיננסיים. המהדה־דים ברחבי עולם הכספים הבינלאומים:

- פרשת הבנק היהודי השווייצי, צנטרום בנק, ובעליו פאול וורמזר, שנעצר לחקירה בחשד מעילה של 30 מיליון פרנקים שוויי־ציים, מוס־פה להכות גלים.

וורמזר היה דמות ידועה בישראל, שותף במלון באזל בתל־אביב, שנקרא על שם עיר מולדתו. שותפו, הקבלן הירושלמי ה־נודע שפיגל, נעצר בארץ על־ידי מס־הכנסה, כחשוד בהעלמת הכנסות במלון באזל בסכום של כשני מיליון לירות.

קודם לכן היה וורמזר, טייס פרטי נודע, שותף של משפחת עפרון במפעל האסבסט בפתח־תקווה. בנק צנטרום, שהוא בעליו, הינו אחד הבנקים הקטנים, אך הידועים, במרכז ציריך. וורמזר נהג לטוס ממקום למקום במטוסו הפרטי, ונראה כי הפסיד כמה מיליוני פרנקים טובים ליד שולחנות הקאזינו.

- עוד בנק זה מסתבך, ובנק נוסף, קושלנד־הפנר, שפשט רגל לפני כשנתיים, הודיע עתה על הסדר סופי לנושים, בשי־עור של 60% מן החובות. בבנק זה היו פקדונות רבים מישראל, בעיקר של חוגי אגודת ישראל, אליהם משתייכים גם קוש־לנד והפנר. כיוון שבשווייץ מחייב החוק את פירסום שמותיהם של בעלי הפקדונות, במקרה של חקירה בבית־משפט — העדיפו הנושים להפסיד, אך לא להתגלות.
- בנק פרטי שלישי, בנק רייס, פשט אף הוא רגל לפני כמה חודשים, ובעליו יושבים עדיין במעצר לצורך חקירה. רייס, בעליו של הבנק, היה בזמנו בעל מלון גת רימון בתל־אביב.

לאחר הסתבכותם של שלושת הבנקים הפרטיים הללו, נותרו רק בנקים פרטיים ספורים בשווייץ, בבעלות יהודית.

הגדול בהם הוא דרייפוס בנק בבאזל.

בנקאי רוזנבאום
פרשה עגומה

שני בגודלו הוא בנק יוליוס באר בציריך. בנק שלישי הוא לנדאו־קמחי, גם הוא בציריך, הנתון במצב טוב פחות.

בשווייץ ישנם גם כמה בנקים בבעלות משפחות של יהודים ספרדיים, כמו בנק פאריאנטא בז'נבה, וטרייד דבלופמנט של משפחת ספרא. בהיקף קטן יותר פועלים בנק רוביזנון בבאזל, בנק מרקנטיל, של משולם ריקליס ועקיבא פרסיץ, ובנק קרדיט אינטרנשיונל של טיבור רוזנבאום, שהת־פרסם בקשריו עם לנסקי והמאפיה האמרי־קאית.

הבנקים הציבוריים בשווייץ, שהם ב־בעלות יהודית, הינם בנק דיסקונט, שהוא השני בגודלו בין הבנקים הזרים שם, בנק ציפיקו, השייך לבנק לאומי, ובנק פריוא, השייך לברון רוטשילד. בקרוב פותח גם בנק הפועלים סניף בהיקף מלא בשווייץ.

הנדון

(המשך מעמוד 13)

מלך באמריקה, מולדתו של מארק טוויין? האם שכחנו את ה„דוכס" וה„מלך" של האקלברי פין, שני הנוכלים שאיחזו את עיני האנשים המתאימים לאורך המיסיסיפי?

הנה, אוי־טוי־טו, יתפוצץ הנשיא מצחוק, וגולדה תחייך כסבתא טובה שתפסה את הנכד במעשה־קונדס, וגם פאט תגיד: „נו באמת, דיקי בוי..."

■ ■ ■

אך הנשיא לא צחק. ואז נסתבר לי, מעל לכל ספק, שהקיטש המונו־מנטאלי אינו אלא הנוהל הרגיל של הבית הלבן, לכבוד מלכים וראשי־ממשלות זרים.

פנטסטי!

כאן, במקום הזה, לפני עשר שנים בילבד, עמד ג'ון פאצג'ראלד קנדי, האציל התרבותי, ולידו ז'אקלין הנהדרת. הם הפכו את הבית הלבן לנאת־מידבר של תרבות מתחדשת ומתקדמת, מקום־מיפגש של בעלי פרס־נובל, חלון־ראווה לאומי לגדולי ה־אמנות, הספרות והמוסיקה. כל צליל, כל תנועה, היו טבעיים, בטוב טעם, גם כש־חרגו מן המוסכמים ופילסו דרכים חדשות. לא היתה יומרה תרבותית. היתה תרבות.

ועכשיו עומד שם הפוליטיקאי ההוא, הבורגני הזעיר שעלה לי־גדולה, ולידו האמריקאית הבינו־נית מהעיירה, ומציג חצר־מלכות!

לא היה לי קשה לזהות את הסצינה כולה. היא פשוט נגנבה ממאה־אלף סרטים סוג ד', בהם תיארו במאים הוליבודיים מסוג ד' את חצר־המלכות של הצאר ניקולאי, או של לודוויג המשוגע מלך בוואריה, או של הקייזר פראנץ־יוזף.

ססיל דה־מיל, גאון הקיטש הספקטאקולרי, היה מתבייש ב־הצגה זו.

■ ■ ■

ריחמתי על גולדה. בפעם הראשונה בחיי.

גולדה שלנו. גולדה ממועצת־הפועלות, גולדה ממזכירות סולל־בונה, החלוצה לעת מצוא, הסוציאליסטית לשעבר — איך היא עמדה בכל זה?

איך לא פרצה בצחוק?

הערצתי אותה על התאפקותה. לרדת ככה במדרגות, כמו בהצגה של אוהל מ־לפני ימי מיקוניס, בשיא הרצינות המלכו־תית, ולא להזיז אף שריר בפנים — הישג נדיר!

איזו שחקנית, אמרתי לעצמי. היא בסדר, הזקנה הזאת. שליטה עצמית למופת. חנה רובינא לא היתה מסוגלת לזה.

עד שתפסתי לפתע את האמת הנוראה:

גולדה לא שיחקה. היא השתתפה בהצגה הוולגארית בשיא ה־רצינות.

גם בעיניה, וכמו בעיני הצו־פים הנרגשים מול מסכי הטלוויז־יה, היתה זאת התגשמות של חלום. מלכת היהודים בקונגרס של וינה, בין הצאר הרוסי והקיסר האוסטרי.

היא לא יכלה לצחוק מיומרותיו המונאר־כיות של דיק ניכסון, המשחק את תפקיד לואי ה־14, מפני שהיא עצמה משחקת את יקטרינה הגדולה.

■ ■ ■

הקיטש הגדול ממלא, כמובן, גם תפקיד מעשי.

מיליוני אמריקאים טובים, בעיירות של מישיגן ודאקוטה הדרומית, התפעלו מן הברק התרבותי של קנדי, אך לא יכלו לאהוב אותו. הוא היה זר, רחוק, מורם מעם. את ההצגות המלכותיות־ברבע־דולאר של ניכסון הם מבינים היטב, מפני שראו אותן מאות פעמים על בד הקולנוע של השכונה, בימים ההם, כשחרושת־החלומות של הוליבוד עוד עבדה במלוא הקצב.

אלפי יהודים טובים, בסביון ובעפולה־פיתוח, זוכרים את ליל־הבדולח ואת ה־קאריקאטורות של דר שטירמר. איך לא יפעם ליבם למראה מלכת היהודים הצועדת בראש מורם בארמונות הגויים?

זה נורמלי לגמרי.

■ ■ ■

ניכסון נבחר מחדש, ברוב עצום, בעזרתה הרבה והאמיצה של גולדה.

גולדה תיבחר מחדש, בעזרתו העזה והה־אדיבה של ניכסון.

אפשר היה לעמוד בפני הכישרון הריטורי שלה. אפשר היה לעמוד בפני טכסיסים הפוליטיים. אך איך אפשר לעמוד בפני הקיטש המונומנטאלי הזה?

מלכת היהודים, קיסרית המע־רך, ראש־הממשלה עד מאה ועש־רים.

יצחק שדה או ג'ורג' פאטון

רומל הגנרל היחידי של הוורמאכט הנאצי שזכה באהדת אויביו, היה קצין לא־אציל. הוא התאבד אחרי שנתגלה שהיה מעורב בניסיון־הפיכה של קבוצת גנרלים ימניים־שמרניים נגד היטלר. משמאל: דדו אלעזר, חיים בר־לב, משה דיין ואריק שרון, בתימרון צה"ל.

צה"ל נולד באגף השמאלי של היישוב - אך הגנרלים שצמחו בו הולכים ימינה, ימינה, ימינה

מאת **אורי אבנרי**

אני זוכר היטב מתי ראיתי, בפעם הראשונה בחיי, קצין מיקצועי ישראלי.

זה היה באפריל 1948, חודש לפני לידת המדינה, והמונח „ישראלי" עוד לא היה קיים.

עמדנו לצאת לקרב הראשון שלנו. הסתדרנו במיסדר־יציאה, העמדנו פני גיבורים, והרגשנו מועקת פחד בקיבה.

הקשבנו לדברי מפקדינו, שהסבירו לנו את משמעות הפעולה שאליה עמדנו לצאת (זאת היתה פעולת נחשון, לפתיחת הדרך לירושלים). חטיבת גבעתי דגלה בשיטת הפלמ"ח, ועל כן הוסבר לכל חייל מהו התפקיד ומהו הייעד. בין מפקדים וחיילים היה המרחק קטן.

ואז ראינו אותו. הוא עמד מרחוק, וסקר אותנו מרחוק. בגלל המרחק, לא ראינו את תווי פניו. הוא היה מוקף פמליה של קציני־מטה, לבושים במעילי־הסוואה רבי־רושם. הוא לא התקרב, כמובן, ולא החליף עימנו מילה.

זה היה מפקד־הגדוד שלנו. איש לא אמר לנו אז מיהו. רק לאחר מכן נודע לנו ששמו חיים לסקוב, ושהיה קצין בצבא הבריטי. היכרות זו היתה קצרה. מייד אחרי פעולת־נחשון נפרד לסקוב מחטיבת גבעתי, והגדוד עבר לידי קצין לא־בריטי בהחלט, צ'רה.

לסקוב: הגנרל כשובר־גלים

בגלל היכרות קצרה זו עקבתי אחרי הקאריירה של חיים לסקוב בעניין רב, גם אחרי שעזב את צה"ל.

בצבא עלה לגדולה במהירות. אחרי הנסיון הבלתי־מוצלח להיקלט בחטיבת גבעתי, עבר לחטיבה 7, פיקד על כוח משוריין בקרב הרה־האסון על לטרון. לאחר מכן היה מפקד בית־הספר לקצינים, מפקד חיל־האוויר, מפקד קרבי במיבצע־סיני. למחרת המיבצע, כשדויד בן־גוריון מיהר להיפטר ממשה דיין, נתמנה לרמטכ"ל.

בכל התקופה הזאת נודע לסקוב כקצין נוקשה, ישר, דבק בעקרונות, שמרן ובלתי־מתפשר. בצה"ל נפוצו עליו אנקדוטות ללא־ספור. כך, למשל, כאשר סייר בבסיס חיל־האוויר ולא מצא דבר להתלונן עליו, נטל כיסא, עלה עליו, העביר אצבע על הצד העליון של אהיל המנורה, מצא אבק והפליט: „אתם לעולם לא תהיו חיילים!"

כל מעלותיו ומיגרעותיו של לסקוב בלטו כאשר קיבל לידיו את רשות־הנמלים.

זהו תפקיד עדין, מכיוון שבנמלים עובדת קבוצת־פועלים היודעת את כוחה והמסוגלת להשתמש בו להשגת תנאי־עבודה טובים. בקיצור: תפקיד המחייב כישרון לטפל בבני־אדם, גמישות, פשרנות, דיפלומטיה.

לסקוב, לעומת זאת, דבק בעקרונותיו, בבחינת ייקוב הדין את ההר. לא היו אצלו חכמות. היתה לו תפיסה סוציאלית קבועה, ולפיה הגיע לפועלים כך וכך, ולא יותר. חיש מהר רכש את איבתם, ונמלי ישראל הוצפו גלי־גלים של סיכסוכים, שלא שככו עד היום.

בינתיים חזר לסקוב לטפל בצבא, כאומבודסמן — תפקיד מתאים מאוד למעלותיו. הוא לא נכנס לחיים הפוליטיים. אולם מדי פעם נפוצות שמועות שהוא עומד להתקשר עם הרשימה הממלכתית — מיפלגה שהיא ריאקציונית קיצונית ולאומנית קיצונית.

בסך הכל, תמונה כימעט קלאסית של קצין מיקצועי, לפי הדגם האירופי: אדם שאינו מוציא את ידיו ורגליו בחיים הדמוקרטיים („אנרכיה"), המתנגד בחריפות לזכותם של עובדים להשתמש בכוחם כדי להגיע לרמת־מחייה גבוהה יותר („חבלנים"), המעדיף את העולם הסגור של הצבא, בו כל העקרונות ברורים וקבועים וכל אדם יודע בדיוק מהו מקומו.

חזרה לימי הביניים

חיים לסקוב הוא, כמובן, חניך הצבא הבריטי, למרות שהוא צבר וחניך בית־הספר הריאלי בחיפה.

הדגנרלים

(המשך מעמוד 17)

אפשר לטעון שאינו אופייני לקצינים שגדלו בצה"ל, אחרי ששירתו בפלמ"ח או ביחידות אחרות של ההגנה.

מהי דמותם של הקצינים המקצועיים, שעברו דרך זו, ושהספיקו לפלס לעצמם דרך בחיים האזרחיים?

זוהי שאלה מעניינת מאין כמוה. כי צה"ל שונה מכל הבחינות החברתיות מן הצבאות האירופיים. על כן הוא מאפשר הסקת מסקנות מרחיקות־לכת.

מה יוצר את עולמו הנפשי של הקצין המיקצועי האירופי, הגנרל בדימוס, הדגנרל הפוליטי?

אפשר לטעון: המעמד שהוליד אותו, האווירה בה גדל משחר ילדותו.

ואכן, הקצונה המיקצועית ברוב הצבאות האירופיים שייכת למעמד חברתי מסויים, בעל שורשים היסטוריים עמוקים. בימי־הביניים שלט בחברה המעמד הפיאודלי, שתפקידו העיקרי היה להילחם. השליטים האזרחיים — בעלי הרכוש הקרקעי — היו אוטומטית גם מפקדי הצבא. בתיאוריה, הם קיבלו את אחוזותיהם תמורת התחייבותם לגייס יחידה צבאית ולפקד עליה בעיתות מילחמה.

הצבא שיקף את המיבנה החברתי, והחברה שיקפה את המיבנה הצבאי. בחברה, כמו בצבא, היה לכל אדם דרגה קבועה, והוא ידע את מקומו המדוייק. כל אחד קיבל פקודות ממישהו, ונתן פקודות למישהם. הדוכס היה גנרל, האביר קצין זוטר, הצמית היה טוראי.

כאשר התערער המיבנה הפיאודלי, בסוף ימי הביניים, נשאר הצבא בידי המישפחות האצילות. הם היוו את עתודת הקצונה, כשהגנרלים של דור אחד הולידו וחינכו את הגנרלים של הדור הבא. עוד בצבאו של היטלר היו רבים מן הפלד־מרשלים והגנרלים צאצאי מישפחות אצילות כאלה, שנשאו בגאווה שמות שהתחילו בתואר „פון". אותו מצב שרר בצבאות בריטניה וצרפת, ואפילו בארצות־הברית, שבה אין אצולה רשמית, לא היה המצב שונה בהרבה.

מובן שבכל הצבאות האלה רבו, במרוצת הזמן, קצינים מבין הבורגנות, כמו הפלד־מרשל ארווין רומל. ואף מן הבורגנות הזעירה. אולם אלה נקלטו באווירה הפיאודלית של הקצונה, הסתגלו אליה במהרה והפכו למגיניה הקנאיים ביותר.

מכאן שיש מקום לטענה שיש הסבר מעמדי־תורשתי ורוחני־תורשתי להשקפתו הלאומנית, הריאקציונית והשמרנית של הקצין האירופי, ושההווי הצבאי חיזק בו השקפה זו.

למראית עין, אין כלל זה יכול לחול על הצבא הסובייטי, כי הצבא האדום נולד יש מאין, והוא היה מכשיר של מיפלגה שהתיימרה להיות אנטי־לאומנית ואנטי־ריאקציונית קיצונית. מולידו, ליאו טרוצקי, היה יהודי בשם לייב ברונשטיין. צבא כזה לא יכול היה להיות בעל תכונות תורשתיות. אם הפך ברבות הימים לצבא לאומני ושמרני, מוכרח הדבר להיות טבוע באופייה של המיסגרת הצבאית עצמה.

אולם גם נסיון זה אינו חד־משמעי. אמנם נולד הצבא האדום יש מאין, אך הוא ירש מייד את מקומו של

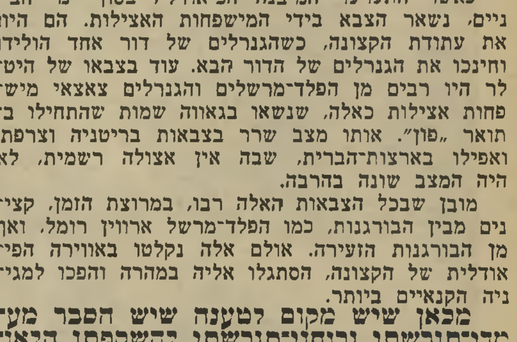

ציונ האלוף שלמה להט, ביום כניסתו הרשמית למיפלגה הליברלית, המתכוונת להציגו בבחירות לעיריית תל־אביב כמועמד כל הימין. לידו אליעזר רימלט, ומשמאל שימחה ארליך, האיש החזק בה.

הצבא הצארי שהתפרק. רבים ממפקדיו הראשונים היו קצינים וסמלים, שעברו מדגל הצארים אל הדגל האדום.

המסורת הצבאית הרוסית כפתה את עצמה על צבא זה, כימעט בעל כורחו. בימי המילחמה נגד היטלר טיפח הצבא האדום, בהשראת סטאלין, פולחן של מיליטריזם פטריוטי. הגנרלים של העבר הפיאודלי, סובורוב וקוטוזוף, הועלו שוב על נס, כדוגמאות שיש לחקותן.

ממילא אין הצבא הסובייטי יכול לשמש כיום דוגמה טובה לכאן או לכאן.

שדה: הגווארדיה האדומה בקיבוץ

מבחינה זו, צה"ל הוא בעל ייחוד עולמי. הוא צבא מודרני משוכלל, שאינו נופל בכושרו משום צבא בעולם הטכנולוגי.

אולם הוא נולד בחברה שהיתה בלתי־מעמדית. הוא לא ירש ירושה ממעמד פיאודלי או צבאי, מפני שמעמד כזה פשוט לא היה קיים.

מבחינה חברתית, באו רבים מקציניו הבכירים מן הקיבוצים והמושבים, שהם עצמם ניסויים חברתיים חדשים לגמרי. אחרים רכשו את נסיונם הצבאי הראשון בפלמ"ח, שגדל בהתיישבות העובדת, וששיקף רוחה כשם שהצבא בימי־הביניים שיקף את רוח החברה הפיאודלית.

הוגה־הדיעות הצבאי החשוב ביותר בארץ היה יצחק שדה, מי שהיה חייל בגווארדיה האדומה של לנין. שדה היה עד יומו האחרון סוציאליסט קיצוני, אוייב מושבע לכל ריאקציה, איש מתון מבחינה לאומית, הומאני בכל תפיסותיו. הוא תמך, בימיו האחרונים, במרד הגדול של הימאים — השביתה הגדולה ביותר בתולדות המדינה, שמנהיגיה נחשדו כקומוניסטים.

הוגה־דיעות צבאי אחר, שהיתה לו השפעה בימים ההם, היה ידידו של שדה, ישראל בר, קצין תיאורטי שהמציא לעצמו עבר צבאי דמיוני במילחמת־האזרחים הספרדית, והסיק ממנו מסקנות מתקדמות ביותר, לפני שהורשע בריגול למען בריה"מ ונפטר בבית־הסוהר.

לפי כל אלה, היה הגנרל הישראלי האופייני, בפרשו מצה"ל, צריך להיות מתקדם מאוד, בצד השמאלי של הזירה, מתון מבחינה לאומית.

אם אינו כזה, אין מנוס מן המסקנה שהמיסגרת הצבאית עצמה מחנכת להשקפה חברתית ולאומית אחרת.

אין אף גנרל שמאלי אחד

על רקע זה, כדאי לבחון את השקפותיהם ופעולותיהם הפוליטיות של דגם מייצג של אותם קצינים מיקצועיים בכירים, שכבר הספיקו לפרוש מצה"ל ולהתבסס בחיים האזרחיים.

אין לכלול בדגם זה את המפקדים שפרשו מצה"ל למחרת מילחמת־העצמאות. אנשים כמו יגאל אלון, משה כרמל וייגאל ידין פרשו מצה"ל דווקא מפני שלא רצו להיות קצינים מיקצועיים, ומפני שהתנגדו לרוח אשר המישטר החדש במדינה רצה להשליטו בצה"ל, אחרי פירוק הפלמ"ח.

תולדות הקצונה המיקצועית האמיתית בצה"ל מתחילות, למעשה, רק עם עלייתו של משה דיין. הוא ויורשיו על כס הרמטכ"ל (לסקוב, צ׳רה, רבין ובר־לב), יחד עם אלופי החילות והפיקודים מאז (אנשים כמו עזר וייצמן, אריק שרון, שלמה להט, אברהם יופה) מהווים את הדגם המייצג לסקר כזה.

ברגע שעורכים את רשימת הדגם, מזדקרת לעיין עובדה מעניינת ביותר: אין אף אלוף (מיל.) אחד בישראל הבולט בזירה המדינית והסוציאלית בצד השמאלי.

בוויכוח הגדול של שטחים־שלום בולט רק אלוף (מיל.) אחד בצד השלום — מתתיהו פלד, שהיה בעל תפיסות מרדניות עוד בשרתו בפלמ"ח, ושגם הוא איש „ימני" במישור הסוציאלי.

הקצין הבכיר היחידי הבולט כיום במערכות סוציאליות ולאומיות בצד המתקדם הוא מאיר פעיל, שדרגתו היא אלוף־מישנה — פחות מגנרל.

אלה הן עובדות מאלפות. אפילו היינו מתעלמים מן המוצא השמאלי המובהק של צה"ל, היה מקום להנחה שהקצונה הבכירה תשקף, פחות או יותר, את חילוקי־הדיעות הכלליים במדינה במישור המדיני והסוציאלי. מכיוון שצה"ל הוא צבא העם, וכל העם משרת בו, היה סביר להניח שחלוקת־הדיעות בצמרת תהיה, פחות או יותר, כחלוקת־הדיעות בתחתית, ובקרב הציבור כולו.

אין זה כך.

גנרל דיין פון־נהלל

אין צורך לנתח את דרכו והשקפותיו של משה דיין, קצין מיקצועי עד 1957, ופוליטיקאי מיקצועי מ־1959.

מבחינה מדינית, דיין הנהו, והיה תמיד, חסיד ההתפשטות המירבית של המדינה, תוך זילזול מוחלט בעמי־ערב ובזכויותיהם.

החל בנאום־ההספד הנרגש שלו על קבר רועי רוטברג, ב־1956 („דור ההתנחלות אנו, ובלי כובע־הפלדה ולוע־התותח לא נוכל לטעת עץ ולבנות בית...") ועד הצהרותיו האחרונות, יש הגיון פנימי מוצק למעשיו: אין הוא רוצה בשלום, מכיוון שכל שלום קובע גבול סופי להתפשטות המדינה.

פחות ידועות השקפותיו החברתיות, פשוט מפני שאין איש שם לב להכרזות דיין במישור זה. אבל הן אינן פחות אופייניות לאיש.

כאיש מפא"י, רצה דיין „לזרוק אבן לקומה החמישית" של הוועד־הפועל של ההסתדרות. כחבר־כנסת מטעם רפ"י, נשא כמה נאומים ימניים־קיצוניים בעניינים סוציאליים. לדעת רבים בימים ההם, נכתבו נאומים אלה בידי יועצים כלכליים מסויימים, שתפסו בינתיים עמדות־מפתח באירגונים הכלכליים של ההון הגדול.

לאחרונה אמר דיין ש„אין זה אסון" אם לא יטפלו בבעיות הסוציאליות של המדינה, כגון הפער בין עשירים ועניים, מפני שאף־אחד „אינו ישן מתחת לגשרים". פעמים ללא־ספור תבע „להדק את החגורה," להקפיא את רמת־המחייה של ההמונים או להורידה — וכיוצא באלה מליצות האהובות על בני מעמדות עליונים.

מכיוון שדיין עצמו נולד בדגניה וגדל בנהלל — הקבוצה הראשונה והמושב הראשון — מעניין לשמוע מפיו את הדיעות הסוציאליות האופייניות לגנרל אירופי קלאסי, צאצא מישפחה פיאודלית מימי הביניים.

וייצמן: שבירתו של טאבו

עזר וייצמן פתח את השער להצטרפות קצינים למיפלגות גח"ל. כיום, כעבור שלוש וחצי שנים, נוטים לשכוח שהיה זה צעד מהפכני ממש.

כי הניתוק בין צה"ל ובין מיפלגות הימין הקיצוני היה בבחינת מושכל ראשון במשך עשרים שנה. ראשי המפקדים של צה"ל, שבאו מצמרת ההגנה, והפלמ"ח בפרט, לא אהבו את אצ"ל ובזו לציונים הכלליים. בעיני הצברים האלה, בני אצולת „ארץ־ישראל העובדת", דבק במיפלגות הימין טעם־לוואי של נחיתות, של „לא משלנו". המיליטריזם הצעקני של חרות עורר בהם גיחוך. מכיוון שהיה די והותר מקום באגף הימני של מפא"י, שגדל במהירות, לא היה צורך לרעות בשדות זרים.

עזר שבר מסורת זו, ונתגלה מייד כאולטרה־לאומן ואולטרה־ריאקציונר. הוא הצליח, כימעט, להעניק למנחם בגין הילה של אדם מתון ומתקדם יחסית.

בינתיים הצטרף „צ׳יץ'" להט, קצין מיקצועי בעל שם טוב בצה"ל, למיפלגה הליברלית. קצין חשוב עוד יותר, בעל עבר אגדתי בצה"ל, עומד ללכת בעיקבותיו ולתפוס מקום מרכזי באותה מיפלגה.

מי שמעניק כיום את שמו וכוחו לאחת משתי מיפלגות גח"ל, מצטרף למחנה של לאומנות קיצונית („אף

עזר האלוף עזר וייצמן ביום כניסתו הרשמית לתנועת חרות, בה נתגלה כבעל השקפות ימניות קיצוניות בכל השטחים. לידו מנחם בגין, שסילק אותו, כאשר נתברר כי עזר התכונן להשתלט על המיפלגה.

שעל!"), המלווה במיסטיקה דתית־שבטית („שילה, ענתות") והמשרתת את האינטרסים הכלכליים של המעמד המתעשר כיום בארץ.

בקיצור, הוא הולך בדרך שבה הלכו מימים־ימימה מיטב הגנרלים של אירופה וארצות־הברית.

בר־לב: השמרן הכלכלי

קצת יותר קשה לאבחן את עמדתם של הרמטכ"לים שהצטרפו למיפלגת־העבודה. הציניות השוררת במיפלגה זו — שהיא מעין אגודה מיקצועית של בעלי־שררה — מאפשרת לכל אדם לדגול בה בכל דיעה, מבלי שזה יהיה איכפת לאיש, ומבלי שזה ישתקף במדיניות המיפלגה והממשלה. מבן־אהרון ועד סורקיס הכל מותר והכל רצוי, כאמצעי לאחז עיני תמימים.

מהי, בכל זאת, השקפתו של איש כמו חיים בר־לב?

בענייני המדיניות הלאומית, עדיין לא הוכרח בר־לב לקבוע עמדה גלוייה, והוא נראה מתון על פי אופיו. אולם בעניינים סוציאליים הוא פועל יום־יום, כשר המיסחר והתעשייה.

מישרד זה מנהל מדיניות „ימנית", ומייצג בממשלה את האינטרסים של בעלי ההון התעשייתי והמיסחרי.

ניתן לומר שזה טבוע במהות המישרד, ושכל שר אחר היה מתנהג באותה צורה. אולם איש לא הכריח את בר־לב לקבל את התפקיד, והיו רבים שייעצו לו לסרב לקבלו. אם קיבל תפקיד זה, בחסות פינחס ספיר, משמע שהשקפת־עולמו הסוציאלית אינה נוגדת את מדיניותו.

אין ספק שבר־לב הוא שמרן כלכלי, ושהוא זר לחלוטין למאמצי ציבור השכירים לקבל חלק גדול יותר מן ההכנסה הלאומית.

יהיה מעניין לראות איך יתמקם בסבך זה קודמו של בר־לב בלישכת הרמטכ"ל, יצחק רבין.

אולם רבין כבר הוכיח כלל חשוב: שאדם יכול להיות בעל מוח צבאי מזהיר, ולהיכשל לחלוטין בחיים המיפלגתיים.

תוך כמה שנים הצליח רבין לאבד את ידידותם של כל גדולי המיפלגה שלו, לקבל שלל של הבטחות שהופרו כולן. האיש שנחשב כבעל המוח האנאליטי הטוב ביותר בצה"ל מאז ייגאל ידין, לא היה מסוגל לנתח את המציאות המיפלגתית שכל עסקנצ׳יק מסוג ג׳ מתמצא בה כמו דג במים.

נראה כי הגנרלים־בדימוס של ישראל, כמו של אירופה וארצות־הברית, המשתלבים כימעט אוטומטית במעמד הכלכלי העליון ובהשקפותיו.

הבה נצייר לנו לוח דמיוני. נעמיד בצד האחד, השמאלי, את הקצין הישראלי החדש, שעמד לנגד עיניו של יצחק שדה. נעמיד בצד הימני את הקצין האירופי־אמריקאי הקלאסי, איש כמו ארווין רומל או ג׳ורג׳ פאטון. אם נשבץ בלוח זה את כל הדוגמאות הישראליות הידועות לנו עד כה, ניווכח שהגנרלים־בדימוס שלנו מרוכזים כולם בין מרכז הלוח ובין הקצה הימני. והתנועה הכללית היא ימינה.

העם

הוי, איך אנחנו נראים

איך הצליח דייוויד פרוסט לעוות את פני המדינה

למשך שעה אחת הפך המסך הקטן ל־ראי המדינה. הוקרנה בו התוכנית שבויימה על־ידי השדרן־הכוכב הבריטי דייוויד פרוסט בהרצליה, 11 יום אחרי הפלת המטוס הלובי. היא הוקרנה כבר למחרת היום בבריטניה, בפני קהל־שיא.

מה שנראה בראי היה מבעית: ישראל לאומנית, מונוליטית, שאין בה זכר לחי־לוקי־דיעות, שבה מאוחדים כל האזרחים מאחורי הממשלה, ומוכנים להתנפל בשצף־קצף על כל זר המעז למתוח עליה בי־קורת. בקיצור: מדינה לבנטינית השו־כנת בין מצריים וסוריה.

קשה להציג כתב־אישום יעיל ביותר נגד ישראל בעיני הציבור הבריטי.

ראי עקום. הצופים הבריטיים (והיש־ראליים) לא יכלו לדעת כי הראי של פרוסט היה ראי עקום — ראי שעוקם על־ידי השדרן בכוונה תחילה.

איך השיג פרוסט את האפקט הזה? היו לו כמה שיטות, כנראה בדוקות:

● הוא צינזר מן התוכנית, בשעת העריכה, כל רמז של ביקורת ישראלית על הפלת המטוס. בעיקר מחק את דבריו של אורי אבנרי, בראשית התוכנית, בו אמר הח״כ ש„לא היתה שום הצדקה להפלת

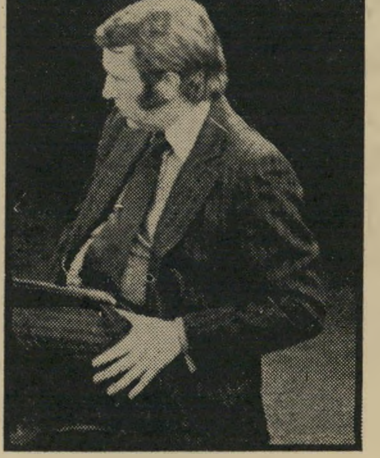

מראיין פרוסט
מדינה לבנטינית

המטוס, אחרי שכבר היה בדרכו חזרה למצריים.״ על־ידי מחיקת קטע זה — הקטע המהותי היחידי שנמחק בתוכנית — יצר פרוס את הרושם שלא נשמע בישראל אף קול המותח ביקורת למעשה.

● בבחירת האישים שהוזמנו אישית, הקפיד פרוס על מיבחר חד־צדדי. הוזמנה נבחרת של אנשי ארץ־ישראל השלמה (הרב מאיר כהנא, שמואל תמיר, אפריים קישון) ומצדיקי קו הממשלה (חיים הרצוג ופרופסור מנור *) אך לא הוזמן איש מ־מחנה־השלום הישראלי מלבד אבנרי וה־מבקר בועז עברון. עיקר דבריו של אבנרי נמחקו בשעת העריכה, ואילו לעברון לא ניתן כלל לפתוח את הפה. נראה כי אב־נרי, שדיעותיו ידועות בבריטניה, הוזמן ל־צורכי אליבי, ליצור רושם של מיגוון־דיעות.

● הקהל נבחר באורח מיסתורי כך שלא היה בו אף איש אחד המייצג את הדיעות המתונות בישראל. בלטו בקהל אנשים כמו טומי לפיד ואחרים, הידועים בדיעותיהם הלאומניות הקיצוניות. נראה שרבים בקהל באו עם נאומים מוכנים מ־ראש, באנגלית צחה, אחרי שלמדו על־פה את כל הטיעונים הרשמיים.

● על־ידי הבאת אורחים מחו״ל, יצר פרוסט עימות מלאכותי בין יהודים לי־ברלים מחו״ל וישראלים לאומניים, ונמנע כל ויכוח בין ישראלים מתונים לקיצוניים.

● אותה מטרה הושגה על־ידי הבאת הפרופסור הפלסטיני, שדבריו המתונים וה־נרגשים עשו רושם מצויין על הקהל ה־בריטי, לעומת הקהל הישראלי שצעק וצחק עליו במקהלה מאוחדת.

כל זה היה ברור כבר במהלך הקלטת התוכנית. בהפסקת־הביניים ניגשו אבנרי ועברון לפרוסט, מחו על ניהול הדברים, נפטרו בתירוצים טכניים. עברון הנרגז קם באמצע התוכנית ויצא מן האולפן, אך שוכנע לחזור.

כאשר אמר אבא אבן, בסיכום התוכ־נית, כי הוצג מיגוון רחב של דיעות ישראליות, צילצל הדבר בעיני הצופה הבריטי כבדיחה תפלה — ביטוי אופייני של שחצנות ישראלית.

רומאים באיצטדיון. מדוע עיוות פרוסט בצורה כה ברוטאלית את המציאות הישראלית?

בעלי־חשדות יכולים לחשוב כי בא ל־ישראל בכוונה תחילה כדי להפיק תוכנית אנטי־ישראלית מובהקת, ברוח דברי הפרו־פסור הפלסטיני: „אתם תמיד צודקים!״ ב־אוזניים בריטיות, זהו אישום קטלני.

סביר יותר להניח כי קרה לפרוסט מה שקורה לא פעם לעורך: היתה לו תבנית קבועה בראש, והוא ניהל את התוכנית בהתאם לתבנית זו, תוך מניעת ומחיקת כל דבר שסתר אותה.

ובעיקר: פרוסט רצה להפיק הצגה מעניינת ומשעשעת, לא לשקף בעייה. ה־משתתפים הישראליים הפכו ניצבים ב־הצגה זו, בהתנהגם כמו רומאים באיצ־טדיון, בשעה שהנוצרים נשלכו לאריות.

* היה זה מנור הממושקף, פרופסור למישפט בינלאומי, שתרם לתוכנית את הפסוק המדעי „אתם מעדיפים ששה מיל־יון יהודים מתים על שלושה מיליון יהו־דים חיים.״

השטחים המוחזקים

מה קורה בעזה באמת?

בעוד הישראלים פושטים על הרצועה כדי לסחוט ממנה מה שאפשר — הופכים המחבלים לשליטיה האמיתיים

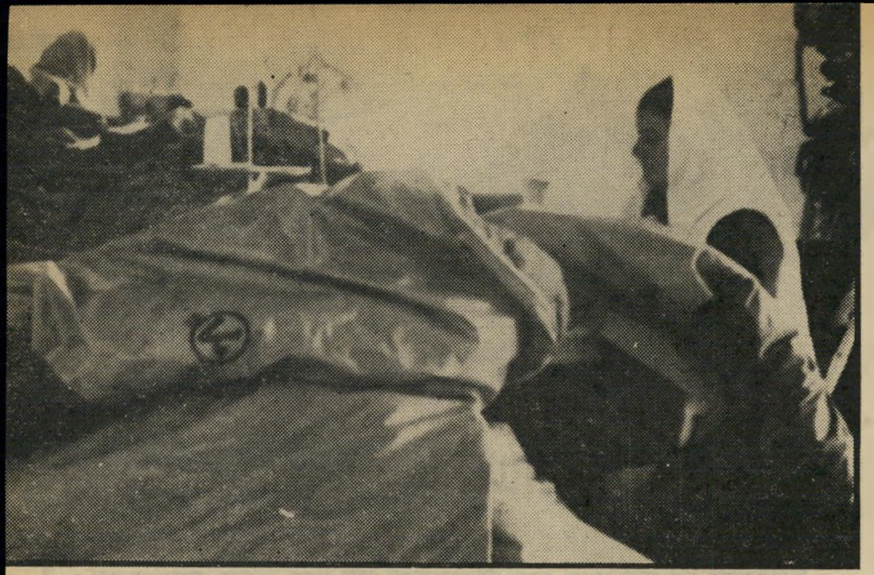

ערבייה תופרת שקי־שינה לצה״ל בעזה
במיפעל הסתדרותי — לירה לשעה

ממישרדה המרווח במיפעל אל־עוז ש־באזור התעשיה בפרברי עזה, השקיפה ברוריה בוסקילה על עשרות הנשים והגב־רים שישבו ליד מכונות התפירה, באולם המפעל, מתחתיה, ועבדו בחריצות. ברו־ריה הקפידה להשביע את רצון מעבידיה, וקיבלה שכר נאה — 750 ל״י ברוטו לחודש.

במושב שלה, בית שיקמה שליד אשקלון, לא כדאי היה לה לעבוד. למושב באות ערביות מעזה. ואילו ברוריה נוסעת לעזה — להשגיח על ה„מקומיות״.

במרכז האולם, ישבה צעירה נאה מחאן־יוניס בשם פרחה. בין ידיה אצו רצועות הבד, המסומנות באות צ. פרחיה וחברו־תיה, בנות עזה, עסקו במרץ רב בתפירת בגדים, מדים ושקי־שינה לחיילי צה״ל.

8 ל״י ליום. שכרה של פרחה הוא בין הגבוהים במפעל: 16 לירות ליום ברו־טו — דהיינו, שתי לירות לשעה. הגברים שלצידה מקבלים 20 עד 30 לירות ליום.

מפעל אל־עוז, השייך לחברת חגור בתל־אביב (בבעלות קונצרן תיעוש ההסתדרותי והמיליונר גרשון רוזוב) ולצבי אלפלג — מי שהיה מושל עזה, וכיום תעשיין מצליח — הוא בין המעסיקים הנדיבים ברצועה. בבניין הסמוך, למשל, שוכן מפעל של לבידי אשקלון, שהיה בבעלות קונצרן כור, עד לפני כמה ימים. מפעל זה מעסיק בעי־קר נשים — ומשלם להן 8 לירות ליום ברוטו. דהיינו — לירה לשעת עבודה.

בלי מס־הכנסה. השכר הנמוך המשו־לם לערביי עזה אינו הגורם היחידי המשוך תעשיינים יהודים לרצועה. גורם חשוב יותר: תשלום מס־הכנסה מקסימלי של 33% — לעומת עד 80% בארץ. משום כך, כדאי למפעלים רבים בישראל לפתוח סניף בעזה — להעביר דרכו מחזורים גדו־לים, כדי להקטין את תשלום מס־ההכנסה שלהם. התוצאה: תוך זמן קצר ביותר הוקמו ברצועה שמונה מפעלים, בהם מועס־קים כ־300 עובדים מקומיים.

הטבות נוספות: המימשל הצבאי נותן הלוואה נוחה, בשיעור מחצית ההשקעה, ומיבנה חינם כמעט, במחיר סמלי של 15 לירות לשנה למטר בנייה. כן יש לזכור, שנוסף למחיר עבודתם הזול של תושבי הרצועה, אין משלמים עבורם תנאים סוצ־יאליים, לאחר שנקבע כי על העובדים במפעלים הישראלים יחול החוק המצרי.

זו הסיבה כי מזה כמה חודשים קיים מחסור חמור בידיים עובדות בעזה. אם יימשך זרם הישראלים הרוצים להיות תעשיינים בעזה — יידרשו בשנה הקרובה באזור התעשייה שם 1500 עובדים ליום — לעומת 300 כיום.

גם בעזה עצמה חלה התקדמות ניכרת בתיעוש המקומי בגלל הצורך לתת שירו־תים לישראלים. כיום יש בעיר 600 בתי־מלאכה לעומת 150 בשנת 1967.

נזקים חמורים. בגלל הגברת התעסו־קה, עלתה רמת־החיים של שכבות ניכרות מבין תושבי עזה, מאז 1967. התוצר ה־לאומי הגולמי לנפש ברצועה עלה מאז ה־מלחמה, במאה אחוזים — בעוד המחירים עלו רק בחמישים אחוזים.

אולם לנתונים אלה יש גם צד שני, פחות נעים: תושבים בלתי־יצרניים — כמו פלי־טים, מובטלים או נשים העוסקות בשירו־תים — נפגעו קשה על־ידי עליית המחי־רים, מבלי שפוצו במקביל על־ידי העלייה בתוצר לנפש.

צרה נוספת: השנה בגלל מישגה חמור של המועצה לשיווק פרי־הדר, נפגעו גם כמה עשרות משפחות מן העשירות ובעלות ההשפעה ביותר בעזה — אילי הפרדסים.

מכת הקרה שהיכתה בפרדסי ישראל, היכתה כמובן גם בעזה. אחמד שוראב, מנכבדי העיר ואחד מראשי הפרדסנים, בעל בית־האריזה הגדול ביותר בעזה, טוען כי מחצית ההדרים ברצועה הושמדו בגלל הקרה, והנזק שנגרם מגיע לפחות ל־20 מיליון לירות.

אולם, לדבריו, לא יקבלו פרדסני עזה פיצוי, כדוגמת הפרדסנים בישראל, בגלל שהמועצה לא דאגה לבטח את הפרדסים המקומיים נגד הקרה. ברור שמחדל זה לא יגביר את אהדת עשירי העיר לישראל.

לא שונאים. ניתוח כלכלי זה, על המתרחש כיום ברצועה, מסביר את ה־התרחשויות המדיניות המתפתחות שם.

מנהלת־עבודה בוסקילה
במושב שלה — עובדים ערבים

בעזה כמעט ואין תושב הרוצה בהחזרת השלטון המצרי. אולם לא בגלל שהעזתים סבלו מהמצרים. הגירסה שנפוצה בישראל, כאילו קיפחה מצרים את תושבי עזה, מנעה מהם אזרחות מצרית — היא בדיוק ההיפך ממה שמאמינים תושבי עזה.

אלה דווקא מכירים טובה למצרים, על שהשאירה אותם כגרעין עצמאי למדינה פלסטינאית בעתיד. מה שהם מעוניינים עכשיו, זה בקשר עם ירדן. וחילוקי־הדעות ביניהם הם בדבר צורת ההתקשרות עם ירדן: האם תהיה זו ירדן של חוסיין — או ירדן ללא חוסיין, בשלטון הפלסטינאים ונציגיהם, הלא הם אירגוני החבלה. החלו־קה הנוכחית: האמידים דוגלים בחוסיין, ואילו הפליטים והעניים במחבלים.

גוף זר. כאשר הועברה הרצועה מ־פיקודו של אלוף אריאל שרון לידיו של אלוף פיקוד המרכז, רחבעם זאבי, חגגו הכל את טיהורה של עזה מהמחבלים. אולם העובדות היו, ונשארו, אחרות: ה־ישראלים הם גוף זר ברצועה. הם מנצלים את תושביה, חולפים ברחובותיה בהפגנת־כוח — אולם לא הם השליטים האמיתיים בה. בעזה שולט, ושלט מאז 1967, צבא־הצללים של המחבלים.

מדיניות אי־ההתערבות של דיין — ש־עיקרה מתן שלטון עצמי לתושבי השטחים, כאשר המימשל הצבאי רק מנהל מגבוה את המדיניות — נעלמה ואיננה עוד. במקום אי־ההתערבות מנהלים עתה אנשי המימשל הצבאי את הכל.

הם מנהלים — ואירגוני החבלה שול־טים. כפי שניתן ללמוד מפרשת ראש־העיר לשעבר, ראשד א־שאווה.

לאחר שהתפטר מראשות העירייה, הפך בגלל זה לגיבור בעזה, ניגש א־שאווה — בתמיכת גוש תומכי חוסיין בעזה והמימשל הצבאי — לאירגון בחירות לוועדי השכו־נות, שבסופן עמד להיות מוקם ועד עליון מקומי, שאמור היה להיות כעין עירייה — ושבראשו יעמוד א־שוואה.

כך תיכנן א־שוואה לעקוף את המחב־לים, להקים מנגנון שלטוני מקביל למנג־נון הקודם, השזור בתומכי המחבלים.

שיתוק. תוכנית זו סוכלה על־ידי ה־מחבלים. כל הנבחרים לוועדים קיבלו מכת־בי־איום, שנתגלו כיעילים ביותר: שני נבחרים ברחו ללבנון ולקטאר. ראש ועד מחנה א־שאטי, דיב אל־הרגיטי, נרצח. ה־כומר הקתולי חנא אל־אימרי, ראש ועד שכונת זיתון, קיבל אף הוא מכתב־איום של המחבלים, שדרש את התפטרותו. ה־כומר מיהר לכנס את הוועד — וכל חבריו התפטרו. אולם היה זה מאוחר מדי: אל־אימרי נרצח למרות זאת.

על א־שוואה עצמו נערכו שני נסיונות התנקשות, שנכשלו בנס. התוצאה: כל הוועדים שותקו, ותוכניתם של תומכי חו־סיין והמימשל הצבאי סוכלה. המחבלים ניצחו שוב בעזה.

כך נמשכים כיום העניינים לשביעות רצונם של הכל: המחבלים שולטים בפועל — ומשאירים לישראלים את האשלייה של שלטון ואת המציאות של גריפת רווחים.

חיסולם השבוע של שלושה מראשי ה־מחבלים לא תשנה הרבה, למרות הנבואות האופטימיות בארץ. כבר עתה ידוע כי ב־עזה נמצאים עוד שמונה מפקדים בכירים של החזית. השקט ששרר ברצועה במשך כמה חודשים נגרם בגלל היות המחבלים עסוקים בחיסול תומכיו של המלך חוסיין.

(המשך בעמוד 26)

חשוד מס. 1 במשך שלושת הימים הראשונים לאחר גילוי הפשע, היתה החשודה מס. 1 ציפור־טרף נעלמה, שכביכול התנפלה על הפעוט. רק אז גילו החוקרים במקום הפשע סכין־גילוח מוכתם בדם וחלק מבדל־אוזנו של התינוק, הסיקו שיש להחליף את החשוד הראשון בחשודים אחרים.

הציפורים סירבו להודות בפשע

מאיר מת! מאיר מת!" צעקותיהם ההיסטריות של שני הילדים, שחלפו בריצה מטורפת על פני שיכון ד' באשדוד, הוציאו אל הרחוב והמירפסות עקרות־בית מבוהלות. אחת מהן, אשה ג'ינג'ית, שלפני ביתה עצרו הילדים, מתנשפים בשארית כוחם, אחזה בהם בהיסטריה: „מה אתם אומרים? מה אתם מדברים? איפה מאיר?"

„מאיר מת, דודה," פלט אחד מהשניים. „אני ראיתי אותו, שם בחולות. מלא דם."

יצחק אילאשווילי בן ה־11 החזיק עדיין בידיו את הקשת והחיצים בהם שיחק עם חברו, רפאל מיריאשווילי בן העשר. שני הילדים הקטנים פנו במרוצה לעבר החולות, והאשה הג'ינג'ית, דודתו של מאיר, בעקבותיהם.

במרחק מאה מטר מהכביש, בחולות שמאחורי שיכוני העולים החדשים מגרוזיה, מצאו את מאיר.

סימני התעללות

התמונה היתה מזעזעת: הפעוט בן השלוש שכב בחול חסר־הכרה. ראשו וכל גופו היו מכוסים דם. מיכנסיו היו מופשלים, ונשימתו כמעט בלתי מורגשת.

השכנות המבוהלות, שהגיעו בעיקבות הדודה, עצרו סנדר שחלף בכביש, והתינוק הועבר למגן־דויד, ומשם לבית־החולים באשקלון.

שם, גילו הרופאים סימני התעללות נוראים בגופו של מאיר קאקוזשווילי הפעוט. אחת מאצבעות ידו הימנית היתה חתוכה. מישהו או משהו קיצץ ממנה חתיכה. בדל־אוזנו הימנית היה מנוקר, ואותו מישהו או משהו אימתני חתך גם חלק מבדל אוזנו השמאלית. גולגלתו היתה מכוסה כולה סימני פציעה חדים. גם ביטנו היתה פצועה, כמו רגליו, ידיו ופניו. סימני פציעה חדים התגלו גם סביב אברהמין שלו.

היו אלה סימני פציעה מוזרים. הם יכולו בהחלט להיגרם על־ידי המקל, שבראשו קבוע מסמר, שנתגלה מוכתם בדם ליד גופו של מאיר. אולם, כפי שהסבירה לאחר מכן המישטרה, קבע רופא־הילדים שטיפל בפעוט כי הם נגרמו על־ידי עוף טרף, שתקף את הילד.

פושעים מעופפים

כך, נפתחה השבוע הילולת עופות חסרת־תקדים ברחבי המדינה. לוא היה האסון מסתיים ברע, היתה זו טרגדיה. אולם, מאחר שמאיר, שעלה ארצה עם אמו נזיקו (25), אביו יעקב (36) ושני אחים גדולים ממנו, נותר בחיים ויחלים — הפכה הטרגדיה לקומדיה.

אורגיית עופות־הטרף נפתחה בהודעת המישטרה לכתבים: „הילד היה קורבן להקת עופות טורפים, שהתעללו בו וניקרו את בשרו. הפעוט האמיץ נאבק בהם עד שאיבד את הכרתו."

הידיעה הפיקאנטית זכתה לכותרות מכובדות בכל העיתונים. במידה מסויימת, קשה היה להאשימם: המישטרה מסרה את הידיעה בצורת עובדה מוסמכת, התייחסה אליה בעצמה במלוא הרצינות. צוות־חוקרים מיוחד, בראשות רב־פקד אשר דוויבוביץ, ראש לישכת החקירות במרחב הנגב, יצא לתפוס את הפושעים המעופפים.

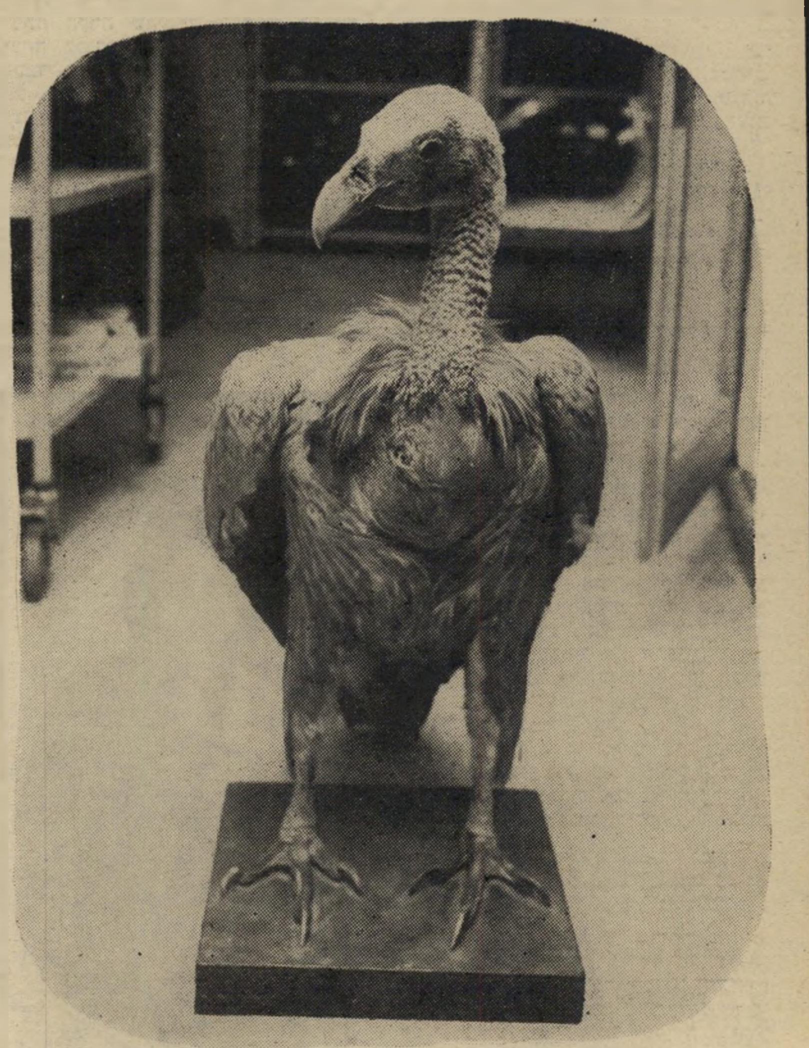

ציפורים בראש מה גרם לחוקרים המנוסים להכניס לעצמם ציפורים בראש, להאמין בגירסה כי ציפור־טרף, כמו הנשר שבתמונה זו, תקפה את התינוק? לא פחות תמוהה היתה השאלה, מה גרם לכל העיתונים לקבל גירסה זו, לפרסמה ברצינות, מבלי לנסות לבדוק את סבירותה ואמינותה.

מאיר קאקוזשווילי בן השלוש

כי התוקף היתה גירית־הדבש, זוחל קטן המסוגל לתקוף בעלי־חיים גדולים ממנו.

משום כך, היתה זו אכזבה רצינית — למישטרה בפרט, אך גם לציבור הרחב, שהציפורים נכנסו לו חזק לראש — כאשר הזואולוג פרופסור מנדלסון מאוניברסיטת תל־אביב, שהוזמן על־ידי מפקח שלמה תורג'מן, שלל בצורה חד־משמעית את כל התיאורייה, קבע כי לא ייתכן שעופות או חיות תקפו את הפעוט.

„גיליתי למישטרה איפה לחקור"

סיפר השבוע פרופסור מנדלסון לכתב „העולם הזה":

מייד כאשר ראיתי את פצעיו של הפעוט בבית־החולים, אמרתי לאנשי המיש־

התוכנית היתה גאונית בפשטותה הקלאסית: בעזרת ציידים מיקצועיים, לארוב לעופות־הטרף בסביבה, לצוד אותן, ולגלות על מקורו של מי נותרו סימני דמו של מאיר הקורבן. גישה תקיפה זו היתה כורח־המציאות, בהתחשב בחומרת הפשע ובאי־נכונותן של הציפורים להודות בפישען.

„עופות? לא ייתכן!"

כרגיל, היו מייד כמה חכמים שניסו להפריע ולהלעיז. כאשר ניסה כתב ידיעות אחרונות באשדוד לרמוז כי התקיפה לא בוצעה בידי עופות או חיות־טרף, הותקף בחריפות על־ידי ראשי הציבור בעיר כי הוא משמיץ ומנסה להוציא את דיבת הארץ רעה. כאשר העלו ספקנים אחרים, שראשם נשאר עוד על כתפיהם, למרות הסתערות העופות, את השאלה מה בדבר המקל עם המסמר והמכנסיים המופשלים, נענו בתשובות דומות.

תיאוריית חיות־הטרף מצאה לה סימוכין רציניים ביותר כאשר חבר מושב אמציה גילה בפומבי את דעתו המלומדת

קורבן! מאיר (קוז'ה) קאקוזשווילי בן ה־ שלוש, שניצל בנס ממוות בחו־ אשדוד, לאחר שהותקף על־ידי מטורף אלמוני.

לנקום בהם על־ידי גרימת מצוד על גי־ רית־הדבש. גירית־הדבש איננה מסוכנת כלל.

עד כאן, סיפורו של הפרופסור.

ההוכחה הראשונה

מפקח תורג'מן אישר כי אכן שלל הפרופסור, מרגע ראשון, את תיאוריית עופות־הטרף. מדוע אם כן המשיכה ה־ מישטרה, למרות זאת, לחפש ציפורים ב־ שמיים, במקום בני־אדם על הקרקע?

„אני חשדתי כבר מרגע ראשון כי זה מעשה של ילדים," השיב המפקח. „יש לי בעצמי ילדים, ואני מכיר ילדים ולמה הם מסוגלים לפעמים. אולם הרופא שטיפל בפעוט חזר וטען בתקיפות כי זה היה מעשה של עוף השמיים."

שלושה ימים לאחר הפשע — שבוצע לאור היום, בסביבות השעה עשר בבו־ קר — החליט תורג'מן להטיל ספק בשטי־ פת־המוח העממית, לפתוח בעבודה רצי־ נית. הוא שלח את אנשיו בחזרה למקום הפשע. חיפוש מדוקדק גילה, במרחק של מטר וחצי מהנקודה בה שכב הפעוט, את

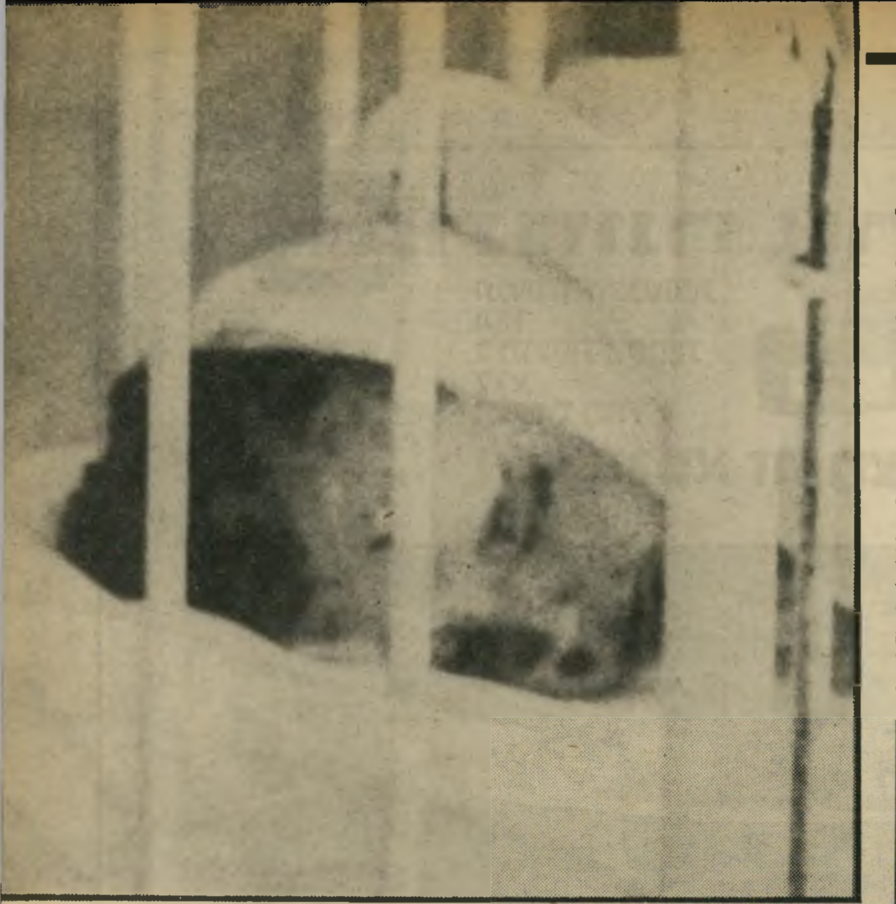

התאוששות מאיר הקטן בבית־החולים, מחייך קלושות נוכח המצ־ למה. היה זה לאחר שהועבר כבר להח־ למה, והתחבושות שכיסו את כל פניו (בתמונה מימין) הוסרו, גילו את סימני הפציעות האכזריות שכיסו את כל פניו.

בודקת את אמיתות סיפורה של הילדה במלוא המרץ. יחד עם זה, לא אספה ידיה גם מכיווני החקירה האחרים.

כי בשלב זה, כבר הגיעו החוקרים למסקנה העגומה ששום דבר לא יכול להפתיע אותם עוד. שום דבר לא יכול להיות פנטסטי מדי, בפרשה המיסתורית.

כי בפרשה בה כבר הגירסה הראשונה הריצה את החוקרים אחרי ציפורים ב־ שמיים, מה כבר יכול להיות מפתיע יותר?

המצילים יצחק אילאשווילי בן ה־11 וחברו רפאל מירילאשווילי, חבושי כיפות רקו־ מות, אופייניות לילדי עולי גרוזיה, אשר נתקלו במקרה בתינוק המעולף ב־ חולות באשדוד, הצילוהו ממוות בטוח.

סר־הכרה בבית־החולים, מיד לאחר קבלת העזרה הראשונה, כשלידו ממתינה אמו

אלה אינם מעשה ידי חיה או עוף. לאנשי המישטרה שלפני כמה חו־ הם צדו, במרפסת בית באשדוד, גז־מרדים, נשר נורא שסיכן את יירים — ואחר־כך התגלה כי זהו נוט, במישקל 300 גרם, לא גדול תרנגולת רזה, וגם לא מסוכן יותר. תי בעצמי באיזור החולות, שם התינוק. לא מצאתי כל סימנים של ת עופות־טרף.

תי לחוקרים בפירוש מה אני חו־ המיקרה, ולאיזה כיוון עליהם לכוון את חקירתם. לא, אינני מוכן מה אמרתי להם.

החשד שהשמיע המושבניק מאמצ־ ר גירית־הדבש — זו בכלל מע־ טסטית. אני מכיר את הבחור הזה. תכסך עם רשות שמורות־הטבע, שהרעיל חיות־בר וביקש עכשיו

בדל האוזן שלו — ולידו סכין־גילוח. זה כבר היה יותר מדי אפילו לגבי חובבי הציפורים המטורפים ביותר.

„רק עכשיו אנחנו מתחילים את החקירה," הכריז רב־פקד דווידוביץ באוזני העיתונאים. אפשר היה להי־ בין להקלתו של הקצין, לאחר ציד הציפורים הממו־ שך, שנתגלה כמתסכל ביותר.

בינתיים, התקבלה גם חוות־דעתו של הפא־ תולוג הראשי של המכון לרפואה מישפטית ב־ אבו־כביר, פרופסור קרפלוס, שבדק את מאיר וקבע גם הוא כי הילד הותקף בידי אדם. עתה, השתכ־ נעו אחרוני הספקנים כי פרופסור מנדלסון אכן צדק מרגע ראשון.

בינתיים, המשיכו ההתפתחויות, בראשית השבוע, לסבך את הפרשה:

- סכין־הגילות שנתגלה, קבעה בדיקת המעבדה המישטרתית, לא שייך לפשע. לא נמצאו עליו סי־ מנים מדמו של הפעוט.
- המישטרה עמדה לעצור עולה חדשה, מתו־ שבות השיכון, הנוהגת לגלות התעניינות חולנית, בפהרסייה, באיברי־מין של גברים. אולם שכניה טוענים שהם מכירים אותה מזה 20 שנה, עוד מגרוזיה, וכי היא אינה מסוכנת, ומעולם לא תקפה מישהו.
- אולם עוד לפני שעצרה אותה — כבר הגיעה לידי המישטרה עדותה של ילדה בת 13, שסיפרה כי ראתה במו עיניה כיצד בוצע הפשע.

לדברי הילדה, נלקח מאיר בידי ילדה אחרת, בת 16, אל החולות. שם, התחי־ לה הנערה להכות את התינוק בבקבוק שבור בכל גופו. הילדה סיפרה שראתה גם כי הנערה התוקפת החזיקה משהו נו־ סף בידה השנייה — „אולי סכין־גילות."

הילדה סיפרה לחוקר, שבאה לבית־סיפ־ רה, כי פחדה לגלות את מה שראתה.

המישטרה, שהטילה איפול מלא על כיוון חדש ומדהים זה של החקירה, החלה

אגד מוביל בכל הדרכים

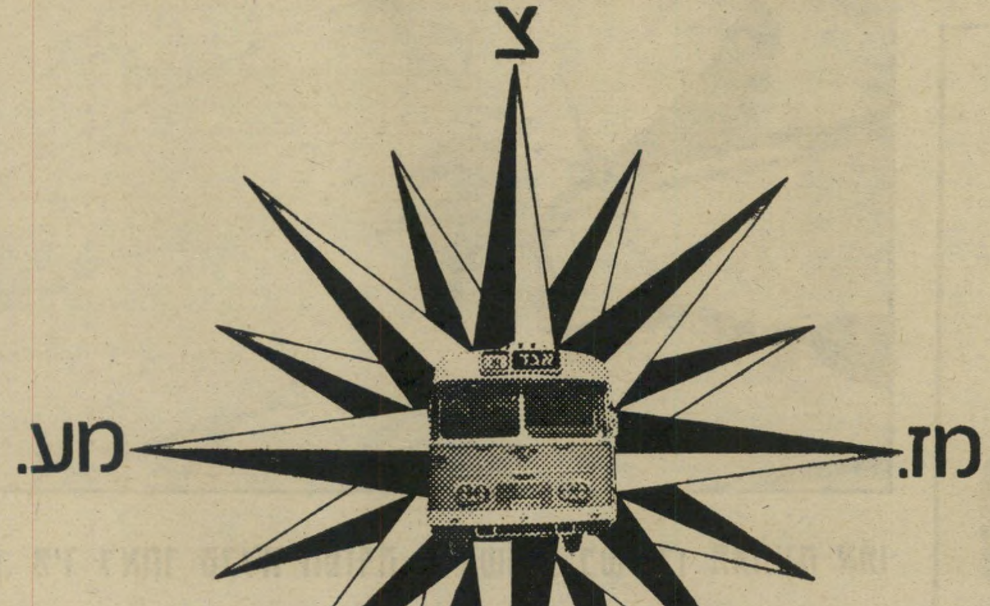

דחף

כל הדרכים מובילות לאגד

המחלקה ליחסי ציבור

★ **הסופר המפורסם אמר לחברתו להביא חגורה - והצליף בה**

★ **לאחר שצפה בשתי ידידותיו מקיימות יחסים לסביים, הצטרף אליהן ושכב איתן**

★ **ועתה, פירסם את מכתבי האהבה הפרטיים שכתבה לו ידידתו, בהם תיארה את יחסיהם**

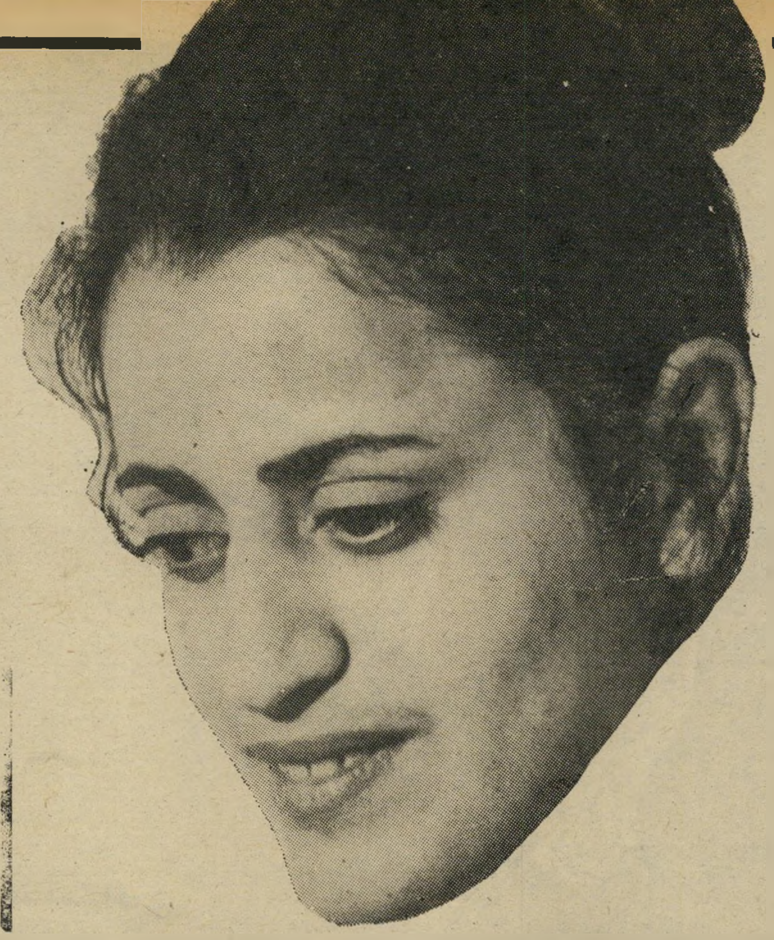

ני שלוש שנים, לאחר שהתרגשה מסיפרו החיים כמשל. היחסים שהתפתחו בין ה־שניים בשנים שמאז, ושפורטו במלואם במכתביה אליו, היו מוזרים ומיוחדים ב־מינם. הן מבחינה נפשית, הן מבחינה מי־נית. „כשהחלטתי לפרסמם," אומר שדה, „ידעתי שאני חושף את עצמי להתקפות, על שהוצאתי לרשות־הרבים חומר אינ־טימי, שנכתב אלי באופן פרטי."

הוא החליט לעמוד בכל היסורים — כו־לל הפירסום הנרחב — בגלל השליחות שראה במכתביה של חבצלת — „בשו־רה של אמת מאשה שיש לה צינורות אל הטבע והנפש. בשורה הפורצת מתוך מע־מקים נבואיים.

„בעולם של היום, זהו הסיכוי היחידי שנותר לבני־האדם לשמוע את האמת. לשמוע כי יש עדיין אהבה אמיתית, או־שר אמיתי."

כדי להביא אמת זו אל בני־האדם, מו־כן היה שדה להסתכן בתוצאות פירסום הספר, כפי שהוא צופה אותן: „המו"ל יגרוף את הרווחים, חבצלת את התהילה, ואני את ההשמצות."

★ ★ ★

עוד לא היה איש פראי ואפל, עם יסו־דות של נאצי ושל מחפש־אמת יהודי, זיין כזה, אוהב בתוליות, רחמי וגם, כשהוא לא עייף, עורג ושובר ושורף ומעלה ב־אש וחותך מהר וחד, הסכינים שלך.

★ ★ ★

אבא שלי אהוב ויקר כמו שאתה אבא שלי אתה ילד בעצמך ואני כמו אמא שלך וכמו אחות חלמתי חם לי כשאני מדברת

(המשך בעמוד 26)

התמסרות

ראיון מיוחד עם חבצלת ופנחס שדה, גיבורי הספר הארוטי

חגיגה של מין

אתה התייחסת אלי הלילה כמו אל בה־מה. את הזה אני מרגישה עד עכשיו. זה היה חזק. זה היה ממשי וחזק.

★ ★ ★

אני כל־כך רוצה אותך. אני רוצה אותך עד כאב עכשיו. פנחס הרגעים שאני איתך הרגעים שאתה נוגע בי בגופי בגופך. כל מה שאני עושה לך, מה שאני אוהבת ל־עשות לך. כמו מה שאתה עושה לי. כמו מה שאתה מראה לי. אלוהים תברך או־תנו. תאהב אותנו.

★ ★ ★

הסערה היתה מפתיעה בעוצמתה — בייחוד על רקע מי־המנוחות, שעליהם מתנהלים חיי הספרות העברית של ימינו.

לוא היה התמסרות — הספר החדש ש־גרם לסערה, ושהפך לשיחת הכל בן־לי־לה — איזה סטאלאג נוסף, היה פירסומו עובר ללא תשומת־לב. ההתרגשות נגרמה בגלל העובדה שהקטעים האירוטיים, הנ־דירים בגילוי־הלב שלהם, פורסמו על־ידי אחד מעמודי־התווך של הספרות ה־עברית המודרנית — הסופר פנחס שדה.

אמת, מחבר התמסרות איננו שדה. חב־צלת הוא שם המחברת. אולם שדה הוא אביו הרוחני של הספר. הוא שיזם פיר־סום 21 המכתבים שמהם מורכב התמסרות.

עוררה את הסערה העובדה כי מאחורי החשיפה המינית והנפשית גלויית־הלב — כולל תיאורי חוויות לסביות, יחסי־מין משולשים, ויחסים מאזוכיסטיים — יש שמות. שמות גלויים ומפורשים, של אנ־שים הניצבים במלוא־קומתם מאחורי, או מלפני, מעשיהם: פנחס שדה וחבצלת הבשוש.

★ ★ ★

אתה ישבת בכורסא ושתקת והבטת בי ופתאום אמרת: התפשטי. וניגשתי ואמרת יש לך גוף טוב וסטרת לי. ואמרת לי זונה. אחר כך אמרת לכי תביאי ואני הלכתי והבאתי את החגורה. ומתחיל ל־החשיך והצלפת בי והצלפת עד שאמרתי שזה כואב.

★ ★ ★

הסטירה שלך והמלקות והמישגל החזק. צעקתי ככה. זה היה שיגעון. דבר כזה לא יקרה לך יותר אף פעם משום אשה בעולם.

★ ★ ★

השארתי לי על הגוף שלי סימנים זה שורף לי ונעשה לי כתם כחול. הרבצת לי באמת.

★ ★ ★

חבצלת חבשוש, העובדת לפרנסתה כפקידת־מיון בדואר, במישמרת־לילה, פגשה את פנחס שדה לראשונה לפ־

שדה הסופר הנודע שהחליט לפרסם את מכתבי־האהבה של חבצלת אליו, הוציאם בצורת ספר.

השלישייה

ההשראה ציור זה של גבר בעל ראש אשה, עמד לנגד עיני חבצלת, בקיימה יחסים עם איה.

חבצלת הצעירה התל־אביבית שהיתה לאהובתו של פנחס שדה, הסכימה לפירסום המכתבים.

דירה הפוכה וסוערת, בבית־מגורים מודרני בלב תל־אביב. במרכז הסלון רחב־הידיים יושב, על השטיח, תימני ישיש, לבן־זקן, מעשן נרגילה בנירוונה עילאית. זהו אביה של חבצלת חבשוש בת ה־22, שיצאה בן־לילה בסערה מאלמוניות אל מול פני האומה, לאחר שהתגלתה כאהובתו של הסופר פנחס (החיים כמשל) **שדה, וכבעלת 21 מכתבי האהבה המדהימים שיצאו עתה לאור, ביוזמת שדה, בספר** התמסרות.

חבצלת היא בת־הזקונים במשפחה. מלבדה, יש לחבשוש האבא, סוחר בתבלינים נדירים, עוד חמישה ילדים. אולם ספק אם מי מהם יכול להידמות לחבצלת.

ואלה דבריה, מרגע שפתחה את הדלת בפני כתבת „העולם הזה", של הצעירה מרושלת הלבוש, בעלת השיער הסתור, ההופעה־שלא־היית־מסתכל־בה־פעמיים, והעיניים הענקיות, המדהימות:

הכיצד פרצת מבעד חומותי? זה ביתי. זה עולמי הסגור. איך את מעיזה לנסות ולחדור דרכו?

את רוצה לדעת פרטים על ילדי, על ספרי אותו ילדתי? איזה קפה את רוצה? עכשיו שבאת, לא אפשע במצוות הכנסת־אורחים.

קראת את הספר? אל תיכנסי לחדר. אל תדברי איתי מילה. שבי וקראי.

■ ■ ■

הכל רוצים לדעת, איך בחורה כמותי, מבית תימני מסורתי כזה — בחורה שהיתה בתולה, כאשר פגשה לראשונה, בגיל 19, בפנחס — איך מגיעה בחורה כזו למערכת יחסים כאלה, כולל יחסים לסביים ומאזוכיסטיים.

אבל על מה אתם מדברים בכלל? אלה לא היו כלל התרחשויות. זאת היתה חגיגה.

(המשך בעמוד 26)

"רבלון" פוקחת את עינייך ב...

פנטסיה של ריסים

בכל אורך... בכל צורה.... ובכל בת-גוון
לכל גיל.... לכל אירוע... ולכל בת-חווה

חדש! פנטסטי!

New Wispy Lashes.
הסגנון האופנתי החדש...
ריסים טבעיים - ומדוייקים
- כאילו ממש שלך.

New 'Wispy Full Lashes'
לעיניים גדולות ומלאות.
ברוחב שלם.

New 'Wispy Basic' לעיניים
בגודל ממוצע, ב-¾ רוחב.

New 'Demi Wispy' לעיניים
עמוקות, לא **גדולות.** ב-½ רוחב.

'Raggedy-Plus'
ריסים "פרועים" ושובבניים
להענקת מראה גדול והיקפי.

'Raggedy Lashes'
ריסים מלטפים הפוקחים
לרווחה עיניים זעירות...

'Super Sweeper'
ריסים "מלטפים" ארוכים,
דרמטיים. שיא באופנת הריסים.

REVLON

'Winged Raggedy'
ריסים מהוקצעים ו"מכונפים"
לפקיחת-עיניים מצודדת...

'Wispy Lashes'
קווצות-ריסים ענוגות
ורכות, על-גבי סרט סמוי...

'Cluster Lashes'
ריסים במראה האופנתי
של 'מקבצי-שיער' קטיפתיים.

'Under Lashes'
ריסים זעירים לעפעף-
התחתון, מבהירים כל עין...

'Starry Lashes'
ריסים כעין-אניצים, המעטרים
עפעפיים כאבק כוכבים...

'Natural Full'
ריסים קלאסיים:
עבותים, רכים, טבעיים...

'Tassel Lashes'
גדילי-ריסים על-גבי סרט
סמוי; מאוד אפקטיביים...

'Demi Lashes'
ריסים זעירים לבת-הנעורים,
בצעדיה הראשונים...

The International EyeLash Collection

יעוץ קוסמטי אישי חינם, ניתן ע"י דיילות־היופי של "רבלון" בימי ראשון ושני בין 3.00 - 7.00 אחה"צ, ביום שלישי בין 4.00 - 7.00
אחה"צ וביום ששי בין 9.00 - 11.00 לפנה"צ - ב"בית רבלון" תל־אביב. רחוב חובבי ציון 65, טל. 282141

בשביל כבוד צריך לעבוד

מרוקו־סכין שייך כבר להיסטוריה

וקזבלן הוא שם ממצעד הפזמונים

המציצה גילה אלמגור, הכו־כבת הקבועה של מנחם גולן באה להציץ על תחילת צילומי המיוסיקל הקולנועי הישראלי הראשון, שיביא את בשורת הסרט הישראלי לעולם.

רחל 200 שחקניות ישראליות הת־מודדו על תפקיד רחל, נערתו האשכנזיה של קזבלן — הבירון המרו־קאי של יפו. אפרת לביא נבחרה בסוף.

מריומה השכנה העיראקית של קזבלן בשטח הגדול ביפו היא אתי גרוטס שהפכה לאם הספרדיה המיקצועית של הקולנוע הישראלי. לצורך תפקידה **בקזבלן** נופחו קצת מימדיה של אתי, אשר הפכה רק לפני מיספר חודשים לאם.

לופו צופה יהודה ברקן, ששיחק את תפקיד לופו עבור מנחם גולן, אך אינו משתתף בקזבלן, מחבק את עליזה עזיקרי שתשחק בסרט את תפקיד אחת השכנות בביתו היפואי של קזבלן.

קזה משחק יהורם גאון, מבוגר בשבע שנים מקזבלן המקורי שלו, אך עדיין במלוא אונו, לצידה של השחקנית אפרת לביא, נערתו האשכנזיה של קזבלן, בתפקיד שהיקנה ליהורם את תהילתו והפך אותו בין־לילה לכוכב.

כשהציגו לראשונה את המחזה קזבלן בתיאטרון הקאמרי, לפני 18 שנים, היה זה מחזה שחשף מציאות ישרא־לית אמיתית וכואבת. סיפורו של קזבלן, העולה ממרוקו שאינו מצליח להשתלב בר חברה הישראלית היה בבחינת קריאת־תגר כלפי היישוב הוותיק על התנכרותו.

היום כל זה שייך להיסטוריה. עבור מחצית מאזרחי המדינה קזבלן הוא דמות תיאטרלית, שקשה לפגוש כמותה במצי־אות. שליש נוסף מאזרחי המדינה שמעו על קזבלן רק דרך מיצעדי הפזמונים, שם מוסיפים שיריו של קזבלן מפיו של יהורם גאון להדהד גם שבע שנים אחרי שקזבלן הפך למחזה המוסיקלי הלוהט ביותר בתול־דות התיאטרון בישראל.

השבוע החל קזבלן להתגלגל בגילגולו השלישי, כשהמפיק־במאי מנחם גולן החל בהסרטת המחזמר כדי להפכו לסרט.

יהורם גאון, שזרח בשמי הבידור ה־ישראלי בתפקיד קזבלן, מיועד לכבוש ב־אמצעות סרט זה את קהל צופי הקולנוע בעולם. כפי שטופול היה צריך לעשות זאת באמצעות כנר על הגג. זה הסרט שצריך להביא כבוד. אבל כמו ששר קזבלן במחזמר: „בשביל כבוד צריך לעבוד.״ אז השבוע התחילה גם עבודת ההסרטה.

המתמסרת

(המשך מעמוד 23

ככה שאנחנו עושים מעשים שלא עשינו עוד זה היה כבד זה היה מאוד עד חיי־תיות עד שאפשר לטבוע.

* * *

אם הדברים שנתת לי הם כמו זרע, אני אשתך האמיתית. כי ילדתי לך לפע־מים, אני חושבת שילדתי לך אלף.

* * *

אומרים שאתה מדבר אל אלהים כאילו אלהים היה יושב איתך לשולחן.

* * *

אם יפתחו את הלב שלך לעומתי, ואני אכנס לשם ויסגרו אחרי אני אהיה בכל העולם.

* * *

איה ישבה על הספה ואז ישבתי לצידה ושאלתי אותה מה שמה והייתי שואלת אותה מה את עושה ואיפה את גרה וכל זה היה טוב אבל לא היה חשוב לי היה חשוב לי שאתה איתנו שאתה רואה הכל ומקשיב לנו והרגשתי שאתה שמח שאתה אוהב אותנו וחושב שאנחנו נערות נח־מדות. והיא נראתה שקטה מאוד אבל היה לה חם ואמרה שתוריד את החולצה. והורידה והתחלנו לדבר בשקט. בינינו ושאלתי אותה משהו והיא אמרה כן.

והחלטנו להמשיך ולדבר ככה רק נהיה עירומות וקמנו להתפשט וחזרנו לספה

„עוד לא היה איש פראי ואפל, זיין כזה, אוהב בתוליות כזה."

ושכבנו עליה. אני זוכרת שחשבתי בלבי שטוב כי איה באה כי איה דומה לפנחס וכשפנחס יסע לחוץ לארץ איה תישאר איתי.

התקרבנו וחיבקנו אחת את השניה ו־היה לה גוף ארוך רגליים ארוכות השדיים שלה היו נעימות והריח שלה היה נעים והתנשקנו על הפנים על הצוואר על ה־שפתיים בשקט.

ואם אתה חושב ששכחתי אותך ושכחתי שאתה יושב על הכורסא ומעשן ומסתכל עלינו בשקט אתה טועה אני לרגע לא פסקתי אז לחשוב עליך והרגשתי שאת כל זה אני עושה לך ולה ביחד.

... אז התפשטת גם אתה ובאת אלינו וחיבקת אותנו את שתינו ואמרת אתן יפות עכשיו אתן יפות מלאכים...

... ובאת ושכבת בין שתינו ושכבת קו־דם איתה ואחרי כמה זמן שכבת איתי ואיה הביטה בשקט והניחה את ראשה על כתפי...

... והיינו אז כולנו באחווה גדולה וב־ידידות וכמו בטבע...

* * *

אין זו הפעם הראשונה שספריו של שדה מעוררים תגובה חריפה. גם סיפרו הנודע ביותר, האוטוביוגרפיה שלו החיים כמשל, עוררה חילוקי־דיעות חדים. על רמתו כסופר, ועל מקומו הברור בשו־רה הראשונה של הסופרים הישראלים, אין ויכוח.

הוויכוח הוא על אישיותו, כתוצאה מכך שהנושא הבלעדי של כל ספריו, ועיסו־קיו, הוא פנחס שדה. מעריציו טוענים שהוא גאון, יריביו — שהוא חולה ב־שיגעון־גדלות דוהר, פרי ריגשי־נחיתות עמוקים.

גם על התמסרות הספיקו כבר המש־מיצים לטעון שהוא נכתב למעשה בידי שדה עצמו, לא בידי חבצלת. חסידיו, וכן כל מי שהזדמן לו לשבת פנים־אל־פנים מול חבצלת עצמה, לשמוע את דבריה ה־מיוחדים במינם, את שפתה העשירה, את צורת התבטאותה המקורית ומבולבלת גם יחד — אלה נשבעים בנקיטת־חפץ שה־מכתבים מכתביה.

ואילו את דעתו של הרוב השקט, ה־נייטרלי, שאינו יודע להחליט, ביטאה ה־מבקרת הדה בושס: „מאחר שאלוהים מצא כאן את מריה הקדושה, רק טבעי היה לצפות שייוולד להם ישו."

* * *

אני מרגישה כאילו שבערת בי. אני מרכינה ומנשקת את הדפים. אתה הברכה שלי. ממני שלום.

חבצלת

לידה — לעם כולו

(המשך מעמוד 23

זה היה נס. דבר שברוח, לא משהו מצי־אותי.

לא, לא קיימתי יחסים לסביים לפני כן, ולא אחרי כן. אבל אלה לא היו יח־סים לסביים. זאת היתה חגיגה רוחנית, נס.

כן, איה היתה במציאות. במשך שלו־שה ימים, שבהם היינו יחד, איה היתה מציאותית מאוד. היא היתה נעימה מאוד. אבל אחר נעלמה.

היתה לי אהבה לפני פנחס. בגיל 12 התאהבתי בבחור ירושלמי, שניגן על גי־טרה. הרגשתי אז שאני מכירה אותו יוב־לות. זו תמיד הרגשתי כשאני מאוהבת.

ודאי שאני ממשיכה להיפגש עם פנ־חס גם כיום. פנחס הוא חלק מההוויה שלי. וימשיך תמיד להיות כך.

■ ■ ■

המכתבים שבספר **הם כולם תו־צאה של אירועים מסויימים. כל מכ־תב נושא עליו תאריך, והוא נכתב מיד למחרת משהו שהתרחש בינינו, ושגרם לי להתיישב ולכתוב.**

מובן שמעולם לא חשבתי לפרסמם. אבל פנחס שיכנע אותי שהמכתבים האלה הם החיים עצמם. שבפירסומם לרשות הרבים, אני יולדת בעצם את פרי־אהבתנו. הו־פכת את מה שהיה בינינו — למשהו רו־חני, לאוצרו של העם כולו.

תגידי לי, את לא מקנאה בי? את בטח מקנאה בי. כל אשה היתה מקנאה בי. כי אני נגעתי באלוהים. ברוח עצמה. אני איבדתי את העצמיות, את הגשמיות, ב־יחסי עם פנחס. הוא הפך את גופי למשהו רוחני.

נכון, היו גם הרבה סבל ויסורים, בי־חסי עם פנחס. אבל מעולם לא עשיתי את חשבון הרווח וההפסד.

לפני שהתפרסם הספר, הבאתי את ה־הגהות הביתה.

חגיגה של מין

אמא שלי לא קוראת. אבא קרא את ההגהות, ולא אמר כלום.

■ ■ ■

עד כאן, חבצלת. וממנה, לפנ־חס. מדווחת הכתבת:

דירה בבית־משותף. הפעם, רמת־גני. ה־דלת נפתחה על־ידי גבר ממוצע־קומה, עגלגל, בעל עיניים ירוקות מגנטיות ל־הפליא. קולו שקט, שלוו, איטי, בוטח בעצמו ומשרה רגיעה. מזכיר מאוד את אופי וסיגנון קולה של חבצלת.

השיב פנחס:

הכל אמת. המכתבים כולם. הכל עוב־דות. בנערה זו פשוט התגלה גניוס אמי־תי, פרצו ממנה מקורות רוחניים מדהי־מים."

כן, גם פרשת איה, המרעישה את כו־לם. כן שמה בדוי. אבל היא עצמה אמי־תית מאוד.

היא לא היתה מכרה משלי. סתם אחת שצנחה למקום. משום כך מובן גם שכל המיפגש הזה היה לא מתוכנן, אלא ספונ־טני. אם היה מתוכנן, זה היה בדיוק כמו הדברים שקורים בצפון תל־אביב. כמובן שלא ניתן לנסות לפרט דבר שמיימי כזה.

■ ■ ■

לא, זרם **המחמאות והקילוסים הבל־תי־פוסקים, כביכול, שבמכתבים, אינו מחמיא לאגו שלי. אינני חסר נערות, ומ־**

„כתב אלי חייל, ביקש לפגוש את חבצלת. עניתי לו שיחפש אותה בנערתו שלו."

עולם לא הייתי חסר. זה פשוט התרחש, והחלטתי שפירסום המכתבים של חבצלת יתרום אולי לתיקון החיים הרקובים שלנו.

פירסומם ברבים לא מחמיא ולא מביך לגבי. אבא שלי היה פועל בניין, וגם אני רואה את עצמי, פועל, בכלים אחרים.

בפירסום מכתביה של חבצלת אני רו־אה נסיון להציל את החיים ההרוסים והנהרסים של חברתנו.

אנחנו חיים היום בחברה של חולי־רוח. אני מקבל מכתבים מרבבות גברים ונשים. מובן שאינני יכול לענות לכולם.

אתמול קיבלתי מכתב מחייל שכתב לי: „ברגע שקראתי קטעים ממכתביה של חב־צלת, התרגשתי. ממש עבר בי רעד וקור." החייל ביקש להכיר את חבצלת.

השבתי לו שאת חבצלת עליו למצוא בנערה שלו. וזה בעצם מה שרציתי לומר בפירסום המכתבים. על כל אחד מאיתנו לנסות ולגלות את חבצלת באשה שלו, ב־נערה שלו.

כמו שעל כל אשה למצוא את פנחס שלה בגבר שלה.

כתבתי לאותו חייל שאף אם היה מכיר את חבצלת שלי, לא היתה זו אותה חב־צלת שכתבה לי את המכתבים. כי חבצלת זו, יצאה רק לקראתי. ולתוכי.

■ ■ ■

הצרה היא, **שבתרבות שלנו קוב־רת האשה את האיש שבאיש שלה, במקום להוציא אותו החוצה. וגם האיש קובר את האשה שבאשה שלו, במקום לעזור לה להשתחרר.**

אנחנו עוברים ליד החיים, במקום לח־יות אותם. וגם את מעט ההזדמנויות שה־חיים מעניקים לנו, אנו מחמיצים.

אחד הגורמים לכך, לדעתי, הוא הש־תוללות החומריות שתקפה אותנו, וש־גרמה להרס חיינו האמיתיים.

אני ניסיתי תמיד להיזהר ממגיפה זו. אני חושב שאני והדוורים הננו בעלי ה־הכנסה הנמוכה ביותר בארץ. אני חי על 300 לירות לחודש. יש ימים שאני מס־תפק בלחם ומים.

אין זה בגלל שלא יכולתי להרוויח יו־תר, אלא בגלל שאני נזהר שלא להידבק בחיידק נורא זה, ההורס כל חלקה טובה בנפשנו.

■ ■ ■

מעולם לא **הפריעה לי העובדה שח־בצלת איננה יפהפייה.**

היפהפיות שאת מכירה, ושהעולם מכיר, אין להן ובהן מאומה ממה שיש בחבצלת.

את חבצלת צריך ללמוד להרגיש, לא להסתכל בה.

גולדה

(המשך מעמוד 15)

ייאלצו כמה שרים לפרוש. יחד עם גולדה ילכו אז יעקב שמשון שפי־רא, חיים גבתי, זאב שרף וישראל גלילי.

על פי הערכת יחסי הכוחות הפנימיים במיפלגת העבודה נראה שיורשיהם יהיו כדלהלן:

- חיים צדוק יירש את יעקב שמשון שפירא כשר־המישפטים.
- אברהם עופר יירש את זאב שרף כשר־השיכון.
- אהרון אוזן יירש את חיים גבתי כשר־החקלאות.

השאלה הפתוחה היא: מי יירש את מקו־מו של ישראל גלילי, שמקומו כיועץ סת־רים שמור לו רק לצידה של גולדה?

חטיבת אחדות־העבודה תתבע לשמור על זכותה לקבוע בעצמה את נציגה השני בממשלה ולא מן הנמנע שיהיה זה לא אחר מאשר יצחק בן־אהרון, שככל הנראה לא יהיה אז מזכ"ל ההסתדרות. ספיר ייא־לץ לבלוע את הצפרדע של שיתוף בן־אהרון בממשלה. אבל מבחינתו נוח לו יותר שבן־אהרון יהיה בממשלה מאשר מזכ"ל ההסתדרות. במקרה כזה ייתכן ש־יופקד בידי בן־אהרון תיק התחבורה, ל־משל, כדי שיסתדר בעצמו עם פועלי הנמ־לים, מעריציו. לפרס יימסר אז תיק מישני אחר, כמו תיק הקליטה, או תיק התיירות.

בממשלה בראשות ספיר לא יהיה מקום גם לאהרון ידלין וזאת משום שאין מקום לשני נציגים חדשים של חטיבת מפא"י לשעבר בממשלה. ספיר יעמוד על כך שנאמנו, אברהם עופר, יהיה שר־השיכון, וידלין יצטרך לפרוש.

שינוי אפשרי נוסף: הכללתו של יהושע רבינוביץ' כשר־האוצר ב־ממשלה בראשות ספיר, אם ייכשל רבינוביץ', מראשי הגוש המפא"יי, בבחירות המוניציפאליות ולא ייבחר שוב כראש עיריית תל־אביב. נראה שבמקרה כזה, בתקופת שילטונה של גולדה, הוא יכהן כיושב ראש ועדת־הכספים של הכנסת. מישרה זו תהווה עבורו קרש קפיצה לתפקיד שר־האוצר, כאשר יהיה ספיר לראש־ממשלה.

ולבסוף: במקום האחרון בתור עומד גם אבא אבן. אם מסיבות בלתי צפויות לא יוכל ספיר לרשת את גולדה, הרי מבין כל המועמדים האפשריים טובים סי־כוייו של אבא אבן לתפקיד ראש־הממ־שלה. במצב כזה יהיו שוב פני הממשלה שונים לחלוטין. אלא שאז ייקבעו השרים לא על פי נטיותיו המיוחדות של אבן, אלא על פי רצון הבוסים האמיתיים של המיפלגה — אנשי הגוש המפא"יי.

מקום בפינה לרבין

בתשבץ ההרכבות והמינויים הפו־ליטי הזה בולט העדר שם אחד, שעד לפני כשנה נחשב כמועמד בטוח לשרות: שמו של יצחק רבין, שגריר ישראל ב־וושינגטון לשעבר.

אין צורך להתמצא בנעשה מאחורי־הקלעים כדי להבין שמעמדו של רבין נמ־צא עתה בשפל המדרגה. **לא רק שאין לו כל סיכוי להיות שר בממשלו־תיהם של גולדה וספיר, הנוטרים לו איבה אישית מסיבות שונות, אלא שהוא יוכל להיות אסיר תו־דה אם יזכה במקום מכובד ברשי־מת המועמדים לכנסת.**

אף־על־פי־כן אין המערך יכול להתנכר לרבין כליל, בייחוד על סמך ההבטחות שניתנו לו בעבר ועתה מתכחשים להן כולם. **נראה שגולדה וספיר יעשו מאמצים להפנות את פעילותו ה־פוליטית של רבין לאפיקים לא ממשלתיים.** לא מן הנמנע שאחרי תקו־פת צינון, יציעו לו לרשת את מקומו של אריה פינקוס בהנהלת הסוכנות היהודית, או אפילו לשאת בתפקיד הסתדרותי כל־שהו. כיום קשה לתאר את רבין כמזכ"ל ההסתדרות או כעסקן ציוני. אבל הרמזים העבים כפילים שנתנה גולדה לאחרונה, לפיהם תלוי הכל „בהתנהגותו של רבין בארץ", מבשרים חיים קשים לאחת הד־מויות הפוליטיות המבריקות ביותר שצמ־חו במציאות הישראלית.

ייתכן שדווקא הברק שלו ועצמאותו הם שיהיו בעוכריו. בדרך הקשה יצטרך רבין להגיע למסקנה שלאנשים כמוהו אין מקום במימסד השלטוני המפא"יי ב־ארץ.

(המשך מעמוד 19)

עתה, נסתיימה תקופת השקט. הרימון ש־הושלך למכונית צה"ל, ושהרג חייל ופצע אחר, בישר זאת בצורה הברורה ביותר.

מיפלגות

התרומה למערך בוטלה

מעשהו הראשון של המזכיר החדש: ביטול התרומה למערך

אורי ורבר ידוע מאז ומתמיד כעושה־צרות מקצועי. למרות זאת, כאשר החליטו ראשי איחוד הקבוצות והקיבוצים להציעו כמזכיר־הפנים של התנועה הקיבוצית ה־גדולה ביותר של מפלגת העבודה, לא חל־מו שמעשו הראשון יהיה, למנוע מהאיחוד מלתרום 186 אלף ל"י למפלגת העבודה.

פרישה. ורבר (42) היה ממייסדי קיבוץ משאבי־שדה בנגב. פרש ממנו עם קבוצה של חברי מפא"י בשנת 1950, לאחר שהרוב במשאבי־שדה היו חברי אחדות־העבודה.

קבוצת הפורשים הצטרפה לקיבוץ חצ־רים, שליד באר־שבע. חצרים נאבק אז קשות על קיומו, וורבר, המוכשר כשד, התגלה כאשף פיננסי, הפך את הקיבוץ הכושל לרווחי ביותר.

הצלחתו של ורבר מיקדה אליו את עיני ראשי האיחוד, למרות שהיה ידוע בא־פוליטיות שלו והוא הוזמן לנהל את עניי־ני האיחוד.

כאשר סיים האיחוד את שנת 1972 ב־עודף תקציבי של 186 אלף לירות, היה זה אך טבעי כי המזכירות תחליט לתרום את הסכום למפלגת העבודה.

אלא שזמן קצר לאחר ההחלטה מונה ורבר כמזכיר. גילה את ההחלטה — והטיל עליה מייד וטו, הודיע לראשי האיחוד: אם לא תבוטל ההחלטה, לא אכנס לתפקידי.

הסביר ורבר: „האיחוד הוא תנועה חב־רתית, ולא פוליטית, לאירגון התיישבותי. יש לנו 90 קיבוצים ו־17 אלף חברים.

„החברים שייכים למיפלגות שונות, או שאינם שייכים.

„ללא ספק, יש זיקה חזקה של מרבית החברים למפלגת העבודה. אולם יש ב־איחוד גם משקים בעלי זיקה למפלגה ה־ליברלית העצמאית, ויש חברי גח"ל."

כניעה. הודעתו הסעירה רוחות. חברי קיבוצו, חצרים, התייצבו מאחוריו. ולא רק הם. לפני כמה ימים, התבשר ורבר על ביטול התרומה, והוא נכנס לתפקידו. ב־ישיבת המרכז הקרובה יודיעו על מינויו.

ורבר מסרב לדבר על פרשת התרומה, מוכן רק לומר כי המרכז הקרוב יחליט גם מה לעשות עם העודף התקציבי.

דבר אחד ברור: הוא לא ייתן למיפלגה.

תחבורה

שמונת הנודדים

מה מסתתר מאחורי ההתנכלות המוזרה לשמונת נהגי המוניות?

הידיעה הצנועה שהתפרסמה במעריב סיפרה לקוראים כי שביתת נהגי־מוניות אחדות בעיר הסתיימה. משום כך, תמהו אלה מבין קוראי העיתון המלבסים, שעברו ליד בניין העירייה, לראות כי השביתה ש־נסתיימה עדיין לא נסתיימה.

היא נמשכה גם בליל־שבת האחרון, כאשר שמונת נהגי תחנת המוניות אחדות, על נשיהם וטפם, הצטופפו על המדרגות ליד הכניסה לבניין העירייה, ניסו כמיטב יכולתם להתגונן בפני הגשם הסוחף, ו־הסופה הנוראה.

הילדים, וחלק מהנשים, חדלו משביתתם כאשר רופא שבדק אותם גילה כי יש להם חום. האחרים נשארו על מישמרתם.

קנס עבור קיום. השביתה נמשכה, 24 שעות ביממה, למרות נסיונה של ה־עירייה למחוק אותה בעזרת העיתונות. היא הופסקה רק לאחר שהתערב בנושא מפקד המרחב, ניצב־מישנה עזרא גולד־ברג, שהבטיח למצוא פיתרון לבעייה.

הבעייה היתה פשוטה: שאלת קיומן של שמונה משפחות השובתים.

שמונה נהגי המוניות השובתים משרתים, מזה שבע שנים, את תושבי השכונות אחדות, ארגוב, מפ"ם ושיכון עממי, מהווים עבורן את הקשר הנוח היחידי עם מרכז העיר. אולם למרות קשרי ההיכרות ה־אישיים והידידות שהתפתחו במשך השנים בין התושבים, שהפכו ללקוחות קבועים של שמונה המוניות, לבין שמונה הנהגים, לא זכו השמונה לקבל מהעירייה תחנה מאושרת. התוצאה: אלפי דו"חות תנועה, שעלו לנהגים רבבות ל"י במשך השנים.

נכות — והתנכרות. מספר שלום סלומון, 33, אחד השובתים: „אחרי ש־נפצעתי בשעת שירות מילואים בביקעה, קיבלתי 56 אחוז נכות. משרד הביטחון

נהגי המוניות השובתים
למי הולכים מאות האלפים?

שיקם אותי, נתן לי רשיון למונית. אבל דוד טבצ'ניק, ממלא־מקום ראש העירייה, סירב להכיר במספר הזה ולרשום אותי בפתח־תקווה.

„לאחר תחנונים, הסכים להכניס אותי לתחנת עצמון. אולם שם ביקשו ממני 20 אלף ל"י. מאיפה אני אמצא סכום כזה? פניתי לעזרת אירגון נכי צה"ל, והם נחלצו לעזרתי, וקיימו שביתת־שבת בעירייה. רק אז הסכים טבצ'ניק להכניס אותי לאחדות."

לאחר לחצים ממושכים, הסכימה לבסוף עיריית פתח־תקווה להקצות לשמונה ה־נהגים, המשרתים ציבור של אלפים, תחנה במקום מתאים. „אלא שאז נודע לנו שחיים ברודניק, מבעלי מוניות המקדים, המתח־רים שלנו, התנגד לזה," מספר סלומון. „הלכנו אליו הביתה וביקשנו אותו ש־ייתן גם לנו לחיות. ,לא תקבלו את התח־נה,' הוא ענה לנו. ,אנחנו פה הוותיקים.'"

מי מרוויח? התוצאה: טבצ'ניק ביטל את החלטתו, והשמונה נאלצו לשוב ולעבוד כחאפרים — ולחטוף קנסות.

גב הגמל נשבר לפני מספר חודשים, כא־שר שמונת הנודדים ביקשו תחנה ברחוב פינסקר החדש. טבצ'ניק התנגד — וכעבור זמן מה העניק את התחנה, באותו מקום בדיוק, למוניות המקדים, למרות שיש להם כבר שלוש תחנות קודמות בעיר.

„הסוד הוא פשוט מאוד," טוען סלומון. „תחנות המקדים ועצמון, המקבלות את כל התחנות, מצליחות בעזרת זה להתרחב ו־לקלוט נהגים חדשים. מכל נהג חדש כזה, גובה קבוצת הוותיקים שם סכום גדול, שמגיע היום ל־38 אלף ל"י.

„מעניין יהיה לגלות — מי בדיוק נהנה ממאות אלפי הלירות שהם הרוויחו מזה."

ספורט-טוטו

12X12X21X

מינימום הפרס הראשון:

600.000 ל"י

(כולל העברת הפרס הראשון)

(ממחזור 26)

* * *

מינימום סה"כ הפרסים:

מיליון ל"י

(כולל העברה)

עשה לך מנהג קבוע -
מלא טוטו כל שבוע!

WELLA

ייעוץ מקצועי
לבעיות שיער

"וולה" מוניטין בינלאומי
לקוסמטיקת השיער

חברת „וולה" בישראל
שמחה להודיע לקהל הרחב באיזור תל־אביב,
כי מר **אסף קוסטין**, יועץ מקצועי של „וולה",
יעמוד לרשות הלקוחות בייעוץ בענייני טיפול
ובעיות שיער,

בסטודיו „וולה", ברח' בן-יהודה 15, קומה ב', טלפון 52962,

בימי ראשון בשעות 10—12 לפנה"צ
ובימי רביעי בשעות 4—6 אחה"צ

קוסמטיקה לנעלים?

*אפשרי בהחלט!

עם התכשירים המקוריים תוצרת אנגליה לצביעה, צחצוח,
חדוש ונקוי נעלי עור וזמש, ואבזרי שמירה לנעל

שיווק והפצה: טל. 624865 ת"א

במדינה

רוחות

חדשות מעולם האמת

רוחות המתים גילו
למשה דיין
מה היה במטוס הלובי

היתה שעת בין ערביים באחד מימי ה־שבוע שעבר, כשמכונית הדורה עצרה ליד שער מחנה המטכ״ל. מהמכונית ירדה אשה מבוגרת, שניגשה בצעדים מהירים לעבר הש.ג. שניצב בשער המחנה. ללא אומר הוציאה מתוך תיקה מעטפת נייר סגורה ומסרה אותה לידי השוטר הצבאי. אחר־כך מיהרה לחזור אל המכונית שליד ההגה שלה ישבה אשה אחרת.

השוטר הצבאי התבונן בכתובת המעט־פה שנמסרה לידו והופתע לקרוא: „לכבוד שר־הביטחון משה דיין. אישי. לא לפתוח.״ היה ברור שמשהו חשוד בענין. השוטר מיהר להזעיק את הקצין התורן ומסר בידו את המעטפה.

לקצין התורן נראתה צורה זו של כתיבת מכתבים לשר־הביטחון חשודה במיקצת. הוא יכול היה לתאר לעצמו אולי שאחת המעריצות הרבות של שר־הביטחון לא יכלה להתאפק ומיהרה לשגר לו מיכתב אישי, אולם מדוע מסרה אותו במו ידיה, ומדוע בשער מחנה המטכ״ל דווקא?

הקצין החשדן הרחיק את כל הנוכחים מסביבתו והתבונן במעטפה מול האור. שום דבר חשוד לא נראה בתוכה. היא הכי־לה פיסת נייר בלבד. אבל הקצין המשיך לחשוד, שכן כתובת המוען על גב המעטפה היתה בלתי ברורה. הקצין החליט למסור את המכתב למישרד־הביטחון כדי ששם יחליטו מה לעשות בו.

המטרה: תל־אביב. להפתעת ה־קצין, סירבו אנשי מישרד־הביטחון לקבל את המיכתב. „צריך להעביר אותו דרך דואר רגיל,״ פסקו. בלית ברירה השאיר הקצין את המכתב במישרדו עד ליום ה־מחרת.

אבל המעטפה החשודה שהיתה מופנית אל שר־הביטחון עוררה את סקרנות כל חיילי המישמר באותו לילה. אחד מהם הח־ליט להסתכן, פתח בעזרת אדים את ה־מעטפה, גילה בתוכה מיכתב כתוב בכתב־יד, בזו הלשון:

משה יקירי,

אני מצטערת שזה זמן רב לא יכולתי למסור לך ידיעות. בימים אלה נודע לי דבר שודאי יעניין אותך ואני ממהרת למוסרו לך. ובכן, המטוס הלובי שחיל־האויר הפיל מעל לסיני, אמור היה להת־פוצץ מעל תל־אביב. מחבלים ערבים הש־תלטו עליו והתכוונו לפוצץ אותו מעל תל־אביב. טוב מאוד שהפילו את המטוס. אני מציעה לך לחפש מימצאים שיאשרו הנחה זו. שלך כתמיד

מרגוט קלאוזנר

למי שעדיין אינו יודע, מרגוט קלאוזנר, בעלת אולפני ההסרטה הרצליה, היא ספיריטואליסטית ידועה המקיימת קשר קבוע עם עולם הרוחות, מקבלת באמצעו־תם מדי פעם ידיעות מעולם האמת. כפי שמסתבר, הרי ברשימת התפוצה של ה־ידיעות מעולם האמת, כלול גם שר־הבִיט־חון, משה דיין.

רפואה

פנים חדשות במראה

הכתבת הרפואית
שנפלה קורבן
בחזית השפעת האנגלית

בתחילת חודש ינואר השנה החלו להגיע ידיעות, שנגיף השפעת החדשת והמיס־תורית, המכונה השפעת האנגלית עומדת לתקוף את ישראל. מערכת ידיעות אח־רונות הטילה אז על הכתבת הרפואית שלה, העיתונאית דבורה נמיר, לערוך חקירה בנושא, לאסוף פרטים מרופאים ומומחים, ולהכין כתבה מפורטת לקור־אים, למען ידעו — וייראו.

בכתבה שפורסמה ימים ספורים לאחר מכן, כתבה דבורה נמיר, בהסתמכה על דיעות רופאים וסיפרות רפואית מחו״ל, כי את נגיף שפעת הונג־קונג מכירים, יש נגדו חיסון, והמחלה מופיעה לרוב עם

(המשך בעמוד 31)

צביקה פיק בלט, משיכמו ומעלה, בין שח־קניות היריב, שיחק כחלוץ יחד עם בועז שרעבי, גבי ברלין, קובי אשרת ורומן שרון.

דורי בן־זאב שגילה זילזול משווע בתפקידו כמגן, נתפס כעונש על־ידי שחקניות היריב, שהשליכו אותו אל מחוץ למיגרש. קובי אשרת הצטיין, הבקיע שני שערים.

הדרבי הגדול

המישחק נערך כמיבצע־פורים של שבו־עון־הפופ להיטון, בשבת האחרונה אחה״צ במיגרש־הכדורגל בגבעתיים. נגד נבחרת הבנות של הפועל גבעתיים התייצבה נב־חרת האמנים, שדפקו את הבנות 4:2.

לא ג׳נטלמני אולי — אבל הזדמנות נדירה עבורם לנצח מישהו, סוף־סוף.

בכל הרצינות התייחסו שתי הקבוצות למישחק הפורימי. בייחוד הבנות השקיעו בו את כל מה שהיה להן. האמנים — פחות. במחצית השנייה, כאשר נערכו חילופי שחקנים, נשאר גבי עמרני כשחקן ה־12.

גורליצקי זקן השחקנים אילי גורליצקי, הנראה מכדרר בפוזה מיקצועית נוכח יריבה מסוכנת, בלט על המיגרש כשחקן מעולה. בתמונה מימין: לאחר הבקעת שער, צוהלים משימחה מירי אלוני, בועז שרעבי, ורומן שרון, כשמאחוריהם יריבה מתפעלת.

סופר שרות

סופר מזכירה
שתקבל את פניותיך בטלפון
במבצע סופר-שרות של
סופרגז
סופר שרות: באדיבות, ביעילות, ובתוצאות.

סופרסופרגז

דרור • י. שגיא • צילום: אינמר

אירופה טורס
EUROPA TOURS
מגישה:
טיולים
מודרכים
★ לאירופה
★ המזרח הרחוק
★ סביב העולם
שייט סוכות
באניה „נילי"
מ-7 באוקטובר עד ה-22 באוקטובר
ביקורים ב: רודוס, פיראוס, ברצלונה, ניצה, ליבורנו, נפולי, קטניה, אסטנבול
המחיר: החל מ-2650 ל"י
שייט סתיו
באניה „דן"
מ-1 באוקטובר עד ה- 13 באוקטובר
ביקורים ב: קוסדסי, פיראוס, גנואה, מרסייל, נפולי, פלרמו, הרקליון
המחיר: החל מ- 1825 ל"י
שייט ראש־השנה
באניה „נילי"
מ-23 בספטמבר עד ה-5 באוקטובר
ביקורים ב: פיראוס, סלוניקי, גנואה, ניצה, נפולי, פלרמו
המחיר: החל מ- 2125 ל"י
חוברות והרשמה בכל משרדי הנסיעות!
הטיול הטוב ביותר עם אירופה טורס EUROPA TOURS

אם הינך בעלת נטיות אמנותיות, צפוי לך מאורע משמח בו תמצאי אדם שיגלה את כשרונותייך. אל תנסה להמשיך להתחמק ממיספר חובות אותם אתה דוחה זמן רב. מישהו עומד להתנקם בך השבוע בגלל חוב כזה. יחירות וגאווה חסרי כל ביסוס עלולים להפילך בפח בסוף השבוע. הישמר מוויכוח מיותר.

* * *

בעייתך העיקרית השבוע, תהיה איך לשמור על שלוות נפשך, נוכח התקריות הפוליטיות האחרונות. לא יהיה זה עבורך השבוע הטוב ביותר. הרבה לכתוב ובמיוחד ענה על מכתבים. תוכנית אותה תיכננת לבצע מזמן — אין סיכוי שתתגשם. אך אל ייאוש, החיים לפניך. היזהרי בנהיגה.

* * *

השבוע אתה סובל מחוסר מחשבה מעיקה. הדבר יתן את אותותיו בעסקיך ובחייך הפרטיים. למרות עצותיו הטובות של אדם הדורש בטובתך תתפתה לעשות שטויות. נסי להיות מרוסנת יותר. התנהגי יותר בטיבעיות אך היזהרי מחוצפה יתירה או התנהגות פרועה, כי הדבר עלול להיות בעוכרייך. תזדמן לך פגישה מרתקת עם בן מזל בתולה או שור. השתדלי ללבוש יותר ירוק בהיר.

* * *

בעקבות מחלוקת העלולה לפרוץ בינך לבין אדם הנחות ממך בדרגה או במעמד, אתה עשוי למצוא את עצמך במיעוט — או אפילו מבודד. אנשים רבים, שבדרך כלל מוכנים להתייצב מאחוריך ולהצדיק אותך בכל מה שאתה עושה, יגלו הפעם עמדה קשוחה כלפיך. הם יעשו הכל כדי שתרגיש כי הפעם אין הם מצדיקים אותך. המנע מהפעלת לחץ על מי שאינו מסכים לדעותיך. השתדל להישאר שלוו.

* * *

צפוייה לך התמוטטות מפתיעה — דווקא בשטח ממנו היית מרוצה עד כה. נהג בזהירות. פקח עיניך ואל תהיה להוט ומסנוור. אם תישמר מוויכוחי־סרק, תוכל לזכות בהערכה מחודשת של הסובבים אותך, ואף לעלות שנית בסולם החברה. התחשב ברגשותיה של בת־זוגך. ותר לה, כי שום טובה לא תצמח לך ממריבות אלה. לו היית יודע איזה אושר אתה מסוגל לקבל מפעולה פשוטה והסכנית — היית משתגע משמחה!

* * *

רצוי שתתחילי לחסוך ברצינות, בת בתולה. קשה להאמין איך את, המתכננת כל צעד בדייקנות (מוגזמת), מרשה לעצמך לבזבז כספים דווקא כעת. הרי את יודעת היטב שיהיו נחוצים לך מאוד בעתיד הלא רחוק, בן בתולה — התבלבלת כהוגן. אין עדיין סיבה מספקת להיכנס לדפרסיה, אם תחזור לחזוש בהקדם האפשרי. אם לא תחזור — הדפרסיה מוצדקת בהחלט. סכומי כסף קטנים יפלו לידך. כסף זה דבר רציני, ואת זה אפילו את יודעת. אלא מה? אינך יודעת ליישם את המשפט הזה בחייך.

מגיפת הביזבוז שפקדה אותך באחרונה, תביא, בסופו של דבר, לתוצאות הרות־אסון עבורך. לכן הימנעי השבוע מקניות מיותרות, ושקלי פעמיים כל דבר לפני פותחך ארנק. ובעיקר אל תתפתי לעצות חברותיך בקניית מלבושים חדשים וצעקניים במיוחד.

* * *

לא תהיה זו תקופה טובה לכישרון היצירה שלך. חוסר השראה וחוסר סבלנות יאפיינו אותך. יגרמו לך שיעמום במשך השבוע. מכיוון שכך, כדאי לך לנסות לחפש פורקן במקומות בילוי סוערים ובאירועים משמחים. אולי אז יפסק השיעמום הפנימי ויתחלף בשמחה חיצונית, בסוף השבוע.

* * *

יהיה זה שבוע טוב מבחינה מיקצועית. השתמש ביתר גמישות בפגישות עם הממונים עליך. השתדל לעשות רושם של אדם בעל מעוף ודמיון עשיר. פגישה בעת מצב לא נעים תהיה הקדמה לידידות ארוכה שתשמש ציון דרך בחייך. צפוייה מריבה קלה וטורדנית עם אדם האהוב עליך על דברים של מה בכך. נסה להיות מאופק. אל תפנה בבקשות מיותרות.

הורוס קופ

לא! הדרך הנכונה אינה להגיד הכל ישר בפרצוף בשבוע זה. אף לא למקורבים אליך. כל הסיכויים שתרצי לנצל את החופש המתקרב ובא. אל תעשי זאת. התאפקי ושבי בבית. כדאי, לעומת זאת, לנסות להכיר אנשים חדשים. זה ישתלם לכם. עיסקה טובה מצפה לך בעתיד הקרוב — קחנה בשתי ידיים; כי הזדמנות כזו היא נדירה.

* * *

חוב ישן וגדול, אשר זמן רב העיק עליך, ייעלם השבוע. אותו נושה, שבעבר ידע להיות כה תוקפני, יוותר לך עליו במפתיע. דבר זה ייתן לך מישנה מרץ, ויסייע לך להגשים את שאיפתך העיקרית בעתיד הקרוב ביותר. יחד עם זאת, גם חיי החברה שלך, עם בת־זוגך הקבועה, יפרחו ויגיעו לשיאים חדשים. משימות שיוטלו עליך במיסגרת חוג חברי, או במיסגרת מילואים יעיקו עליך די הרבה.

* * *

זה פשוט לא מתאים לך, בת דגים. קשה להבין כיצד הרשית לעצמך להידרדר עד כדי כך שלא תבחיני בין שונא לאוהב. רצוי שתעשה חשבון־נפש מחודש — בטח תגיע למסקנה שצלילות הדעת חשובה, אך אין כמו הרגש ליופי. אז נא לא להגזים בהפעלת הראש, כי הוא פועל אצלך בלאו הכי ללא כל מאמץ.

במדינה

(המשך מעמוד 28)

חום גבוה, כשהסיבוכים האופייניים הם בדרכי הנשימה. לעומת זאת, באשר לשפעת האנגלית כתבה: הנגיף המיסתורי בודד במעבדות רק לפני חודשים מיספר והוא חדש... לא הספיקו להכין נגדו חיסון... המחלה מופיעה לרוב עם חום נמוך או בלי חום בכלל, הסימנים הם חולשה וכאבי פרקים. המחלה נראית קלה — אך ידוע כי סיבוכיה קשים.

בשעת כתיבת הכתבה, שהוקראה למערכת טלפונית, כבר שכבה הכתבת הרפואית במיטה עם שפעת אנגלית, כאבי פרקים וראש, וחום נמוך. כעבור שלושה ימים קמה חסרת סבלנות, חזרה לעבודתה, רצה לכסות מיספר כנסים רפואיים חשובים שנערכו. את אזהרותיה־שלה על הסיבוכים האפשריים משפעת אנגלית שכחה.

חלף יום. חלף שבוע. דבורה נמיר לא היתה מסוגלת לאכול, רק לשתות נוזלים דרך קש. מבוקר עד ערב ישבה מול הראי, ובכתה. המשבר הנפשי החריף יותר, כאשר הסתגרה בחדרה, סירבה לראות איש.

שיחרור מווירוסים. לפני שבוע קרה הנס הרפואי. דבורה נמיר קיבלה טלפון מחברתה הטובה בלונדון, שהמתינה שם לביקורה המתוכנן. הקשר היה רע, והחברה צעקה: „לא שומעים אותך.” היא לא ידעה, כי דבורה בקושי מסוגלת לדבר. אך היא התאמצה, ובכאבים עצומים הגבירה את קולה וסיפרה לחברתה בלונדון על מחלתה. רק אחרי תום השיחה התיישבה דבורה במיטתה, תפסה את ראשה, והחלה לבכות. רק אז הבינה, כי בעצם, היתה זו הפעם הראשונה שהניעה את שפתיה, השמיעה קולות ברורים מפיה,

עיתונאית נמיר
כבר לא מפלצת

היה זה בוקר אחד, לפני כארבעה שבועות, כאשר דבורה קמה משנתה, ועברה ליד הראי. עיניה חשכו. לרגע נדמה היה לה שהיא רואה דמות רפאים שלא מהעולם הזה: הפנים שנשקפו בראי לא דמו לה כלל. היא לקתה בהלם חריף, איבדה את עשתונותיה, והחלה לצרוח בהיסטריה: „אני מיפלצת”. בני משפחתה נשארו המומים, לאיש לא היה הסבר למה שקרה.

מה שבדיוק קרה לה, הוא שהיא נפגעה בשיתוק כל הצד הימני של פניה, פאציאלים, סיבוך על רקע ויראלי, בלקסיקון־הרפואי. סיבוך קשה הנובע מהווירוס המיסתורי של השפעת האנגלית, והגורם לשיתוק פתאומי של עצב הפנים והשריר. שיתוק זמני כזה יכול להופיע גם במקרי הצטננות, על רקע של רוח פרצים למשל. אולם כאשר מדובר בווירוס — הסיפור שונה לחלוטין. כאן אין ההחלמה בטוחה כלל וכלל.

עין של מת. סיפרה נמיר: „הפה היה מעוות כלפי צד אחד, גם האף לא היה בדיוק במקום. השפתיים היו חסרות חיים ותחושה. הלשון היתה כמו סמרטוט, והדיבור כבד. אבל הנורא מכל היתה העין הימנית. היא נשארה פקוחה ופעורה לרווחה, כאשר האישון משותק ללא תנועה, ולא יכולתי אפילו לעצום אותה. העין נראתה בדיוק כמו עין של מת. זה היה מפחיד.

„חיפשתי בספרייה הרפואית שלי חומר על מצבים כאלה ולא מצאתי,” סיפרה הכתבת הרפואית היחידה בישראל, מזה 15 שנה, „לכן הכנסתי לי לראש כי זהו זה. יגאל אלון בזמנו, אם העווית בפניו, היה מלך היופי לעומתי. וכך לא רציתי לחיות.”

הכל ספונטאני. הראשון שאיבחן את המחלה בדייקנות, ממבט ראשון, היה פרופ' אליהו לוריא, מנהל מחלקה פנימית באיכילוב ורופאה האישי של דבורה נמיר, שאל ביתו הגיעה בהיסטריה. לסיבוך כזה ישנה תרופה יעילה, והיא קורטיזון, אלא שנוסף לכל הצרות סובלת הכתבת הרפואית גם מכיב־תריסריון (אולקוס), ותרופה כמו קורטיזון ואחרות — הסביר לה ד"ר לוריא — אסורות עליה בהחלט, כי הן עלולות לגרום לדימום בכיב.

בהתייעצות נוספת, קבעו לוריא ורופאים נוספים: „כמו שזה בא באופן ספונטני, כך זה ייעלם באופן ספונטאני.”

והצליחה להדליק סיגריה. נראה, כי העצב התעורר לחיים חדשים, ובעקבותיו החלו שרירי הפנים לפעול, אם כי עדיין באיטיות. עתה מבטיחים לה החלמה סופית תוך מיספר שבועות. רק עתה גילה לה אחד הרופאים: „כאשר באת אלינו לראשונה, עודדנו אותך. זו היתה חובתנו. אבל מבחינה קלינית, היו לנו ספיקות כבדים לגבי החלמתך. כמעט ברור, היה שבלי ניתוח מסובך זה לא יעבור. תודה לאל שהתבדינו.”

מבקריה כבר יכולים לראות אותה אוכלת, שותה, מעשנת, ואפילו מחייכת, אם כי זה עדיין „חיוך בצד”. את הרטיה כמו של משה דיין, בה השתמשה כדי לכסות את העין הפקוחה והדומעת, כדי להירדם, כבר זרקה. היום היא יכולה אפילו להניע את העפעף ולעצום חצי עין. בקרוב תתחיל בתרגילי פיזיותראפיה לחיזוק שרירי הפנים ולשיפור הראייה שנחלשה.

דבורה נמיר, שהיום אפשר כבר להתלוצץ עימה על כל העניין, עדיין חושבת לרגעים, שכל השבועות האחרונים היו חלום בלהות. לעצמה נדרה נדר: ביום הראשון לצאתה מהבית, היא הולכת קודם כל למספרה — ורק אחר־כך לפיזיותראפיה. מכל מקום, מאת נח מוזס, המו"ל של ידיעות אחרונות שגילה דאגה רבה למצבה, ואפילו הלך לבית־כנסת להתפלל להחלמתה, ביקשה: „שחרר אותי מכיסוי השטח של בריאות, רפואה ומחלות. כל מחלה נדירה שאני כותבת עליה, ,נדבקת' אלי. אני מוכנה לכתוב על כל נושא ולכסות כל שטח — בתנאי שלא מסתובבים שם וירוסים מדבקים.”

מיעוטים

בשביל כבוד צריך לרצוח

כדי לשמור על אשתו, נאלץ עבד לרצוח את אחותו

קשה היה להאמין שהגבר הצנום, בתלבושת אירופית נאה, שהאזין בשלווה סטואית לדברי הפרקליטים המלומדים — נכנס לתוך חדרה של אחותו הישנה כדרה, רוצץ את גולגלתה במהלומות גרזן.

(המשך בעמוד 34)

7 - 5 במרס 1973

מה לא דחוף במדינת ישראל?

יש לזקוף לזכותו של נתן דונביץ, פרשן הארץ, את ההצעה לדון מחדש, בעריכת מיצעד צבאי מרכזי בירושלים, ביום־העצמאות ה־25.

ידוע ששר־הביטחון והמטכ"ל התנגדו בשעתו לעריכת המיצעד, שיש בו ביזבוז משווע של כוחות אנושיים וכספיים של צה"ל. דווקא הליברל העצמאי לגמרי, משה קול, עמד על עריכת המיצעד.

בעיקבות המאורעות האחרונים, ובעיקר הפלת המטוס הלובי, עיתוי המיצעד הוא רע שבעתיים. הוא יחזק בעולם את הרושם שישראל היא מדינה מיליטריסטית, ושכל ייחודה הוא בכוחה הצבאי. אוייבי ישראל עמלים קשה כדי ליצור רושם זה.

השבוע הגשנו הצעה דחופה לסדר־היום: לדון מחדש, חודשיים וחצי לפני המועד, בעצם עריכת המיצעד.

נשיאות הכנסת החליטה: לא דחוף.

■ ■ ■

מה עוד לא דחוף, לדעת היו"ר וסגניו?

הצענו לדון באופן דחוף **בפרשת־הזוועה בחרטום**, כדי להשמיע את קול הכנסת לגביה.

החלטת הנשיאות: לא דחוף.

הצענו לדון באופן דחוף **בעיכוב התשלומים ליתומי רצח מינכן.**

החלטת הנשיאות: לא דחוף.

הצענו לדון **בהתכססות הפשע המאורגן**, לאור הגילויים על הפשיעה בחיפה.

החלטת הנשיאות: לא דחוף.

החלטה לדון מחדש במדיניות־ההסברה של הממשלה אחרי **הפלת המטוס הלובי**, שזכתה בינתיים לביקורת כללית ושלילית ביותר.

החלטת הנשיאות: לא דחוף.

אולי היינו צריכים להגיש לנשיאות הצעה לערוך דיון דחוף על הנושא:

„מה דחוף לדעת יו"ר הכנסת וסגניו?"

מספיר לבר־לב - מסוליסט לפק"ל?

חיים בר-לב

השתמשנו בהזדמנות של דיון כללי על מישרד המיסחר והתעשיה כדי לומר כמה דברים על חשיטות האישיות של פינחס ספיר וחיים בר־לב:

אורי אבנרי: ...כמעט מזה דור שלם שולטת בארץ שיטה כלכלית המבוססת על איש אחד: מר פינחס ספיר.

כולנו יודעים את שיטתו, על הטוב ועל הרע שבה. היא מבוססת על כך שאיש אחד לבדו מרכז הכל, קובע הכל ומחליט הכל.

בלי ספק יש לשיטה זו כמה מעלות. למשל: היא מאפשרת החלטות מהירות. מר ספיר מחליט תוך חמש דקות על חמישה מיליון לירות, ובקלות. זהו דבר המדרבן יוזמה והמאפשר הקמת מיפעלים.

יתכן שהחיוב שבשיטה זו היה רב מן השלילה בימי ראשית המדינה, כאשר באו המוני עולים, וצריך היה למצוא להם במהירות תעסוקה במיפעלים, רווחיים או לא־רווחיים, מתוכננים או לא־מתוכננים, טובים או לא־טובים. הצורך למצוא מקומות־עבודה לאנשים היה אז הציווי המרכזי.

הרע בשיטה זו טמון בחוסר מוחלט של סטנדרטים, חוסר מוחלט של קריטריונים אובייקטיביים, חוסר תיכנון. סימני־לווי בלתי־נכונים הם שחיתות והידרדרות מוסרית.

מי שעקב אחרי החקירה הארוכה של פרשת אוטוקרס (ויש אנשים שבנו עליה קאריירה שלמה) ראה שביסודו של דבר זוהי פרשה פשוטה. יזם, ודווקא יזם פרטי, ביסס את כל פעילותו הכלכלית הענפה על ההנחה שהקשרים האישיים חשובים יותר מאשר הפעילות הכלכלית עצמה. חישובים של רווחיות לא היו חשובים בעיניו. הוא ידע שברגע המכריע ילך לאדם הנכון ויקבל ממנו כל מה שדרוש. לכן הלך וקנה מיפעל שלא רצה לקנותו, ושלא היה כדאי לו לקנותו. הוא ידע שיש לו גב.

דב זכין: ברגע המכריע הוא דווקא התמוטט.

אורי אבנרי: התמוטט כשהגב חדל להיות גב.

ייתכן שאנחנו מתקרבים עתה לסיומה של תקופת ספיר בתחום הכלכלה. מר ספיר מכריז שאינו רוצה עוד להיות שר־האוצר בממשלה הבאה. ייתכן שיהיה ראש־ממשלה בעתיד הקרוב או הכימעט קרוב, ייתכן שיהיה סגן־ראש־ממשלה, אך ינטוש את ניהול הכלכלה בפועל.

קשה לדעת מי יהיה שר־האוצר הבא. יש המנחשים שהשר חיים בר־לב יהיה מועמד מרכזי לתפקיד זה.

אבל יהיה מי שיהיה שר־האוצר הבא, זה לא יהיה ספיר. ממילא כל המישטר הזה, שהיה בנוי על אישיותו הדומיננטית ועל תכונותיו המיוחדות של מר ספיר, מוכרח להתחלף. במקומו מוכרח לבוא מישטר מאורגן יותר, שבו לא תתקבלנה ההחלטות לא על־ידי איש אחד, אלא על פי קריטריונים אובייקטיביים, על סמך סטנדרטים קבועים, מישטר שיהיה מבוסס על תיכנון.

השר בר־לב מצוי בעבודת מטכ"ל, המבוססת על פק"ל ועל עבודת צוות, על תיכנון ועל קריטריונים אובייק־

חוק הפנסיונרים, 1973

הדפים הכחולים, שהונחו השבוע על שולחן הכנסת, כוללים רעיון מהפכני חדש. ייתכן שלא יוגשם בעתיד הקרוב, במישטר של גולדה־ספיר. אבל אין ספק שהרעיון, הנוכב בעמודים אלה, יישא פרי בבוא העת.

זוהי הצעת־חוק פרטית הנושאת את הסימן הסידורי שי"ז. היא גובשה בדיונים ממושכים בתנועתנו, נוסחה על־ידי אמנון זיכרוני והוגשה ליו"ר בשמי.

להלן הנוסח המלא, עם דברי־ההסבר הצמודים להצעת־החוק:

מבוטחי הביטוח הלאומי

(1) א. כל אזרח ישראל, שהגיע לגיל 65, והכנסתו מכל מקור שהוא, כולל הכנסת בן־זוגו החי עימו, אינה מגיעה לסך של —.700 ל"י לחודש נטו, יקבל מהמוסד לביטוח לאומי את הסכום החסר כדי השלמת הכנסתו לסך הנ"ל, ואם חי אותו אזרח עם בן־זוג, שאף הוא אזרח ישראל, יהיו השניים זכאים לחשלמת הכנסתם כדי חסך של —.900 ל"י לחודש נטו.

הצמדה למדד המחירים לצרכן

ב. הסכומים המשתלמים לפי סעיף זה יהיו צמודים לכל עליה במדד המחירים לצרכן, שלפיו משתלמת תוספת־יוקר לעובדי מדינה.

פנסיונרים עובדי מדינה

(2) א. עובד־מדינה שפרש לגימלאות (להלן — „פנסיונר"), יקבל, בנוסף לסכום הקיצבה החודשית, אותן טובות־הנאה להן זכאי עובד מדינה בעל דרגה המקבילה לדרגת הפנסיונר בעת פרישתו.

קביעת התוספות

ב. לצורך קביעת הסכומים, ייערך בסוף כל שנה אזרחית חשבון ארצי לכל דרגה, בו ייקבע שיעור שכרו החודשי של עובד־מדינה ממוצע, לגבי כל דרגה ודרגה, בהתחשב בכל טובות־ההנאה הניתנות לעובדים בעלי אותה דרגה (ושאינן נכללות במשכורת הרגילה).

השלמת הקיצבה

ג. פנסיונר יהיה זכאי להשלמה בשיעור טובת־ההנאה השנתית שתיקבע לדרגתו, והכנסתו תושלם תוך 3 חודשים מתום אותה שנה אזרחית.

ביטוח בריאות חינם

(3) א. תושב ישראל, שהגיע לגיל 65, יהיה זכאי לאישפוז חינם ולטיפול רפואי חינם.

ב. כל עוד לא הונהג ביטוח בריאות ממלכתי, ייעשה האישפוז בבתי־החולים הציבוריים למיניהם, והטיפול הרפואי יינתן במיסגרת קופות־החולים.

תקנות וביצוע

(4) א. שר־העבודה יהיה ממונה על ביצוע הוראות סעיף 1 לחוק זה.

ב. שר־האוצר יהיה ממונה על ביצוע הוראות סעיף 2 לחוק זה.

ג. שר־הבריאות יהיה ממונה על ביצוע הוראות סעיף 3 לחוק זה.

ד. השרים הממונים על ביצוע חוק זה, יתקינו תקנות בכל עניין הנוגע לביצועו.

דברי הסבר

הסכומים המשתלמים היום למבוטחי הביטוח הלאומי **אינם מאפשרים קיום הוגן.**

מוצע על־כן, שינוי מהותי בתשלום סכום הקיצבה, כך שמבוטח לא יקבל, בכל מיקרה, פחות מ־700 ל"י לחודש.

אם יש מקור־הכנסה כלשהו לאזרח, המגיע לגיל 65, והכנסתו מכל מקור שהוא מגיעה כדי —.700 ל"י לחודש, לא יהיה זכאי אותו אזרח להשלמה, אך אם אין הכנסתו מגיעה לסך הנ"ל, יקבל מהמוסד לביטוח לאומי את הסכום הדרוש **להשלמת הכנסתו** כדי —.700 ל"י לחודש נטו. אם חי אותו אדם עם בן־זוג, יקבלו השניים השלמה, כדי הכנסה נטו של —.900 ל"י לחודש.

מובן שאין בהוראות הצעת־החוק כדי לפגוע בהוראות חוק הביטוח הלאומי.

הסכומים יהיו **צמודים, כמובן, לכל עליה במדד המחירים** לצרכן (אינדקס יוקר המחיה).

כיום מזכה חוק הביטוח הלאומי תושבים שהגיעו לגיל 65, בסכומי הקיצבה הנמוכים, אם שילמו דמי־ביטוח במשך תקופה הקבועה בחוק; מוצע לקבוע כי גם אם לא עמד אזרח **בתנאי ה„אכשרה"** הקבועים בחוק הביטוח הלאומי, יקבל את הקיצבה המגיעה לו.

תפקידה של מדינת־הסעד המודרנית הוא לדאוג לאזרחיה הקשישים, ואין טעם להצמיד חובה זו לתקופת „אכשרה" כלשהי.

עובדי־המדינה הפנסיונרים אינם נהנים מטובות־ההנאה שיש לכלל ציבור עובדי המדינה.

מוצע, על־כן, להצמיד את דרגתו של פנסיונר עובד־מדינה, **להכנסתו הכוללת של עובד־מדינה המקביל בדרגתו** לדרגת העובד היוצא לגימלאות. אחת לשנה ייעשה חישוב ממוצע, וייקבע מה היה שכרו הממוצע של עובד־מדינה, בכל דרגה, בהתחשב בטובות־ההנאה השונות שקיבל, כגון עבודת שעות נוספות, הטבות מקצועיות, דמי חופשה וכו', ובהתאם לחישוב זה יושלם לפנסיונרים הסכום החסר, תוך 3 חודשים מתום השנה האזרחית.

הצמדת השכר ותשלום ההפרשים יפתרו חלק ניכר מבעיות הפנסיונרים.

תושב ישראל, שהגיע לגיל 65, זכאי יהיה **לאישפוז חינם ולטיפול רפואי חינם.**

לפי דעת סיעתנו, יש להנהיג **ביטוח בריאות ממלכתי,** על־ידי העברת שירותי הבריאות למדינה, אך מוצע שכל עוד לא יונהג ביטוח בריאות ממלכתי כאמור, יינתן האישפוז באמצעות בתי־החולים הציבוריים, ואילו הטיפול הרפואי יינתן במיסגרת קופות־החולים, לפי בחירת התושב הנוגע בדבר.

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים ביום 26 בפברואר 1973.

„עוד מעט נצטרך לייבא מים בקופסאות מחו"ל - אם לא נרצה לשתות במיזנון הכנסת תה מלוח..."

בוויכוח על פעולות מישרד החקלאות אמרנו את הדברים הבאים:

אורי אבנרי: לפני שנים אחדות ביקרה בארץ סופרת ידועה מאירופה. כאשר שאלתי אותה, אחרי כמה ימי שהות בישראל, מה הדבר שהרשים אותה ביותר בארץ, לטובה או לרעה, היא אמרה: בריכות־דגים.

היא אמרה: איך אפשר להסביר שאזרחי מדינה זו, שיש לה מאות קילומטרים של חוף, השוכנות על חוף שני ימים, אינם אוכלים דגי־ים, אלא דגים של מים מתוקים, כאילו שכנה המדינה באיזה מקום בין פולין ורוסיה.

אמרתי לה שה„גפילטע פיש" הוא במידה רבה סמל המדינה. זה היה עוד לפני שהוקמה בישראל המונרכיה של המלכה גולדה, שבי־מיטבח שלה הפך ה„גפילטע פיש" גם לסמל אישי.

זהו סמל המדינה, סמל המישטר. הוא מסמל את אי־השלמת המישטר עם המיקום הגיאוגרפי של ארצנו,

גפילטע פיש

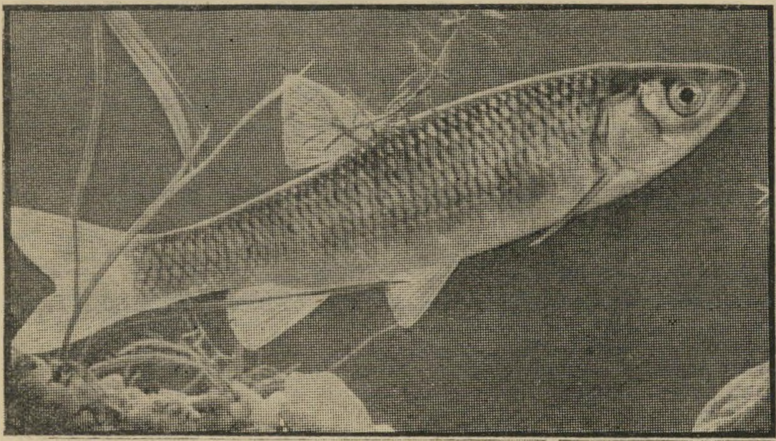

במרחב בו אנו נמצאים, ואת הגעגועים לפולקלור שנולד בתקופה אחרת, באקלים אחר, ביבשת אחרת.

אתם מיבשים את הארץ

דברים אלה עלו היום על דעתי לשמע המישפט הבא מפי השר: „זה יחייב לבסס את הפיתוח הנוסף בחקלאות על גידולים המבטיחים את התמורה הגדולה ביותר לכל מטר מעוקב מים."

אימרה יפה מאוד, הראוייה לשבח. אבל איפה המסקנות הנובעות ממנה, בדברי השר היום וכמעשי השר בשנים האחרונות?

המשבר במים לא התחיל במרס 1973. משבר זה הוא תוצאה מצטברת של מחדלי מישרד־החקלאות במשך 15 שנה ומעלה.

שנת הבצורת הנוכחית רק מדגישה את הכישלון הגדול הזה של מישרד־החקלאות, במשימה של שמירת אוצרות המים של ישראל.

לכאורה יש בארץ מישטר של הקצבה. אבל למעשה ניצלה המדינה ב־1970/71 1660 מליון מטרים מעוקבים של מים, שהם למעלה מ־90% מכל אוצרות המים. לדעת מומחים בין־לאומיים, דבר זה אינו מותיר שום רזרבה לשנות בצורת, הקורות באזורנו, בממוצע, אחת ל־5 שנים.

כל ניצול מעל ל־80% מהווה למעשה צעד לקראת ייבושה של ישראל, פשוטו כמשמעו, ולהמלחת כל מקורות־המים שלנו. הדרך, שהתחילה בייבוש הביצות, מובילה היום לייבוש המדינה עצמה.

שר של קבוצת לחץ

צריכת היתר, אדוני היושב־ראש, נעשית כמעט כולה במיגזר החקלאי. אפילו לפי הרישום של מישרד־החקלאות, נצרכו בסקטור זה בשלוש שנים בלבד — מ־1968 עד 1970 — 284 מליון מטרים מעוקבים יותר מן המותר.

מאיפה באה תופעה מוזרה זו?

יש לה סיבה פשוטה: קיים לחץ בלתי־פוסק של קבוצות חקלאיות, שהן קבוצות־לחץ חזקות מאד במדינה, ועוד יותר חזקות במישרד־החקלאות, להגדלת השימוש במים, ושר־החקלאות אינו מסוגל לעמוד מול הלחץ הזה.

זה גם איננו מפתיע. אנחנו קוראים בעיתונים על מילחמה בקרב ציבור החקלאים על כהונת שר־החקלאות בממשלה הבאה, והמילחמה הזאת כולה מתנהלת בין קבוצות־לחץ. חלק אחד של ציבור־החקלאים טוען שהכהונה מגיעה לנציג שלו, חלק אחר טוען שזה מגיע לו, וברור שמי שינצח במילחמה זו בין הקיבוצים והמושבים יגיע לתפקידו כנציג הסקטור שלו.

בן־ציון חלפון: איפה ראית מלחמה זו?

אורי אבנרי: אני, בניגוד לך, קורא עיתונים, ואני שומע שהתנועה שלך (תנועת המושבים) דורשת במפגיע, באופן אולטימטיבי, שאחרי השר הנוכחי, שהוא איש הקיבוצים, יהיה שר מאנשי המושבים, ואפילו מזכירים מי צריך להיות השר — הקולגה שלנו לשעבר, חבר־הכנסת לשעבר אוזן. ויש מילחמה.

איך שר־חקלאות, שנבחר כנציג קבוצת־לחץ חקלאית — שר־החקלאות הבא וגם שר־החקלאות הנוכחי — יכול באמת לעמוד מול לחץ של קבוצה הדורשת את המים?

כמה עולה הגפילטע פיש?

בין השנים 1962 ו־1971 לא היתה שנה אחת שבה הקיבוצים לא חרגו מצריכתם. הם החזיקו בשנת 1971 ב־35% משיטחי השלחין, אבל השתמשו ב־44.5% מכל כמות המים לצרכים חקלאיים. המשקים הקיבוציים פיתחו מיספר ענפים עתירי־מים, כגון כותנה — 122 מליון מטרים מעוקבים לשנה — ובריכות־דגים — 159 מליון מטרים מעוקבים לשנה. זהו לוקסוס, לוקסוס גדול מאד.

על כל לירה של הכנסה מכותנה צורכים 1.4 מטרים מעוקבים מים; על כל לירת הכנסה מדגים צורכים 5 מטרים מעוקבים מים; לעומת זאת על כל לירת הכנסה מהדרים צורכים רק 0.5 מטרים מעוקבים מים.

אנחנו משלמים מחיר גבוה מאוד עבור הגפילטע פיש.

חיסול ענפים אלה היה פותר את בעיות המים של ישראל לעשרים השנים הקרובות. אולי יש לכבוד השר פתרונות אחרים, אבל אין השר מציע פתרונות כאלה.

בסופו של דבר, ההצעה לחסל את הענפים האלה היא הזולה ביותר, מה גם שאין בישראל עודף של קרקע חקלאית, וניתן למצוא שימוש אלטרנטיבי מכניס לשטחים שלא יגדלו בהם כותנה.

יש לתקן בדחיפות את הקיפוח המשווע ממש של חקלאים הערביים בישראל לגבי המים. הם מקבלים 1.5% מן המים, בעוד שהם מחזיקים ב־3.1% של קרקע השלחין במדינה.

יחידה חקלאית בכפר הערבי מקבלת שליש מכמות המים שמקבלת יחידה בקיבוץ.

האם שר־החקלאות הנוכחי, או כל שר־חקלאות אחר, יכול לעמוד מול הלחצים המופעלים עליו במיבנה החקלאות הישראלי?

האם משק המים צריך בכלל להיות בידי מישרד־החקלאות, שהוכיח חוסר־אחריות מירבי, והעומד להביא, בגלל קוצר־הראות שלו, לייבושה הסופי של ישראל? מסופקני אם אפשר להשאיר שטח זה בידיו. האם לא כדאי למסור את ניהול משק המים לידי רשות אחרת, שלא תהיה כפופה במישרין לחקלאים?

אם לא ננקוט באמצעים דראסטיים בשטח זה, נגיע ליום שבו נצטרך להביא מים בקופסאות מחוץ־לארץ, אם לא נרצה לשתות במיזנון הכנסת תה מלוח.

אנשי ארץ־ישראל השלמה יכולים לשפוך הרבה מים בנאומיהם, אבל עם כל הכבוד, מים אלה אי־אפשר להשקים בהם התנחלויות, אי־אפשר לגדל בהם גידולים. לאור הדברים הברורים של השר היום, על חוסר מים וקרקע לצרכי התנחלות בשטחים הכבושים, אני שואל: על מה בונים אנשי ארץ־ישראל השלמה את התוכניות שלהם?

מי ורדים

וממים מלוחים למי ורדים.

השבוע הוגשה לבית־מישפט עתירה של אנשים מסויימים, בקשר עם עיסקות חברת ורד.

אינני רוצה להיכנס לדברים מישפטיים. אבל מעתירה זו עולות בבירור כמה עובדות:

(א) שחברת „ורד" עסקה בהברחת מטבע מישראל.

(ב) שחברת „ורד" העלימה הכנסות ממס־הכנסה בישראל.

(ג) שחברת „ורד" עסקה בהברחת־מטבע באוגנדה.

(ד) שחברת „ורד" התחייבה לתשלומי שוחד ניכרים מאוד לאישי־ציבור באוגנדה.

אחרי שוועדת הכספים של הכנסת הסיקה את המסקנות האסתטיות שלה בעניין ורד, שטישטשה את כל השחיתויות, דרושה חקירה חדשה של העניין.

טיביים מאוד. יש לדרוש ממנו להשליט במשק שיטה חדשה. כל הטבה ממשלתית, בכל צורה שהיא, צריכה להינתן על פי קריטריונים ברורים ידועים לציבור, על פי דרך־החלטה הברורה לציבור, שאפשר לערער עליה.

■ ■ ■

בדברי תשובתו, הזכיר בר־לב קטע זה של נאומנו:

„...חבר־הכנסת אבנרי, בדבריו, עמד על כך, ובצדק לדעתי, שהדברים צריכים להתנהל לפי קריטריונים מסויימים, קריטריונים אובייקטיביים."

„כבר" בידינו

חילופי־דברים קצרים:

אליעזר שוסטק (נואם על מישרד־החקלאות) ...מה מפריע לנו היום לחזור למקורות? היום שני שלישים של המקורות (של הירדן) כבר בידינו.

אורי אבנרי: מה זה כבר בידינו?"

אליעזר שוסטק: הם כבר בידינו. הליטאני עדיין לא בידינו. אבל הדן, נחל חרמון כבר בידינו.

אורי אבנרי: גם הפרת עדיין לא בידינו. גם הנילוס עדיין לא בידינו.

שבת בטלוויזיה

שאילתה מס' 6008

חבר־הכנסת אורי אבנרי שאל את שר החינוך והתרבות:

נמסר כי השידורים העבריים במוצאי־שבת בטלוויזיה יחלו, מחודש אפריל, ב־8.00 בערב, במקום בשעה 6.00.

אבקש לדעת:

(1) האם הידיעה הנ"ל נכונה?

(2) אם היא נכונה — מי היה בעל ההצעה? מה היו נימוקיו לקבלתה? האם נכללו בנימוקים טעמים דתיים?

(3) מה היו טעמי הוועד המנהל לקבלת ההצעה?

תשובת שר־החינוך־והתרבות יגאל אלון:

לשאלה 1: כן.

לשאלות 2—3: ההצעה נתקבלה פה אחד על־ידי הוועד המנהל של רשות־השידור, לפי הצעת אחד מחבריה.

זו לשון ההחלטה: „בתוכנית לוח־המישדרים לשנה הקרובה (החל מאפריל 1973) ייפתחו שידורי הטלוויזיה בעברית במוצאי־שבת בשעה 20.00, וזאת כדי לאפשר לכל חוגי האוכלוסין ליהנות במוצאי־שבת מתוכנית שידורים מלאה ברצף אחד, כל זמן ששידורי הטלוויזיה מתקיימים בהיקף הנוכחי."

היו"ר ישראל ישעיהו: שאלה נוספת לחבר־הכנסת אורי אבנרי.

אורי אבנרי: כבוד השר, האם פירוש ההחלטה הזאת, בנוסח הזה, היא כניעה לכפייה דתית?

יגאל אלון: כיוון שלא היו לחצים שאי־אפשר לעמוד בהם, או לחצים קואליציוניים, או איך שתקרא להם, לא הייתי קורא לכך כניעה. לכל היותר, אפשר לומר שהוועד המנהל גילה התחשבות, ולא כניעה.

במדינה

(המשך מעמוד 31)

אולם זוהי בדיוק הסצינה שבה חזו ה־שופטים, בסרט־השיחזור שהציגה בפניהם התביעה בטלוויזיה במעגל סגור. והמשחזר היה הנאשם עצמו, עבד אל־רחמים, תושב טייבה שבמשולש.

בוגדת — הביתה. עבד (35) הפעיל את הגרזן הגורלי למען כבוד המשפחה. כדרה נישאה ב־1959 למחמוד יוסף נציראת, ובעקבות זאת נשא עבד עצמו את אחותו של מחמוד. ברם הנישואים לא הצליחו אצל שניהם באותה מידה. משנמצאה כדרה באחד הימים בוגדת בבעלה, החליט הלז לגרשה מעל פניו, והשיבה אל בית הוריה.

כך, הוכתם שמה הטוב של המשפחה — ונולד הצורך הדחוף במעשה שיטהר את שמה.

אולם משלא נמצא גואל לשם, החליטה אשתו של עבד אל־רחמים לעזוב את בעלה ולשוב לאחיה, מחמוד, בטענה שלא תוכל לגור תחת גג אחד עם נואפת, שהטמיאה את המשפחה.

הצעת רצח. לחץ זה דחק בעבד לצאת לפעולה. באחד מימי החורף של שנת 1972 הופיעו הוא וגיסו, בעל הקרניים, בטול־כרם, אצל קצב ממכריהם, ביקשו לבוא עימו בדברים ולתכנן עימו את רציחתה של כדרה הנואפת — כמובן תמורת תשלום נכבד.

הקצב סירב — ועבד נותר שוב לבדו עם הבעייה.

בלית־ברירה, החליט לקחת יוזמה. עוד באותו שבוע נסע לרמת־השרון, קנה גרזן של קילו.

היה זה יום שישי, כאשר עבד ביקש מאחותו עיישה שתיקח את הילדים אל בית שכנו יחייא. כך, נותר לבד בבית עם אחותו, שביקשה לפרוש לחדרה על־מנת לנוח.

כעבור כמחצית השעה נכנס עבד בעקבותיה עם הגרזן ביד, הנחית ארבע מהלומות עזות בראשה של כדרה, יצא בחזרה בלי לומר דבר.

רק כשחזרה עיישה הביתה — גילתה את הגופה הדוממת. כבוד המשפחה הוחזר למקומו.

במשטרה הודה עבד בכל פרטי־האשמה שיוחסו לו, ואף עזר למישטרה לשחזר את המעשה בסרט.

אולם בפני בית־המישפט, כפר סניגורו, עורך־הדין חיים קאזיס, בהאשמות, ב־טענה שהעדות נגבתה ממנו בכוח והוא לא רצח את אחותו — אלא הרג אותה בשוגג, בעקבות ריב שפרץ ביניהם. הוא אף היה בטוח שהיא היתה עדיין בחיים, לאחר שחבט בראשה, התפלא לגלות שמתה.

תל־אביב

בוטיק לעם הספר

עולה חדש מארצות־הברית גילה שאפשר לעשות כסף אפילו מספרים ישנים — אם מוסיפים להם כוס קפה

בארץ הולדתו, עסק ריבר פיינדר דווקא במחשבים. כשהגיע לארץ־הקודש, הסתובב קצת פה ושם, החליט לחנות בתל־אביב, גילה אמת ישנה — שתל־אביבים רבים קוראים יותר ספרים באנגלית מאשר בעברית.

מאמת ישנה זו, הצליח יליד קליפורניה בן ה־33 לעשות כסף. בהנחה שמי שקורא ספרים רוצה גם להיפטר מהם, שכר ריבר חנות קטנה ברחוב איבן־גבירול בצפון העיר, תלה עליה שלט גדול. מובן שלא היתה זו חנות ספרים, או דוכן ספרים משומשים — אלא בוטיק לספרים. אחרי הכל, אם יש בוטיק לגבינות ול־כלבים, למה לא לספרים.

תמיד, מתנה. בהתחלה, היתה ה־חנות ריקה. אחר, החלו מטפטפים קצת ספרים וקצת אנשים. היום, הפך הבוטיק למקום הומה, מלא ספרים ואנשים. אפשר למצוא שם — ספרי־כיס משומשים בלבד — במחירים שבין 30 אגורות ל־18 ל״י, למכור אותם קצת יותר ביוקר. פיינדר מוכן לקלוט הכל — ממערבונים ועד ספרים מדעיים נדירים.

כאמריקאי מלידה, יודע פיינדר את ה־עיקרון שהלקוח אוהב לקבל משהו במתנה. מתנתו שלו: כוס תה או קפה, על כל ספר שקנית.

כשתבוא לעבוד בנמל אילת...

לנמל אילת דרושים עובדים עד גיל 32 אחרי שירות צבאי ובעלי כושר גופני מעולה למקצוע הסוואורות.
נמל אילת מציע לך: ✡ עבודה קבועה ומסודרת במפעל דינמי עם סיכויי קידום בעתיד ✡ בתקופת הנסיון מגורים בבית נמלן (מלון) עם ארוחות, תמורת תשלום מינימלי ✡ בשנה הראשונה זכות של 8 טיסות לתל־אביב וחזרה, על חשבון הנמל ✡ עזרה כספית ברכישת דירה בתוספת הלואה ל־10 שנים ✡ (יש צורך לחמתין בתור לקבלת דירה באמצעות חברת עמידר באילת). הנחה במס הכנסה ומס אחיד.
למחוסרי נסיון בעבודת נמלים, תינתן הכשרה מתאימה והדרכה בנמל אילת.
המעוניינים לעבוד בנמל אילת ולהשתקע בעיר, יפנו למשרד הראשי: רשות הנמלים, בית מעיא דרך פתח תקוה 74, תל־אביב, קומה 11, חדר 1121 בכל יום שישי, בין השעות 9.00—12.00 ויביאו עמם תעודת זהות ופנקס מלואים; ניתן גם לפנות בכתב למדור כח אדם, נמל אילת, ת. ד. 37, אילת.

אילת הקסומה קוראת לך!

גלריה
רייס כהן, ניו יורק
מהגלריות
הגדולות
בעולם

אורגינלים בביתך

Pablo Picasso

☆ פיקסו
☆ שאגאל
☆ דאלי
☆ מטיס
☆ וסרלי

החל מ: 500 ל״י

לקביעת ראיון, בכל שעה נא להתקשר לטל. 752760 ת״א
פתוח בכל יום בין השעות 4⁰⁰-7⁰⁰ אחה״צ

SCHAUB-LORENZ
הסוכן הבלעדי
כנורי בע״מ
ת״א פרץ 4 טל. 621984
מקלט הטלויזיה הטוב בעולם!
אין הבדל, אם זה סטראו, פונו או טלויזיה של שאוב־לורנץ כי התוצרת של היא הטובה בעולם!

קולנוע

סרטים

למות מאהבה?

האם מישגל יכול לגרום למוות? ודאי שכן —

על הנחה מוזרה זו מבוססת קומדיה שוודית חדשה, שבוימה על־ידי אדם ש־הקדיש דווקא חלק נכבד מן הקאריירה שלו לפופולריזציה של המישגל בקולנוע.

זהו וילגוט שיומן, איש הידוע בשע־רוריות שעורר בסרטיו. ב־491 הוא הראה מישגל של נערה עם כלב. באני סקרנית־בצהוב התבונן בזכוכית מגדלת בכל נסיו־נותיה וחוויותיה של נערה שוודית בריאה.

הסרט היה לסנסאציה בכל העולם, הגיע עד בית־המישפט העליון בארצות־הברית -- אשר פסק כי זוהי אינה תועבה, אלא מינשר סוציאלי. בכך נפתח שער רחב בפני כל גל סירטי הפורנו המציפים את אמריקה, מכל הכיוונים.

וזה בדיוק מה שהרגיז את שיומן, הביא אותו לבימוי סרטו החדש, טרול, המתחיל בתיאוריה המוזרה: מישגל יכול לגרום למוות.

„כאשר עשיתי את אני סקרנית־בצהוב," הוא מסביר, „האמנתי שאני מפלס דרך חדשה לביטוי כן של בעיות האדם, ללא הצביעות שאפיינה קודם את ענייני ה־מין.

„אלא שלצערי הרב, לא במאים דגולים כמו ברגמן, פולנסקי או פליני הלכו ב־עקבותי, אלא כל מיני סוחרי־מין. לכן, החלטתי לעשות פארודיה על סרטיהם."

סיפורו של שיומן מתאר זוג צעיר אשר נישא כדת־וכדין, אולם במשך חמש שנים תמימות אינו מקיים יחסי־מין, מתוך אמו־נה טפלה שזה יכול להביא למותם.

השניים דווקא מאושרים מאוד זה עם זו, והמין אינו חסר להם כלל, עד אשר בא זוג ידידים ועושה להם שירות דוב. הוא שולח אותם לכומר להתייעצות.

זה, מבלי להרהר פעמיים, מודיע כי הנישואים אינם תופסים כלל, אם לא הוצ־או לפועל כדת־וכדין. הדבר גורם משבר חמור לשניים, הם שוקעים בסידרה של הזיות סוריאליסטיות. באחת מהן, מוצא הבעל את עצמו במיטה מפוארת, בחברת ארבע גופות עירומות המזמרות את ה־רביעיה מתוך ריגולטו.

בסופו של דבר חוזרים בני הזוג זה אל זו, מגלים כי אפילו יחסי־מין אינם מסו־גלים לקלקל את ההרמוניה ששררה בי־ניהם.

מה שנקרא מהפיכת־מין — אבל בכיוון הפוך.

האומללים של ישו

תיאורמה (בן־יהודה, תל־אביב, איטליה) — זהו סרט המוגבל אך ורק למשוגעים לקול־נוע. אלה שמוכנים לשבת בשקט ולהתרכז, גם כאשר אין הדברים המוצגים על הבד ברורים להם מייד, גם כאשר הם נדרשים להשקיע מאמץ אינטלקטואלי ניכר תוך כדי הציפייה, על־מנת להבין את המתרחש.

פאזוליני, שעשה סרט זה כהשקפה פרטית שלו על הנצרות ותרומתה לאנושות, מתאר קורותיה של מישפחה בורגנית אמידה, אב, אם, בן, בת ועוזרת, לתוכה חודרת דמות מיסתורית ומוזרה של צעיר, המתנה אהבים עם כל אחד מהם לחוד, פותח בפניהם אופקים חדשים לחיים שונים מאלה שהכירו — ונוטש אותם לייאוש ובדידות הנו־ראה החופכת לבלתי ניסבלת, אחרי שזכו לאושר במחיצתו.

הרמז ברור: ישו, אשר הביא כביכול תורה של הת־מסרות עצמית שצריכה לגאול את האנושות, לא המטיר אושר על בני האדם, אלא הותיר אחריו עולם אומלל עוד יותר מזה שהיה לפני כן.

רמז זה היה כנראה הגורם לכך שהכנסייה הקאתולית החרימה את הסרט, לאחר שהרעיפה עליו פרס בפס־טיבל ונציה, כאשר נדמה היה לה עדיין שמדובר במעין פאסיון מודרני.

אולם אין זה אלא חלק מן המשמעות של סרט איטי ובלתי־רגיל זה, הנוגע גם במשמעות האמנות — מציג את דמוי המשיח כמעריץ של המשורר הצרפתי המקולל רימ־בו — מנגן את תחינת המנוחה מתוך הרקוויאם של מוצארט, מן הרגע בו עוזב הצעיר המיסתורי את חיק המשפחה — מרבה בצילומים מדהימים של מישטחים עצומים וריקים, בהם הולכים האנשים לאיבוד.

בקיצור, זהו סרט שהמעוניין באמנות הקולנוע ירבה לראות כמה פעמים. מצד שני, קצת קשה להמליץ על צפייתו בקולנוע בן־יהודה, שמערכת הקול הפגומה שלו ואיכות מכונות־ההקרנה, הופכת חלק נכבד מהצפיה לסבל.

סטמפ וג'ירוטי: אחרי האושר, ייאוש

המהפכה המוזרה

האלמנה קודאר (אלנבי, תל־אביב, צרפת) — מי שחשב כי החתול הוא חווייה אנושית בל־תי־רגילה, ושהבמאי גרניה־דפר הוא האיש המתאים ביותר להעלאת סיפורי ג'ורג' סימנון על הבד — ודאי ישמח לקראת הזדמנות נוספת לחזות בדרך בה מתעללים בסו־פר הבלגי המפורסם.

החתול היה מלודרמה מן הסוג הפחות מעמיק, שעב־דה בעיקר בזכות הצמד סיניורה—גאבן — צמד שמילא באישיות שלו את החורים שנוצרו בתסריט. האלמנה קודאר הוא מלודרמה פשטנית, שאינה מניחה די הצורך לצמד סיניורה—דילון להסתיר את הפגמים שבתוכה.

יחסי הקירבה המוזרים שבין אלמנה, בעלת חווה, המסוכסכת עם משפחת בעלה המנוח, לבין צעיר מיסתורי המוצא מיפלט בחוותה — הופכים בידיו של גרניה־דפר לסיפור כבד ומונוטוני למדי, המדגיש יתר על המידה את חשיבות הצלע השלישית במשולש.

זוהי נערה חושנית, המספקת לצעיר את כל אותן תענוגות גוף שאינו יכול כבר למצוא באלמנה המזדקנת. לעומת זאת, כל מיני נקודות אחרות בתוך הסיפור, שצרי־כות לחיות בעלות משמעות, הולכות בכלל לאיבוד, כשמז־כירים אותן סתמית, ללא כל קשר או תפקיד בעלילה.

כמו, עצם היותו של הצעיר אנארכיסט הנמלט מן המישטרה, מוזכרת בכתובת שבתחילת הסרט ובסיומו. אבל אין לזאת כל חשיבות במיסגרת העלילה עצמה.

אמנם נוכחותם של סימון סיניורה ואלן דילון בתפ־קידים הראשיים, מעוררת אמון, בזכות אישיותם של השח־קנים — אם לא בזכות תפקידיהם. אבל אין בכך כדי להפוך מכשיר מלודרמטי לסחיטת־דמעות לסרט טוב.

סיניורה ודילון: יחסי־קירבה מוזרים

תדריך

תל־אביב

★★★★ **מיני ומוסקוביץ** (תכלת, ארצות־הברית) — סיפור־אהבה מוזר בין פקידה במוזיאון לשומר במגרשי חניה, מבויים באינטימיות וברגישות, ומציג לא רק את המיוחד שבשני הגיבורים אלא גם את המוזר שבכל אמריקה. כדאי לראות.

★★★★ **הצגת הקולנוע האחרו־נה** (פריז, ארצות־הברית) — תיאור נוס־טלגי של האווירה בעיירה שכוחת אל ב־אמריקה, בתחילת שנות החמישים, כא־שר התום והכנות היו עדיין תכונות מכו־בדות מעבר לאוקיאנוס. סרט עצוב ומ־עניין של פיטר בוגדנוביץ.

★★★★ **קאבארט** (פאר, ארצות־ה־ברית) — ימי עליית הנאצים בגרמניה כ־פי שהם משתקפים בחיי אנגלי צעיר ואמ־ריקאית ששואפת לכוכבות, החיים בבר־לין בצל צלבי הקרס העולים, וכפי שהם מוצגים, בצורה משכנעת עוד יותר, ב־קטעי קאבארט בהם מבריקה נוכחותו של ג'ואל גריי כמנחה.

★★★ **לילה על העיר** (אסתר, צר־פת) — סרט־מתח מצולם להפליא בגוו־נים כחולים־אפורים, העומד מאחורי מס־ווה של התמודדות בין בלש לכנופיית שו־דדים, על כך שאין מותר איש החוק מ־אנשי הפשע. משחק ובימוי מסוגננים ל־הפליא. עם אלן דלון. במאי: ז'אן פיאר מלוויל.

ירושלים

★★★ **בעין ערומה** (סמדר, ארצות־הברית) — שילוב מעניין ויוצא־דופן בין חומר תעודי על הפרעות בשיקאגו, שליוו את הוועידה הדמוקרטית ב־1968 שם, ל־בין עלילה שבעצם באה להסביר פשר פרעות אלה. במאי־צלם: האסקל וקסלר.

★★★ **תרגיל בנישואין** (רון, צר־פת) — סרט מסוגנן להפליא של פרנסו־אה טריפו, המלווה את גיבורו האוטוביו־גרפי, אנטואן דואנל, בהתנסויותיו הרא־שונות כאיש נשוי. משחק של צבעים ושל מבטים המדברים בקול רם מאוד בסרט שלכאורה, לא קורה בו שום דבר שאינו רגיל בחיי כל אחד מאיתנו.

חיפה

★★★ **הנקמניות** (ארמון, ארצות־הברית) — תרגיל משכנע באימה, בו נו־פל חייל אמריקאי במלחמת הצפון נגד הדרום, קרבן לבעלת פנימיית נערות, ל־מורה תעובדת איתה, ולתלמידותיה, ההופ־כות אותו לכלי־שרת בידן.

★★★ **מאקבת** (שביט, אנגליה) — אולי לא נאמן ביותר לרוחו של שקספיר, אבל סרטו של רומן פולנסקי ראוי שיר־אוהו בזכות השיחזור המרתק של התקו־פה, ורעיונות חזותיים שרק על דעתו של פולנסקי היו עולים.

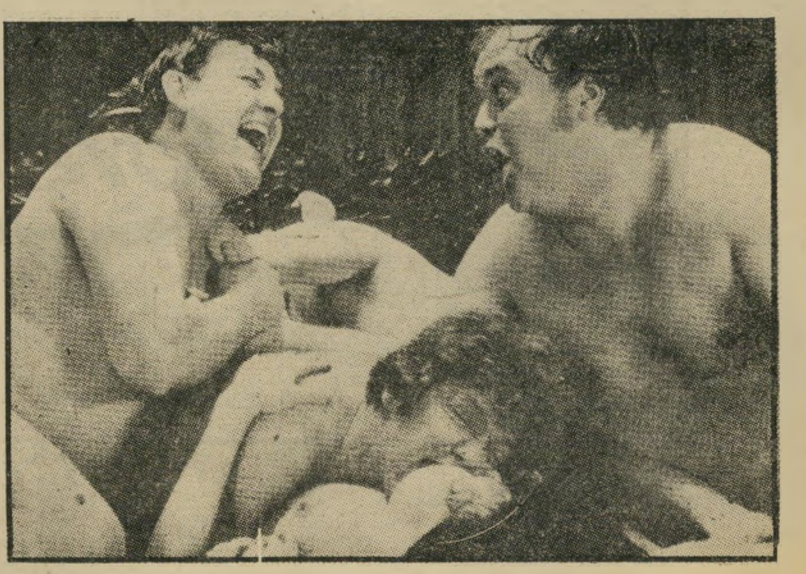

שלושה על אחת ב„טרול"
מי צריך את המין?

מה חדש בעולם התחתון?

-ביטנת פרוֹטֶה בלבני גברים.

טוני מודפס

טוני דו צבעי

טוני בוי לילדים

קיד-פרוטה

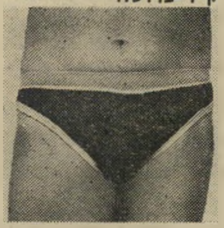

רוטקס מביאה לעולם הגברים חידוש מהפכני
שילוב של ביטנה מכותנת-פרוטה בתחתוני הסטרץ-
שילוב של יופי ואיכות.

ביטנת הפרוטה האוורירית והסופגת שאינה מגרה
את העור, מוסיפה מימד של בריאות והגיינה
לתחתונים החדשים

תחתוני הסטרץ׳ המודפסים בשלל צבעים מיוצרים
מסיב מעולה, ומעוצבים בגזרה ספורטיבית צעירה עם
חגורת "Lycra" אלסטית, מיוצרת בלעדית ע"י "רוטקס".

תחתוני הסטרץ׳ עם הביטנה מכותנת-פרוטה
יעניקו לך, הגבר, הרגשה של בריאות,
גמישות ורכות

רוטקס תמיד קרוב אליך

Rotex Helanca®

חוטי הלנקה מיוצרים בלעדית בישראל על ידי מפעלי הברלון בע״מ ברשותה של חברת הברליין, שוויצריה.

רחל מרחלת על כל העולם

האלופים החליפו נשים וילדים

פטרסון, סוזן, קקיש ומרילין

חילופי־נשים הפכו כבר מזמן לעיסקות שיגרתיות. חילופי משפחה שלמה, לעומת זאת, הם עדיין חדשה.

בינתיים, כמו כל דבר טוב, זה קרה רק באמריקה. אולם, גם כן כמו כל דבר טוב, יש להניח שזה יגיע גם אלינו, אם נרצה ואם לא נרצה. כמו חילופי־הנשים נטו, בלי הילדים.

המחליפים הם שני אלופי הבייזבול **פריץ פטרסון** ו**מייק קקיש**, המשח־קים בנבחרת היאנקי׳ס המפורסמת. שני השחקנים, שהם גם חברים טובים מילדות, החליטו להחליף את משפחותיהם בחורף שעבר. אולם הסערה פרצה רק עכשיו, כשהתברר שחצי מהשותפים לעיסקת ה־חבילה לא מרוצים ממנה.

פטרסון חי כיום עם **סוזן**, אשתו של קקיש, ושתי בנותיה, והזוג החדש רואה רוב נחת בעולמו. אבל קקיש, שלקח לו את **מרילין פטרסון** ושני בניה, התחרט. והוא ומרילין כבר הודיעו שהם אינם מתכוננים להמשיך את היחסים ביניהם.

„בראש ובראשונה, צריך להבין שמה שעשינו לא היה חילופי נשים סתם,” הסבי־רו הארבעה לציבור המרותק. „זה לא היה משהו כזה לצרכים מיניים. אנחנו בעצם החלפנו משפחות, לא סתם נשים.”

הקקישים — המקוריים — נישאו ב־1965, והפטרסונים שנה לפני כן. בגלל הילדים, הם שקלו את ההחלפה בכובד־ראש. בסוף הדיונים, הסביר השבוע פטר־סון את סיבות ההחלפה:

„מייק ביקש לו אשה משכילה יותר, תוססת יותר. בדיוק כמו אשתי. ואילו אני, לא משנה לי בכלל מידת־ההשכלה של מישהו. אני מקבל בני־אדם כמו שהם.

„כך החליט מייק שהוא מעוניין יותר באשתי מאשר בסוזן, אשתו. ואני החלטתי שאני מעוניין יותר בסוזן. בשבילי, היא האשה המושלמת.

„גם סוזן היתה מעוניינת לקבל אותי, במקום את מייק. גם אני וגם סוזן הרגשנו לפני כן כבולים. אני למשל תמיד הרגשתי צורך, עם מרילין, לקבל אישור לכל דבר שעמדתי לעשות. עכשיו, אני וסוזן מרגי־שים חופשיים.”

כשהעיסקה בוצעה, הסכימו כל הארבעה שאם אחד מהם יתחרט — יסכימו כולם ו־יחזרו לשיבוץ המקורי. אך כיום, יש כבר שתי גירסאות שונות.

מייק קקיש טוען שהסכם זה בתוקף עד היום. אפשר להבין אותו, מאחר שהוא זה שרוצה להתחרט.

פטרסון, לעומתו, טוען שההסכם בטל לפני שלושה חודשים. לדבריו, הם הפסיקו אז את ההחלפה, חזרו לאורגינלים לתקו־פת נסיון. בסופה, החליטו לחזור ולבצע את ההחלפה — הפעם באופן סופי. בלי להתחרט חת־שתיים־שלוש.

מה שעניין את הציבור הרחב לא פחות מהחילופין, היתה השאלה כיצד ישפיע כל העסק על מישחקם של השניים בנבחרת.

לדעת פטרסון וקקיש עצמם, לא תהיה לפרשה כל השפעה שלילית על שיתוף־הפעולה ביניהם בנבחרת.

גם מנהל הנבחרת היה בדיעה דומה: „יש לי הרושם ששני הבחורים לא ימשי־כו להיות כל־כך ידידותיים ביניהם כמו לפני כן,” הצהיר, „אבל אני לא חושב שזה יגיע לדרגה שזה יפגע במשחקם.

„אחרי הכל, אושרו הפרטי של השחקן חשוב מאוד לצורת משחקו.

„לפי דעתי, יש לראות אותם כאילו הם פשוט התגרשו, ובחרו להם חברות חד־שות. מה כל־כך מיוחד בזה?”

זה בדיוק גם מה שרצתה לדעת סוזן קקיש: „אני מאוד נבוכה מכל הפירסומת שזכינו בה,” סיפרה לעיתונאים. „מה כל־כך מיוחד בשני זוגות נשואים שנפרדו והתחברו מחדש עם אהבתם החדשה? בחיי שאני לא יודעת.

ג׳יבלי שוב פעם סבא

אלוף־מישנה במיל. ומנכ״ל שמן בשי־רות פעיל **בנימין ג׳יבלי** הפך בימים אלה פעם נוספת לסבא. הפעם אשמה בכך **תמי**, אשתו של סופר הארץ בירו־שלים **איתן ליפשיץ**.

על ג׳יבלי עצמו אין מעשי בנותיו מש־פיעים כלל לרעה. אם כבר, הוא הולך ומצעיר משנה לשנה, מנכד לנכד. רעמתו הלבנה הולכת ומתארכת, רגליו המרק־

ג׳יבלי

דות, על ריצפת הריקודים — וגם מחו־צה לה — מגביהות יותר ויותר, ולפעמים גם מצטדדות, אם אתם יורדים לסוף דעתי.

ובכלל הוא מהווה נחת לעיניים זק־נות של סבים וסבתות אחרים. רק ביום השני השבוע, בשעה שמונה בבוקר, פע־רו כל יושבי קפה אקסודוס הצפון תל־אביבי עיניים, למראה מכונית הוליאנט ההדורה שנעצרה מול הקפה, וממנה טיפ־טפו מעדנות החוצה שלוש חתיכות מק־סימות, כל אחת נשענת על זרוע אחרת של ג׳יבלי.

ואם זו לא דרך לחגוג את היותך שוב לסבא, אינני יודעת כבר מה כן דרך.

לידה ביום הנישואין

איך היא עשתה את זה? לקלוע בול ליום הנישואים, עם הילד הראשון.

הילד הראשון הוא בעצם ילדה יפהפייה מאוד, שקיבלה את השם **גלית**. והיא נולדה ל**טלי פרידמן**, מלכת המים 1969, ולבעלה **אבי קויש**, בדיוק ביום השנה השני לנישואיהם.

היתה זו תשורה נעימה מאוד ליום השנה. בייחוד לאחר כל הסערות שעב־רו על בני־הזוג, עד שהגיעו בכלל ליום הנישואים הראשון.

עד שהגיעו ליום הנישואים הראשון, ניהלו טלי ואבי רומן סוער, שנמשך בהפסקות סוערות, לאורך חמש שנים.

אבי, בנו של אחד ממנהלי מיפעל הארגז הענק, יצא בזמנו עם כל היפה־פיות התורניות שהיו בתורנות. אולם במשך כל הזמן טענו המשמיצים שבעצם היתה לו רק טלי בראש.

כנראה שהם צדקו, בהתחשב בעובדה שבסוף הוא הכניס דווקא אותה אל מ־תחת לחופה.

זהו, ועכשיו באה גלית.

תמונה של גלית איננה נמסרת עדיין לפירסום, מאחר שהסבתא אמרה טפו־טפו־טפו, זה עושה עין רעה.

שנה אחרי שזכתה בכתר מלכת ה־מים, נבחרה טלי, מבין המון מועמדות, גם לנערת גולדסטאר. מאז לא נמצאה לה מחליפה שתתחרה ברמתה, וכך היא ממשיכה לקבל עד היום, מידי חודש, כמות של ארגזי בירה. האצילות מחייבת, מה לעשות.

זה, בימי חול. כשחזרה הביתה מבית־החולים עם גלית, נדהמה טלי לגלות ב־פתח הבית ערימה של ארבעים ארגזי בירה. מלאים כולם.

מה שמאפשר לגלית להתחיל את דר־כה בחיים בנוחיות רבה. כלומר, אם היא אוהבת בירה.

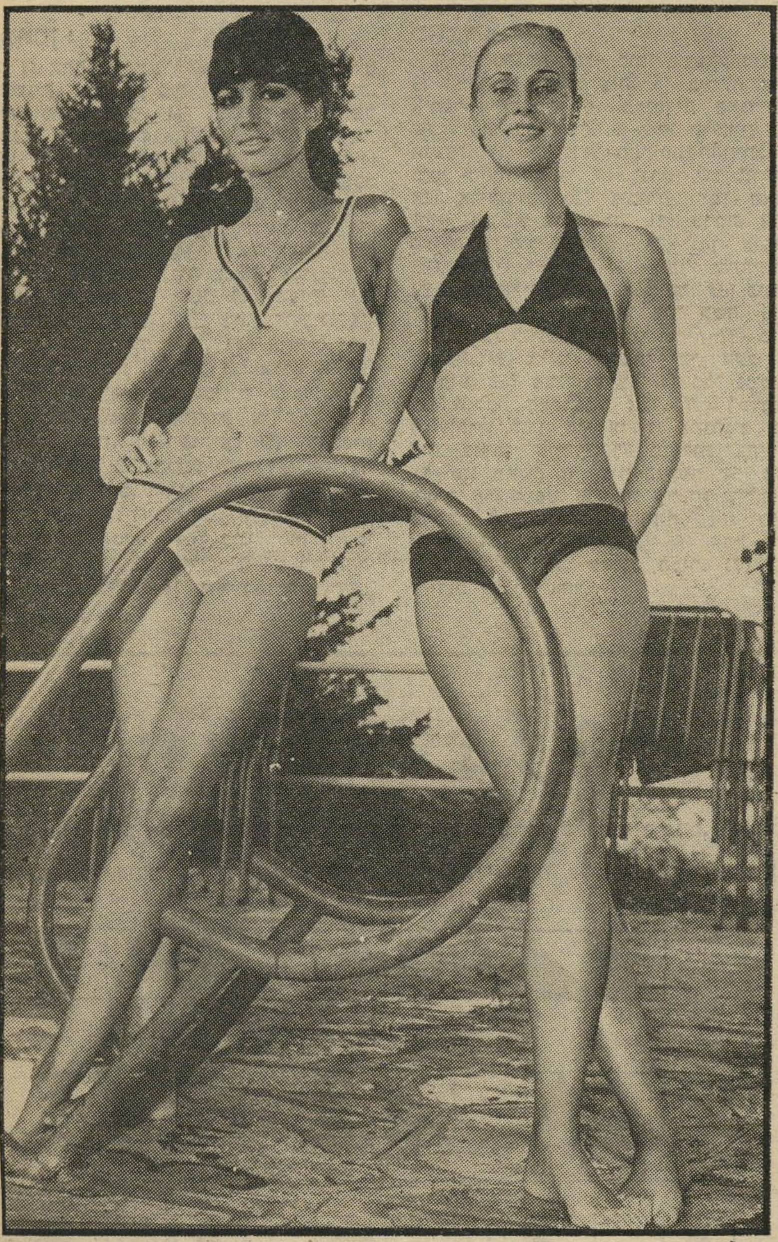

טלי פרידמן (משמאל)*

* עם אודי נויזר

תשבץ העולם הזה 1854

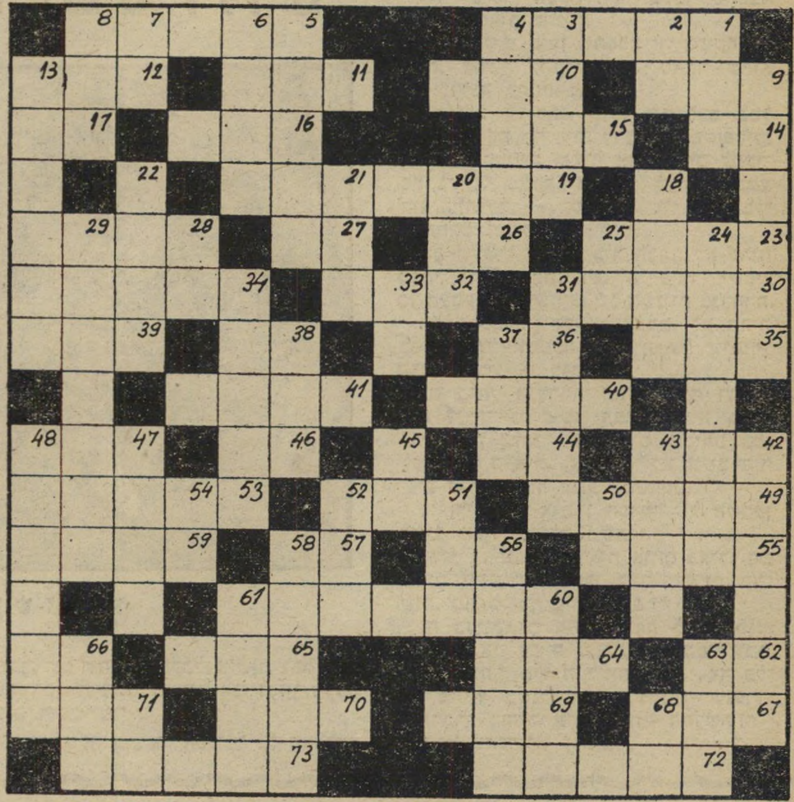

מאוזן:

1) אחד מחידושי יפאן במלחמת העולם השניה. 5) פרח בר. 9) תכנית טלוויזיה. 10) מלך טראגי. 11) איבר הנשימה של דג. 12) נתיב. 14) דגל. 15) אם כל חי. 16) אות באלפבית. 17) בית הציפור. 19) שליח אפיפיורי. 23) קטסטרופה. 26) סופר גרמני (הר הקסמים). 27) תו נגינה. 28) מלחין (דולי הפנינים). 30) ערפד. 32) טיל בידי ישראל. 34) תואר אצולה. 35) ארשת. 36) מיכל לנוזלים. 38) שמים אותו באף הבהמה. 39) יופי. 40) מעייף. 41) אינו הופך עורו. 42) בור שופכין. 44) בסיס. 46) מילת תנאי. 47) אואזיס. 49) פורמולה, מונח בכימיה. 51) אלגוריה. 53) מונח גיאוגרפי. 55) מכינויי המשיח. 56) אדון. 57) מקום במצרים בו עמד בית מקדש יהודי. 59) פוקוס. 60) היאספות אנשים יחד. 62) מטבע יפני. 64) חור צר וארוך חצוב בסלע או חפור באדמה. 65) רעל. 66) מילת ברירה. 67) צה"ל אמור לשמור על טהרו. 69) כינוי לאדם דתי בסלנג הצברי. 70) קילל. 71) יש רק אחת. 72) יישוב בשרון. 73) נהר במזרח אירופה.

מאונך:

1) בחילה. 2) מהלך סופי במשחק השח. 3) חרפה. 4) אינפקציה. 5) בירתה של אימפריה קדומה. 6) ממיסדיה האגדיים של רומא. 7) מצבה. 8) ללא תוצאות או תועלת. 9) כהן גדול בתקופת ההתיוונות בימי יהודה המכבי. 13) יורשו של כורש. 18) אפיקורוס. 20) גיבורת רומן מאת זולא, הנושא את שמה. 21) ארבה. 22) פעולה לניקוי המיעים. 24) נהר אגדי. 25) נרו יאיר (ר"ת). 28) נכרי שהתיהד. 29) מטרופולין ביבשת אמריקה. 31) כינוי לבעל חי ללא שלד או עור קשה. 33) קולב. 34) לפעמים אין לו סוף; 37) סוג תבואה. 38) כינוי לששת ימי העבודה בשבוע. 42) מבני יעקב. 43) כלי נגינה. 45) תולעת המכרסמת צמר. 47) דקדנס. 48)עיקרון לפיו שני צדדים מתנהגים זה לזה באופן שוה. 50) מחילות צה"ל. 51) סוג מאכל. 52) עיר בצרפת. 54) צד מערב. 56) רצפט. 58) סוג של יין שולחני צרפתי. 60) מדינה אסיאתית. 61) סוג אקדח. 63) מלך העופות. 66) אחת ה־אצבעות. 68) מה שאוכל חמור. 71) ל־יהודים יש רק אחד.

חשבץ 1854

זוהי חידה חשבונית. כל ריבוע מסמל סיפרה. לאותן הספרות יש אותם סימנים. בעזרתן של פעולות חיבור וחיסור, יש למצוא איזו סיפרה מציין כל סמל של ריבוע.

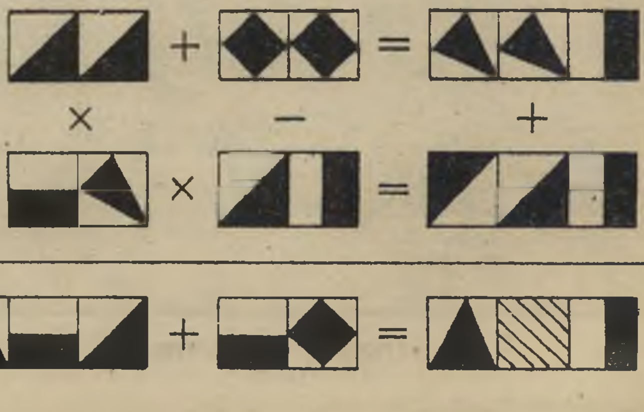

במדינה

בעלי־חיים

רצח מתוך בילבול

באוניברסיטת „בר־אילן" קוברים כלבים בעודם חיים

הילדה פרידשטיין, נציגת אגודת צער־בעלי־חיים, הזדעזעה: בארגז הקטן, באמצע השדה הפתוח, היו מוטלים שלושה כלבים. פרוותיהם היו מוכתמות בדם, וראשיהם מכוסים פצעים פתוחים מכוערים.

„אלה היו כלבים חולים שהרגנו אותם," הסביר לה עובד האוניברסיטה, „כדי שלא יסבלו. אנחנו קוברים אותם פה בשדה, מפני שהמשרפה עדיין לא עובדת."

„אבל הכלב הזה עדיין חי," הצביעה האשה כסופת־השיער. ואכן, אחד הכלבים, שאמור היה להיות מת ולהיקבר תוך דקות מספר, זע קלות.

גוסס במכונית. עובד בית־החיות של אוניברסיטת בר־אילן גילה הפתעה מסויימת. „לך בבקשה לקרוא לווטרינר, שייתן לכלב זריקה ממיתה," ביקשה הילדה. העובד התנצל. הוא לא יכול ללכת. הווטרינר אוכל עכשיו. ומלבד זה, הוא לא יודע בכלל איפה הוא. „אני אתן לו מכה בראש וזה יגמור אותו," התנדב לעזור.

הילדה, שראתה לנגד עיניה את תוצאות המכות הקודמות שנתנו עובד זה וחבריו, ויתרה על ההצעה הנדיבה. היא הטעינה את הכלב הגוסס לתוך מכוניתה, הסיעה אותו לבניין אגודת צער־בעלי־חיים ב־רחוב סלמה ביפו. שם, קבע וטרינר ה־אגודה, ד"ר אליעזר רלבג, כי אין כל

הכלב הרעב שכמעט נקבר חיים*
חירות אקדמאית — להתעלל

אפשרות להציל את הכלב, שמלבד הפצע החמור בראשו היה גם נפוח מתת־תזונה. הוא הזריק לו זריקת־מוות, גאלו מייסוריו.

התעללות. לגבי הילדה פרידשטיין, תושבת סביון, המקדישה את זמנה לעזרה לחיות־בית, ועמיתיה לפעילות זו, היה זה שיאה של הזוועה ששמה בית־החיות של אוניברסיטת בר־אילן. היחס הרשלני עד כדי התעללות בחיות הכלואות שם, וה־משמשות לצורכי האוניברסיטה, גרם זה מכבר למחאה הולכת וגוברת מצד חובבי בעלי־חיים. זו היתה גם הסיבה שהילדה הופיעה בבית־החיות באותו בוקר — וכך גילתה את הארגז ובו הכלבים.

ביוזמת הילדה וחבריה, נשלחה ניבלתו של הכלב למכון הווטרינרי של משרד־החקלאות בבית־דגן. תוצאות הבדיקה ה־פתולוגית היו: דימומים בגולגולת, רזון קשה ביותר, מערכת עיכול ריקה מתוכן כמעט לחלוטין, ומספר מוקדי דלקת־ריאות.

טיפול נאות. כיצד הגיע הכלב, לפני שכמעט ונקבר בחיים, למצב של דלקת־ריאות ורעב כה חמור? כאשר הציגה בפניו הילדה את הממצאים, הסביר זאת פרופסור שמואל שפרכר, האחראי על בית־החיות: „את כל־כך בילבלת לעובדים את המוח, שהם עשו את זה כנראה מתוך בילבול."

היתה זו לפחות תשובה קצת יותר כנה מאשר תשובתו של רקטור האוניברסיטה לשר החינוך והתרבות, בתגובה על שאילתה של אורי אבנרי בכנסת אל השר.

בשאילתתו, פירט אבנרי את ההתעללות בחיות, כפי שפורסמה בהעולם הזה (1846) וכן את העובדה כי נרכשים כלבים שניגנבו מבעליהם, וביקש את תגובת השר.

בתשובה, מסר יגאל אלון את תשובתו של רקטור האוניברסיטה. טען הרקטור: החיות נמצאות בתנאים סבירים ותחת השגחה של מומחים. הטיפול בהן נאות. החיות

* במרכז גולגלתו, הפצע כתוצאה מהניסיון להורגו, שלא עלה יפה.

מה קורה למשפחה ישראלית רגילה, נורמלית — כאשר היא מגלה יום אחד כי אחד מבניה הפך להומוסקסואל, מתכוון ליהפך לאשה בעזרת ניתוח?

עד לפני חודשים ספורים, היה דני גבר נמוך וצנום, בעל אף נישרי ושיער שחור קצר. כיום, הוא בעל שיפעת שיער ארוכה ומחומצנת, ציפורניים להוטות בלכה אדומה, אף קטן, שזה עתה יצא מתחת סכינו של המנתח הפלסטי, וחזה נשיי זקוף, שהתחיל לצמוח רק לאחרונה בעזרת זריקות הורמונים. דירתו השכורה שבצפון תל־אביב מלאה פיאות, שמלות, ריסים מלאכותיים, וכמות מדהימה של תכשירי־איפור ובשמים. בעזרת כל אלה, הוא מצליח להיחשב על־ידי הכול, מדי ערב, כאשה לכל דבר.

מעמד ביניים

גם בעיני עצמו. שכן מאז עמד על דעתו וגילה את נטיותיו הנשיות, ידע דני שברצונו להיות אשה. זמן רב הסתפק במעמד־ביניים של הומוסקסואל רגיל. כיום, הוא נמצא בשלבי המעבר של ניתוח שינוי־המין. כאשר ישלים את הניתוח האחרון, זה של אברי־המין — יהיה אשה לכל דבר.

דני, העומד על כך שהוא בעצם דניאלה, וחברו לדירה ישראל — העומד על כך שהוא בעצם ישראלה — הם שניים מתוך המחנה הגדל והולך, גם בישראל, של גברים ונשים חריגים מבחינה מינית, המרשים לעצמם יותר חופש, חדלים להסתיר את נטיותיהם הטבעיות.

לישראלי הממוצע, קשה עדיין לבלוע את זה. כשדני יוצא לרחוב בשעות היום, מסתכלים העוברים־ושבים על הגבר צבוע־הציפורניים, מאופר־הפנים ובעל ההליכה הנשיית, בתימהון וסלידה.

„אנחנו עשירים בלב חם"

כל עוד רק מסתכלים עלי כאילו אני נר־חנוכה," מספר דני, „זה בסדר. אני נהנה אפילו, מזה שלא יודעים אם אני גבר או אשה. אבל לפעמים צועקים אחרי, ולפעמים אפילו מרביצים."

דני

גבר ביום אשה בלילה

דניאלה

דני־דניאלה הוא לפחות בר־מזל מ־בחינה אחת: בניגוד לרבים מבני־מינו לא התנכרה לו משפחתו. לדני יש אחות נשואה, המתגוררת עם בעלה ושני ילדיה בחולון. גם היא וגם בעלה, גיסו של דני, שומרים על קשר מכתבים הדוק עם הבן האובד. „לא, אנחנו לא מתראים,״ מסביר דני. „זה לא בריא לילדים לראות אותי. אחותי מספרת להם שאני בחוץ־לארץ.״

אולם הוא מראה מכתב שקיבל מאחותו, לאחר שהחליט על שיחרור האשה שבגבר:

„אני רוצה שתדע, תמיד כשתצטרך איזה דבר, שאנחנו המשפחה שלך. שלא תחשוב לרגע שאין לך משפחה, ושלאף אחד לא איכפת ממך. אנחנו לא עשירים בכסף, אבל בלב חם אנחנו מאוד עשירים. ואני רוצה שאף פעם לא תנתק את הקשרים איתנו.״

וכותב גיסו: „לאחר מחשבה נוספת, יכולתי להבין את הצעד שצעדת. צעד זה אינו משפיע כהוא־זה על יחסנו בעבר. אני אינני מתכוון לנתק את היחסים איתך בגלל זה. מה שעשית זה טבעי ומקובל בארצות נאורות רבות. לצערי, בארץ עוד לא מובן צעד כזה, ואני מקווה שבבוא הזמן זה יסתדר.״

„כל זמן שאבי חי,״ מספר דני, „נתתי לו את הכבוד, והסתרתי את נטיותי הנשיות. אבל תמיד חייתי בגלל זה חיים כפולים, והייתי נתון בלחץ בלתי־פוסק.״

„מה אנחנו, חיות?״

עכשיו, כשאבי מת, עשיתי מה ש־רציתי לעשות תמיד, להיות אשה. אני מרגיש כאשה וחושב כאשה, והיום אני שלם עם עצמי ועם מצבי החדש.

„אני לא יכול לחכות לרגע שאחסוך כבר 12 אלף ל״י בשביל הניתוח, ואהיה לאשה לגמרי.״

פהות שלמים יחסיו של דני עם החברה הישראלית. לא רק פירחחים ברחוב מת־נכלים לו ולחבריו. „ישבתי עם חברות בבית־קפה, והסתכלנו בטלוויזיה,״ מספר דני. „פתאום באה המשטרה, והעלתה אותנו לניידת.

„כמחאה על אי־הצדק הזה, בלעתי כדורי־שינה. מה אנחנו, חיות?

„איבדתי את ההכרה. לקחו אותי לבית־חולים לעשות לי שטיפת־קיבה.

„התנגדתי בכוח. היו צריכים שבעה גברים להחזיק אותי. תוך כדי מאבק שמעתי את הרופא אומר לשוטרים: ,איך אתם מרשים להם לקחת כדורים? אני הייתי נותן לו כדור אחד וחסל. אנשים כאלה לא הייתי נותן להם לחיות.׳

„גם באבו־כביר התייחסו אלינו כמו אל חיות. אפילו את המחבלים לוקחים שיסתו־בבו חצי שעה בשמש. אותנו לא הוציאו אפילו לרגע.״

דני בן ה־27 נולד בגרמניה, הגיע לארץ בגיל שנתיים. אמו נפטרה, והילד בעל ההופעה הנשיית עבר ילדות קשה אצל אם חורגת ואב רך־לב. „עוד כשהייתי ילד אהבתי לסרוג ולשחק עם בובות,״ הוא מספר. „עד היום אני סורגת סוודרים נפלאים,״ הוא מראה בגאווה נש־יית דוגמה נהדרת של מעשה־ידיו. „אז בגלל שאני נולדתי כגבר ורוצה להיות אשה — אני לא בן־אדם?״

עד 17, בתול

עד גיל 17, היה דני בתול תמים. הוא ידע שהוא נמשך לגברים, אך לא ידע מה פירוש המשיכה. „חשבתי שאני האדם היחידי בעולם עם נטיות כאלה, ופחדתי והתביישתי,״ הוא מספר. „רק אחרי שקרא־תי ספרים, נודע לי שיש עוד אנשים כמוני. אחדים מהם היו אפילו מפורסמים בהיסטוריה.״

הוא היה בן 15 כאשר בסרט, בקולנוע דן התל־אביבי, ניסה להתחיל איתו גבר. הוא נמלט בבהלה. רק שנתיים לאחר־מכן קיים, לראשונה בחייו, יחסי־מין. עם גבר כמובן.

מתלונן דני:

„הייתי ארבע שנים בגרמניה, שווייץ, בלגיה, הולנד. קיבלו אותי במקומות הכי קלאסיים בתור מארחת, למרות שידעו שאני גבר.

„פה בארץ, אני נאלצת לעבוד בתור זונה. לא מקבלים אותנו בקאבארטים. יש עולם תחתון שלא נותן לנו לחיות בלילה. נוסף לחברה הנורמאלית שלא נותנת לנו לחיות ביום.

„קוראים לנו מניאקים, הומואים. אבל אני לא הומו.

„אני אשה.״

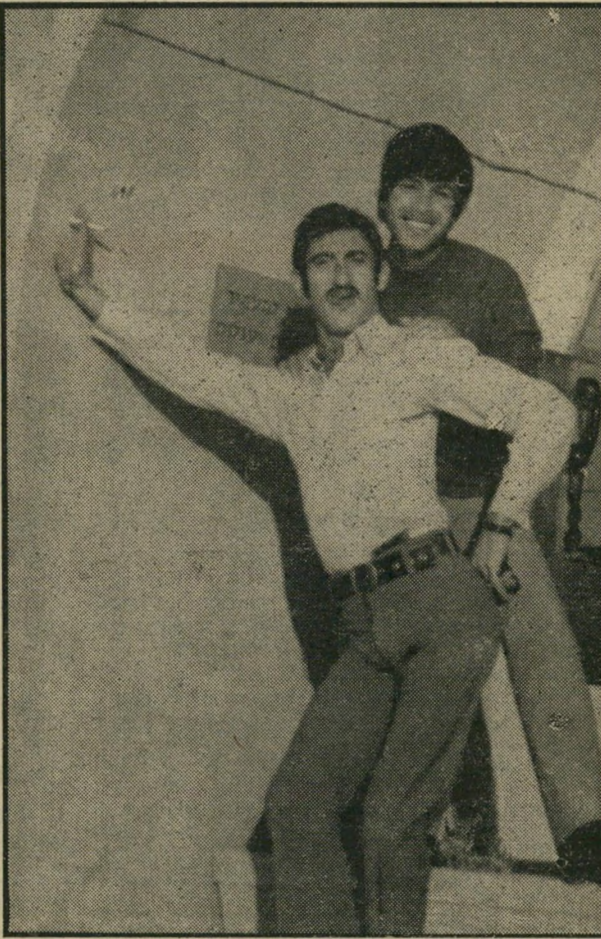

כגבר וכאשה

דני בתקופה שלפני, כגבר צעיר ואלגנטי, בעל שפם דון־ז׳ואני (החבר מאחוריו לא שייך לסיפור). בתמונה משמאל: דני כיום בתור דניאלה. חזה נשיי — תוצאה של זריקות הורמונים — פיאה נוכרית, ריסים מלאכותיים ואיפור עשיר ומדוקדק. בתמונה משמאל: דני בפיאה בלונדית, לאחר ששיער רגליו ופניו הוסר במחט חשמלית. בתמונה למעלה מימין: דני בתקופת בחרותו, עוד לפני השינוי שנעשה בגופו וזריקות ההורמונים שהוזרקו לו.

אינן גנובות.

התערבות. בי במקום, הציג אבנרי שאלה נוספת: „אדוני השר, האנשים ה־אחראים מטעם האוניברסיטה הודו בפני משלחת של אגודת צער־בעלי־חיים שהתנ־אים מחפירים. הובטח לנציגי האגודה לתקן את התנאים.

„בדיקה נוספת שלנו הוכיחה שההבטחה לא קויימה. מה שנאמר על־ידי האוניברסי־טה לנציגי האגודה סותר לחלוטין את הדברים שהם כנראה מסרו לך.

„האם כבוד השר מוכן במקרה מסויים זה, ולגבי אוניברסיטאות אחרות, לבדוק את המצב, לתאם פעולה עם אגודת צער־בעלי־חיים, וכשר החינוך והתרבות אולי להכניס את הנושא של שמירה על חיות לחינוך בבתי־הספר?״

השיב אלון: „הנסיון שלי להתערב ב־מצבן של החיות עוד יתפרש כהתערבות בחרות האקדמית. בכל אופן, אני אעביר לרקטור את השאלה הנוספת של חבר־הכנסת אבנרי, ואמציא את תשובתו. אם ירצה חבר־הכנסת אבנרי לשאול שאלה נוספת שתחייב תשובה בפומבי, אשיב ברצון.״

אין כניסה. אלא שעד אז, ממשיכים הכלבים ובעלי־החיים האחרים לחיות ולמות בייסורים. חברי האגודה, שלא רצו לחכות באפס־מעשה, הגישו תלונה פלילית למשט־רה נגד האוניברסיטה.

תגובת אנשי האוניברסיטה: הם סירבו להמשיך ולאפשר לחברי האגודה להיכנס ולראות מה מתרחש בבית־החיות. מכתבו של ד״ר רלבג, בו ביקש לאפשר לשתי נציגות בלבד את הכניסה לבית־החיות, לא זכה אפילו בתשובה.

מספר 1854 שנה 36 המחיר 2.50 ל"י י' אדר ב' תשל"ג, 14.3.73

העולם הזה

המצוד אחרי המיפלצת מאשדוד

שהתעללה בתינוק הגרוזיני

בתמונה:
מאיר קאקוזשווילי
מובל מחדר הניתוח